

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

NAPLATA PRIHODA
U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Slavonski Brod, ožujak 2013.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
PRIHODI LOKALNIH JEDINICA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	3
NAPLATA PRIHODA LOKALNIH JEDINICA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	6
Brodsko-posavska županija	6
Grad Nova Gradiška	11
Grad Slavonski Brod	19
Općina Bebrina	28
Općina Brodski Stupnik	35
Općina Bukovlje	40
Općina Cernik	46
Općina Davor	54
Općina Donji Andrijevci	60
Općina Dragalić	66
Općina Garčin	71
Općina Gornja Vrba	78
Općina Gornji Bogičevci	84
Općina Gundinci	90
Općina Klakar	94
Općina Nova Kapela	100
Općina Okučani	106
Općina Oprisavci	113
Općina Oriovac	118
Općina Podcrkavlje	125
Općina Rešetari	132
Općina Sibinj	138
Općina Sikirevci	147
Općina Slavonski Šamac	153
Općina Stara Gradiška	161
Općina Staro Petrovo Selo	166
Općina Velika Kopanica	171
Općina Vrbje	177
Općina Vrpolje	182
OCJENA UČINKOVITOSTI	187
OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA	189

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

KLASA: 041-01/12-05/11
URBROJ: 613-14-13-121

Slavonski Brod, 21. ožujka 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA U JEDINICAMA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti naplate prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Brodsko-posavske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 21. ožujka 2012. do 21. ožujka 2013.

Revizijom je obuhvaćena Brodsko-posavska županija, te dva grada i 26 općina, koji su utvrđeni odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10). Županija ima 157 naselja. Dvije općine pripadaju prvoj skupini područja od posebne državne skrbi, dvije općine pripadaju drugoj skupini područja od posebne državne skrbi, a dvanaest općina pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Površina županije je 2 041,08 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., županija ima 158 559 stanovnika, 53 116 kućanstava i 64 080 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Naplata prihoda lokalnih jedinica je uređena Zakonom o proračunu (Narodne novine 87/08), a obuhvaća potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti lokalnih jedinica. Poslovne knjige i organizacija knjigovodstva uređeni su Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05, 127/07, 114/10 i 31/11). Učinkovita naplata prihoda ovisi, između ostalog, o načinu ustrojavanja, vođenja i ažuriranja analitičkih evidencija (imovine, potraživanja i primljenih financijskih instrumenata) odnosno pomoćnih poslovnih knjiga. Na povećanje učinkovitosti naplate utječe i poduzimanje pravodobnih i potpunih mjera naplate potraživanja, kako bi se izbjegla njihova zastara. Načini prekidanja zastare su utvrđeni Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08) i Općim poreznim zakonom (Narodne novine 147/08, 18/11 i 78/12). Osim primjene zakonskih odredbi, za naplatu potraživanja lokalne jedinice mogu donijeti akte koji obuhvaćaju poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava obračuna i naplate potraživanja. Naplatu prihoda obavljaju lokalne jedinice, Porezna uprava ili druge pravne osobe.

Financijskom revizijom je utvrđeno da:

- neke lokalne jedinice nisu uvele sve poreze (prirez porezu na dohodak te porez na kuće za odmor),
- ne poduzimaju učinkovite mjere za naplatu potraživanja,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije i ne raspolažu podacima o obveznicima odnosno dužnicima prema vrstama prihoda,
- lokalne jedinice nemaju dovoljan broj stručnih osoba za naplatu i kontrolu naplate prihoda.

Predmet revizije su aktivnosti lokalnih jedinica vezane uz naplatu i kontrolu naplate vlastitih prihoda (županijskih, gradskih i općinskih poreza, prihoda od nefinancijske imovine, komunalnog doprinosa i naknada, drugih prihoda prema posebnim propisima i prihoda od prodaje nefinancijske imovine), te potraživanja za navedene prihode.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti učinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica,
- ocijeniti efikasnost organizacije i kontrole naplate prihoda u lokalnim jedinicama,
- ocijeniti efikasnost mjera za naplatu potraživanja što ih poduzimaju lokalne jedinice,
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na naplatu prihoda lokalnih jedinica, te
- ocijeniti primjerenost mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se naplaćuju prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području pojedine lokalne jedinice.

PRIHODI LOKALNIH JEDINICA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Ukupni prihodi i primici lokalnih jedinica Brodsko-posavske županije za 2011. iznose 459.394.735,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 4.975.876,00 kn ili 1,1%. Smanjenje se odnosi na pad prihoda od poreza i prireza na dohodak koji su u 2011. ostvareni u iznosu 157.619.605,00 kn, te tekućih pomoći koji su ostvareni u iznosu 126.349.955,00 kn.

U strukturi ukupnih prihoda i primitaka, vrijednosno su značajni vlastiti prihodi s 21,9% udjela u ukupnim prihodima i primicima ostvarenim u 2010., odnosno s 23,8% udjela u 2011. Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 109.254.596,00 kn, što je za 7.285.444,00 kn ili 7,1% više u odnosu na prihode ostvarene u 2010. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast prihoda od prodaje materijalne imovine i prihoda od komunalnog doprinosa. Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 23.979.419,00 kn koji čine 21,9% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 15.011.070,00 kn ili 13,7%, komunalni doprinos u iznosu 11.534.692,00 kn ili 10,6%, te prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 11.368.194,00 kn ili 10,4% vlastitih prihoda. Svi drugi vlastiti prihodi iznose 47.369.221,00 kn i čine 43,4% vlastitih prihoda. Podaci o vlastitim prihodima lokalnih jedinica Brodsko-posavske županije¹ za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 1.

¹ S obzirom da strukturu vlastitih prihoda čine prihodi ostvareni na temelju različitih propisa, da se radi o velikom broju lokalnih jedinica i njihovih vlastitih prihoda, te da je bilo promjena u načinu izvještavanja, kao predmet revizije odabrani su vlastiti prihodi ostvareni u 2010. i 2011.

Tablica broj 1

Vlastiti prihodi
lokalnih jedinica Brodsko-posavske županije ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	5.310.247	5.080.174	95,7
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	10.083	99.044	982,3
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila)	4.938.064	4.747.910	96,1
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	362.100	233.220	64,4
2.	Gradski ili općinski porezi	4.234.589	4.825.181	113,9
2.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	512.730	591.933	115,4
2.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	987.556	1.121.369	113,5
2.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	2.734.303	3.111.879	113,8
3.	Prihodi od nefinancijske imovine	19.123.398	22.556.098	117,9
3.1.	Naknade za koncesiju	2.929.310	4.506.484	153,8
3.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	13.272.449	15.011.070	113,1
3.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	2.672.055	3.028.184	113,3
3.4.	Naknade za ceste	68.327	0	-
3.5.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	181.257	10.361	5,7
4.	Upravne i administrativne pristojbe	4.796.840	5.839.879	121,7
4.1.	Državne upravne i sudske pristojbe	350.847	354.767	101,1
4.2.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	2.883.543	3.258.218	113,0
4.3.	Ostale pristojbe i naknade	1.562.450	2.226.894	142,5
5.	Komunalni doprinosi i naknade	29.701.916	36.603.380	123,2
5.1.	Komunalni doprinos	6.737.430	11.534.692	171,2
5.2.	Komunalna naknada	21.697.844	23.979.419	110,5
5.3.	Naknade za priključak	1.266.642	1.089.269	86,0
6.	Prihodi po posebnim propisima	27.560.128	13.714.946	49,8
6.1.	Prihodi državne uprave	0	2.820	-
6.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	320.287	338.407	105,7
6.3.	Doprinos za šume	3.157.351	3.404.759	107,8
6.4.	Mjesni samodoprinos	68.123	75.738	111,2
6.5.	Ostali prihodi po posebnim propisima	23.932.872	9.893.222	41,3
6.6.	Naknade od financijske imovine	81.495	0	-
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	11.242.034	20.634.938	183,6
7.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	4.749.950	11.368.194	239,3
7.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	6.223.441	9.190.919	147,7
7.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	268.643	75.825	28,2
Ukupno:		101.969.152	109.254.596	107,1

Prema podacima iz financijskih izvještaja lokalnih jedinica Brodsko-posavske županije, ukupna potraživanja koncem 2010. su iznosila 123.253.198,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 142.090.077,00 kn, što je za 18.836.879,00 kn ili 15,3% više u odnosu na prethodnu godinu.

Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine i druga potraživanja². Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja od prodaje nefinancijske imovine i potraživanja za prihode od imovine.

Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011. na dospjela potraživanja se odnosi 91.778.777,00 kn ili 64,6%, a na nedospjela 50.311.300,00 kn ili 35,4%. Dospjela potraživanja čine 84,0% ukupnih vlastitih prihoda lokalnih jedinica ostvarenih za 2011.

U tablici broj 2 se daju podaci o ukupnim potraživanjima lokalnih jedinica Brodsko-posavske županije, sa stanjem koncem 2010. i 2011.

Tablica broj 2

Potraživanja
lokalnih jedinica Brodsko-posavske županije koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	31. prosinca 2010.	31. prosinca 2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	89.113.599	86.157.956	96,7
1.1.	Potraživanja za poreze	21.822.562	20.074.883	92,0
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	20.532.221	21.421.863	104,3
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	44.546.392	41.732.426	93,7
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	846.216	602.351	71,2
1.5.	Potraživanja za prihode iz proračuna	944.452	1.717.926	181,9
1.6.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	593.570	775.113	130,6
1.7.	Ispravak vrijednosti potraživanja	171.814	166.606	97,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	11.052.115	30.913.863	279,7
3.	Druška potraživanja	23.087.484	25.018.258	108,4
	Ukupno	123.253.198	142.090.077	115,3

² Druga potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja iz državnog proračuna za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije.

NAPLATA PRIHODA LOKALNIH JEDINICA BRODSKO POSAVSKE ŽUPANIJE

Brodsko-posavska županija

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga Brodsko-posavske županije kao i poslova državne uprave prenesenih na Brodsko-posavsku županiju ustrojeni su: ured župana, stručna služba za poslove skupštine, šest upravnih odjela i zavod za prostorno uređenje. Koncem 2011. Brodsko-posavska županija je imala 93 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika ima 44 proračunska korisnika. U proračunskim korisnicima je zaposleno ukupno 3 923 zaposlenika, od kojih se za 31 zaposlenika sredstva za plaće i materijalna prava u cijelosti ili djelomično osiguravaju u proračunu Brodsko-posavske županije.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici Brodsko-posavske županije, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 160.451.326,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 26.521.527,00 kn ili za 19,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 7,4% u ukupnim prihodima i primicima ostvarenim u 2010., odnosno 8,5% u ukupnim prihodima i primicima ostvarenima u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima Brodsko-posavske županije ostvareni za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 3.

Tablica broj 3

Vlastiti prihodi Brodsko-posavske županije ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	5.310.247	5.080.174	95,7
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	10.083	99.044	982,3
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila)	4.938.064	4.747.910	96,1
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	362.100	233.220	64,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	2.097.891	4.234.886	201,9
2.1.	Naknade za koncesije	596.272	1.926.153	323,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	776.060	1.639.879	211,3
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	725.559	668.854	92,2
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.844.385	2.120.673	115,0
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	580.700	514.458	88,6
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	1.263.685	1.606.215	127,1
4.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	668.040	2.251.482	337,0
Ukupno		9.920.563	13.687.215	138,0

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 13.687.215,00 kn³, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 3.766.652,00 kn ili 38,0%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na prihode od nefinancijske imovine, te prihode od prodaje nefinancijske imovine radi prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od poreza na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila) u iznosu 4.747.910,00 kn koji čine 34,7% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 2.251.482,00 kn ili 16,4%, prihodi od naknade za koncesije u iznosu 1.926.153,00 kn ili 14,1% i prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 1.639.879,00 ili 12,0% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 3.121.791,00 kn i čine 22,8% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima Brodsko-posavske županije koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 4.

Tablica broj 4

Potraživanja Brodsko-posavske županije koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	15.144.000	10.530.786	69,5
1.1.	Potraživanja za poreze	6.308.270	5.336.809	84,6
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	6.012.940	4.455.340	74,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	2.804.798	700.169	25,0
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	18.000	38.468	213,7
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	799.012	799.012	100,0
3.	Druga potraživanja	17.466.872	20.136.503	115,3
	Ukupno	33.409.892	31.466.301	94,2

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 33.409.892,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 31.466.301,00 kn, što je za 1.943.591,00 kn ili 5,8% manje.

Vrijednosno su najznačajnija druga potraživanja u iznosu 20.136.503,00 kn koja čine 64,0% ukupnih potraživanja, potraživanja za poreze u iznosu 5.336.809,00 kn ili 17,0%, te potraživanja od imovine u iznosu 4.455.340,00 kn ili 14,1% ukupnih potraživanja. Sva druga potraživanja iznose 1.537.649,00 kn i čine 4,9% ukupnih potraživanja.

³ Osim vlastitih prihoda županija je ostvarila i vlastite primitke od financijske imovine i zaduživanja u iznosu 5.510.492,00 kn koji se odnose na primitke od povrata zajmova-depozita danih za dodjelu stambenih kredita i kreditiranje poduzetništva u iznosu 5.044.067,00 kn i primitke od prodaje dionica trgovačkih društava koji su bili u vlasništvu županije u iznosu 466.425,00 kn. Navedeni primici nisu predmetom revizije učinkovitosti naplate prihoda, te stoga nisu uključeni u ukupan iznos.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Brodsko-posavska županija ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za dio prihoda od financijske imovine (kamate na dane poduzetničke kredite), dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesija za distribuciju plina, prikupljanje ambalažnog otpada, lovozakupnina za zajednička lovišta) naplatu obavlja na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Županijske poreze koji se odnose na porez na nasljedstva i darove, porez na cestovna motorna vozila i plovila, te porez od automata za zabavne igre naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna i izdanih rješenja. Dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesije za pravo na lov, koncesije na vodama i vodnom dobru, lovozakupnine za državna lovišta, eksploataciju i istraživanje mineralnih sirovina) se ostvaruje na temelju zaključenih ugovora nadležnih Ministarstava i obračuna obveznika plaćanja naknada i koncesija. Naplatu prihoda od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države obavljaju jedinice lokalne samouprave i nadležno Ministarstvo. Uplate navedenih prihoda se obavljaju na račun državnog proračuna koji se pri tome dijeli u skladu s odgovarajućim zakonima i za te prihode županija nema saznanja ostvaruje li navedene prihode u iznosima koji joj pripadaju na temelju zakona. Za primitke od danih zajmova i prodaje dionica trgovačkih društava naplatu obavljaju zaposlenici upravnih odjela na temelju natječaja, zaključenih ugovora, rješenja i druge dokumentacije.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti Brodsko-posavska županije, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavlja se putem više upravnih odjela i to upravnog odjela za proračun i financije i nadležnog upravnog odjela, ovisno o vrsti prihoda. Županija nije imenovala osobe za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Upravni odjeli nadležni za razrez prihoda provode natječaje, zaključuju ugovore i izdaju rješenja na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Osim navedenih poslova naplate, pripremaju prijedloge akata za župana i županijsku skupštinu.

Naplata županijskih poreza je odlukom županijske skupštine prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim županijskim porezima, dok druge podatke, kao što su: analitički podaci o obveznicima (dužnicima), poduzetim mjerama naplate i drugo, ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga Brodsko-posavska županija nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu županijskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 5.336.809,00 kn, što je za 256.635,00 kn ili 5,1% više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 5.080.174,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da treba zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati poreznih prihoda, kojim bi se utvrdila obveza Porezne uprave da obavještava Brodsko-posavsku županiju o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirjenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja, da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike Brodsko-posavska županija ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja ili ocijeniti može li Brodsko-posavska županija samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način. Također, predlaže prikupljati podatke o naplati prihoda koje obavljaju drugi subjekti kako bi utvrdila ostvaruje li navedene prihode u iznosima koji joj pripadaju, te poduzimati mjere u slučaju njihova neostvarenja.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 31.466.301,00 kn i čine 19,6% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 15.482.905,00 kn i veća su za 13,1% od vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela. Dospjela potraživanja najvećim dijelom se odnose na potraživanja za depozite za dodjelu poduzetničkih kredita u iznosu 6.785.390,00 kn, porez na cestovna motorna vozila i plovila u iznosu 5.215.275,00 kn, prodane dionice u trgovačkim društvima u iznosu 2.429.594,00 kn, održavanje kanalske mreže detaljne melioracijske odvodnje u iznosu 598.916,00 kn (na temelju sporazuma s općinama o udruživanju sredstava za održavanje građevina), zakup i iznajmljivanje imovine (naknada za čelični plinovod) u iznosu 200.000,00 kn, sufinanciranje obrane od tuče u iznosu 101.253,00 kn, porez na nasljedstva i darove u iznosu 121.533,00 kn, te obavljanje knjigovodstvenih usluga (knjigovodstveni servis) u iznosu 23.400,00 kn. Navedena potraživanja s rokom dospijeca do godinu dana iznose 10.399.518,00 kn, a do tri godine iznose 5.083.387,00 kn.

Županija vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja, iako sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućava iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za županijske poreze u iznosu 2.378.008,00 kn, iako Brodsko-posavska županija nije utvrdila kriterije i procedure za otpis potraživanja. Otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu Brodsko-posavska županija je obaviještena putem godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza. Navedena potraživanja su otpisana bez suglasnosti Brodsko-posavska županije, koja nema saznanja je li Porezna uprava poduzela sve mjere naplate otpisanih potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su upućivane opomene i regresni zahtjevi korisnicima poduzetničkih kredita. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, se ne provode. U provođenju revizije izračunani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.), te da su pojedina potraživanja veća ili približno jednaka godišnjem zaduženju (u omjer stavljena potraživanja koncem 2011. i zaduženje za 2011.). Brodsko-posavska županija ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao što su regresni zahtjevi, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Opomene se šalju povremeno.

Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se ne poduzimaju sve raspoložive mjere naplate potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne i ne daju očekivane rezultate, te se sustavno ne prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti procedure za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti županije. Također, predlaže poduzeti mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, te pratiti rezultate poduzetih mjera naplate, kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Obavještavanje građana

Županija obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje obavještavati građane o važnosti i namjeni proračunskih prihoda, te njihovom utjecaju na uvjete života, kako bi se poboljšala njihova naplata.

Grad Nova Gradiška

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je Grad Nova Gradiška kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina grada Nova Gradiška je 49,58 km², a obuhvaća četiri naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 14 196 stanovnika, 5 305 kućanstava i 6 212 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Nova Gradiška, ustrojena je jedna služba i tri upravna odjela. Koncem 2011. grad je imao 34 zaposlenika. Ima četiri proračunska korisnika s 83 zaposlenika, te u svom proračunu osigurava sredstva za financiranje rashoda za njihove plaće i materijalna prava u cijelosti ili djelomično. Na području grada je koncem 2011. bilo 4 205 zaposlenika raspoređenih u 938 poslovnih subjekata, od kojih je 139 trgovačkih društava, 346 registriranih obrta, te 453 registrirana obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Nove Gradiške, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 36.333.951,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 152.800,00 kn ili 0,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 36,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 50,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Nova Gradiška ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 5.

Tablica broj 5

Vlastiti prihodi
grada Nova Gradiška ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	866.170	948.137	109,5
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	92.213	110.804	120,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	155.465	221.964	142,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	618.492	615.369	99,5
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	2.936.666	2.811.498	95,7
2.1.	Naknade za koncesiju	243.994	79.889	32,7
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	1.365.533	1.953.796	143,1
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	1.327.139	777.813	58,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.441.762	1.909.939	132,5
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	1.209.777	1.547.765	127,9
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	231.985	362.174	156,1
4.	Komunalni doprinosi i naknade	5.484.423	5.124.285	93,4
4.1.	Komunalni doprinos	738.400	156.298	21,2
4.2.	Komunalna naknada	4.746.023	4.967.987	104,7
5.	Prihodi po posebnim propisima	236.710	343.784	145,2
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	42.817	30.708	71,7
5.2.	Doprinos za šume	90.519	132.105	145,9
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	103.374	180.971	175,1
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	2.402.662	7.305.439	304,1
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	566.455	342.112	60,4
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.807.461	6.963.327	385,3
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	28.746	0	-
Ukupno:		13.368.393	18.443.082	138,0

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 18.443.082,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 5.074.689,00 kn ili 38,0%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast prihoda od prodaje građevinskih objekata. Navedeni prihodi se odnose na prihode od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, stanova u vlasništvu grada, te prihode od prodaje objekata vodoopskrbe i odvodnje. Odlukom gradskog vijeća o prijenosu kapitalnih ulaganja u objekte vodoopskrbe i odvodnje iz prosinca 2011. kapitalna ulaganja u iznosu 31.391.254,00 kn evidentirana su u poslovnim knjigama grada kao imovina u razdoblju od 1999. do 30. rujna 2011. i prenose se na komunalno trgovačko društvo u njegovom suvlasništvu. Osnovna djelatnost komunalnog društva kojem se prenose ulaganja je sakupljanje, pročišćavanje i distribucija vode, te odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda. Prema odluci komunalno društvo se obvezalo doznačiti sredstva u visini sadašnje vrijednosti kapitalnih ulaganja u iznosu 24.328.661,00 kn, te uknjižiti objekte u svojim poslovnim knjigama. Na temelju odluke zaključen je ugovor s komunalnim društvom kojim su uređeni međusobni odnosi. Prema ugovoru komunalno društvo se obvezalo uplatiti 6.260.222,00 kn u 2011., a ostatak duga u iznosu 18.068.439,00 kn do 31. prosinca 2019.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od prodaje građevinskih objekata u iznosu 6.963.327,00 kn koji čine 37,8% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 4.967.987,00 kn ili 26,9%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 1.953.796,00 kn ili 10,6%, prihodi od županijskih, gradskih i općinskih pristojbi i naknada u iznosu 1.547.765,00 kn ili 8,4%, te gradski porezi u iznosu 948.137,00 kn ili 5,1% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 2.062.070,00 kn i čine 11,2% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Nova Gradiška koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 6.

Tablica broj 6

Potraživanja grada Nova Gradiška koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	9.110.665	8.448.859	92,7
1.1.	Potraživanja za poreze	867.048	797.683	92,0
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	2.801.135	2.673.229	95,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	5.442.482	4.977.947	91,5
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	743.699	18.349.401	2.467,3
3.	Druga potraživanja	69.234	55.261	79,8
	Ukupno	9.923.598	26.853.521	270,6

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 9.923.598,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 26.853.521,00 kn, što je za 16.929.923,00 kn ili 170,6% više. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na evidentiranje nedospjelih potraživanja za ulaganja u komunalno trgovačko društvo u suvlasništvu grada Nova Gradiška u iznosu 18.068.439,00 kn.

Koncem 2011. vrijednosno su najznačajnija potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 18.349.401,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 68,3%, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 4.977.947,00 kn ili 18,5%, te potraživanja za prihode od imovine u iznosu 2.673.229,00 kn ili 10,0%. Sva druga potraživanja iznose 852.944,00 kn i čine 3,2% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Nova Gradiška ostvaruje prihode iz različitih izvora. Naplatu obavlja za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije.

Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku, kuće za odmor i javne površine obračunava i naplaćuje upravni odjel na temelju obračuna poreza na potrošnju, te rješenja o porezu na tvrtku, kuće za odmor i javne površine. Prirez porezu na dohodak naplaćuje Porezna uprava kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine (zakupa poljoprivrednog zemljišta i spomeničke rente koja se plaća na ukupan prihod ostvaren na području kulturno-povijesne cjeline), dio prihoda od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, vodni doprinos) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode nema utjecaja, niti mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti grada obavlja se putem više upravnih odjela, ovisno o vrsti prihoda, a praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavlja se u odsjeku za naplatu prihoda koji je sastavni dio upravnog odjela za financije, proračun, javne prihode, fondove i gradsku riznicu (dalje u tekstu: Upravni odjel). O naplati prihoda obavještava se zakonski predstavnik. Upravni odjeli nadležni za razrez prihoda izdaju rješenja i račune, provode natječaje i zaključuju ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi, te obavljaju različite poslove s građanima. Upravni odjel ima sedam zaposlenika (stručni referent za razrez, obračun i naplatu poreza i komunalne naknade, referent za razrez naknada i administrativne poslove, voditelj odsjeka, voditelj pododsjeka, stručni referent i stručni referent za koncesije, zakup i najam). Dio poslova naplate prihoda obavljaju i zaposlenici drugih odjela. Unatoč navedenom, grad nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza, za koja potraživanja, koncem godine iznose 784.847,00 kn, što je za 163.290,00 kn ili 17,2% manje u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 948.137,00 kn.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da su poduzete mjere u 2011. dale određene rezultate te da ih je, kao i sve druge mjere propisane zakonskim odredbama, potrebno kontinuirano i sustavno provoditi, ali i pratiti rezultate provedenih mjera.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade ostvareni su u ukupnom iznosu 5.124.285,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od komunalne naknade u iznosu 4.967.987,00 kn, što čini 26,9% vlastitih prihoda, odnosno 13,7% ukupno ostvarenih prihoda u 2011. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 4.746.023,00 kn, veći su za 221.964,00 kn ili 4,7%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 4.717.703,00 kn, što je približno jednako ostvarenom prihodu u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, važne nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata komunalne naknade je odlukom utvrđena za četiri gradska naselja.

Obračun i naplatu komunalne naknade obavlja upravni odjel za komunalno gospodarstvo, promet i zaštitu okoliša. Naplaćuje se za poslovni, stambeni i garažni prostor, te neizgrađeno građevinsko zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja.

Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora, te neizgrađenog građevinskog zemljišta. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici, odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima grad nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana.

Također, revizijom je utvrđeno da ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Baza podataka obveznika komunalne naknade formirana je u ranijim godinama, a tijekom 2011. ažurira se svakodnevno na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika, na temelju gruntovnih izvadaka i drugih dokumenata. Sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stanjem na terenu nije provedeno nekoliko godina. Baza podataka komunalne naknade koju vodi upravni odjel za komunalno gospodarstvo, promet i zaštitu okoliša sadrži podatke o 6 228 obveznika, od kojih je 3 280 u analitičkoj evidenciji potraživanja. Razlika se odnosi na neaktivne korisnike, korisnike za koje su obavljena oslobađanja od plaćanja komunalne naknade, te korisnike za koje su iskazana potraživanja. Revizijom je ocijenjeno da je potrebno usklađivati podatke unesene u bazu podataka sa stvarnim stanjem.

Revizijom je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine, 69/97, 26/00 153/02 i 22/11) propisano je da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obvezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) propisano je da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama odredbi Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke u bazi obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem, što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni su u iznosu 1.953.796,00 kn, što čini 10,6% vlastitih prihoda, odnosno 5,4% ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od zakupa poslovnih prostora, najma stanova, zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, zakupa društvenog doma i druge prihode. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni u iznosu 1.365.533,00 kn, veći su za 588.263,00 kn ili 43,1%. Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine iskazana koncem 2011. iznose 2.643.106,00 kn.

Prihodi od zakupa poslovnih prostora ostvareni su u iznosu 1.300.303,00 kn. Grad Nova Gradiška ima u vlasništvu 111 poslovnih prostora ukupne površine 10 045 m² od čega je u 2011. u zakupu bilo 75 poslovnih prostora ukupne površine 7 986 m². Navedeni poslovni prostori su dani u zakup na temelju javnih natječaja ili su ugovori zaključeni s prethodnim zakupcima u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09). Bez naknade je dodijeljeno deset poslovnih prostora (od čega su za šest poslovnih prostora ukupne površine 883 m² zaključeni ugovori o zakupu). Prostori su dodijeljeni mjesnim odborima, udrugama, te ustanovama u vlasništvu grada ili Republike Hrvatske. Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana. Odlukom o načinu i uvjetima davanja u zakup poslovnih prostora, visina zakupnine utvrđuje se ovisno o lokaciji poslovnog prostora s obzirom na zonu u kojoj se nalazi, namjeni, te po kvadratnom metru površine. Prema Odluci, početna cijena zakupa poslovnih prostora utvrđena je u rasponu od 5,00 kn/m² do 80,00 kn/m². Prosječna cijena zakupa iznajmljenih poslovnih prostora iznosi 23,17 kn/m².

U skladu s navedenim, ocijenjeno je da grad Nova Gradiška ne ostvaruje prihode za poslovni prostor dan u zakup u približnom iznosu 245.509,00 kn (utvrđeno na temelju površine poslovnih prostora i prosječne cijene zakupa).

Na temelju provedenih natječajâ u ranijim godinama, šest poslovnih prostora ukupne površine 139,18 m² dano je političkim strankama u zakup. S korisnicima su zaključeni ugovori o zakupu poslovnih prostora kojima je ugovorena visina zakupnine, vrijeme trajanja zakupa i ostalo. Dodacima ugovora odobrava se potpora za sufinanciranje dijela zakupnine, čime zakupnik plaća znatno nižu cijenu zakupa, što prosječno iznosi 9,00 kn/m². Ugovori su zaključeni na neodređeno vrijeme.

Osim navedenog, jedan poslovni prostor u zakupu političke stranke, grad je preuzeo na temelju sporazuma zaključenog s Brodsko-posavskom županijom u srpnju 2008. Prema sporazumu, županija je prenijela poslovni prostor u vlasništvo grada Nova Gradiška, koji je u listopadu 2008. političkoj stranci uz naknadu od 7,00 kn/m² ustupio poslovni prostor površine 120 m² na vrijeme od 20 godina. S obzirom, da od početka 2011. grad daje političkim strankama poslovni prostor u zakup uz mjesečnu zakupninu od 7,00 kn/m² do 9,20kn/m², Državni ured za reviziju ocjenjuje da su navedene cijene manje od tržišnih.

Devetnaest poslovnih prostora ukupne površine 2 062 m² u 2011. nije dao u zakup. Prema obrazloženju navedenom u upitniku, poslovni prostori nisu dani u zakup, jer dva poslovna prostora koristi grad, a za sedamnaest poslovnih prostora nije postojao interes. Javni natječajâ se provode kontinuirano (pet puta tijekom 2011.)

S obzirom da grad Nova Gradiška kao i većina lokalnih jedinica daju poslovne prostore u zakup bez naknade, da navedene usluge nisu obuhvaćene programom javnih potreba, Državni ured za reviziju predlaže davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječajâ, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 26.853.521,00 kn i čine 73,9% ukupnih prihoda, od čega se na dospjela potraživanja odnosi 8.709.573,00 kn ili 32,4%. Potraživanja za vlastite prihode iznose 26.755.301,00 kn i čine 99,6% vlastitih prihoda, od čega dospjela potraživanja iznose 8.686.759,00 kn.

Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 4.717.703,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 943.087,00 kn, gradske poreze u iznosu 784.847,00 kn, spomeničku rentu 756.708,00 kn, naknadu za koncesije u iznosu 607.062,00 kn, najam stanova u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 249.347,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 221.925,00 kn, prodaju nefinancijske imovine u iznosu 165.141,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 115.821,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 63.439,00 kn, mjesni samodoprinis u iznosu 38.216,00 kn, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 21.704,00 kn, te zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 1.759,00 kn. Navedena potraživanja s rokom dospijeca do godinu dana iznose 1.676.438,00 kn, do tri godine iznose 3.290.109,00 kn, do pet godina iznose 1.018.678,00 kn, a starija od pet godina iznose 2.701.534,00 kn.

Grad vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu u kojima su podaci usklađeni. Također, sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava iskazivanje dospelih potraživanja po starosti.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja u iznosu 117.797,00 kn (zakup i iznajmljivanje imovine 17.000,00 kn, spomenička renta 87.481,00 kn, komunalna naknada 13.316,00 kn), iako nisu utvrđeni kriteriji i procedure za otpis potraživanja. S obzirom na visinu dospelih potraživanja, te da su u 2011. otpisivana potraživanja, Državni ured za reviziju predlaže primjenu odredbi Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, (Narodne novine 76/12) koja je stupila na snagu u srpnju 2012.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: upućivane su opomene, pokretane sudske tužbe, ovrhe na novčanim sredstvima i prijave u stečajnu masu, uknjižena su založna prava na nekretninama, te su zaključene nagodbe radi obročne otplate duga. U provođenju revizije izračunani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.), da su pojedina potraživanja veća ili približno jednaka godišnjem zaduženju (u omjer stavljena potraživanja koncem 2011. i zaduženje za 2011.). Grad Nova Gradiška ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere, kao što je ovrha novčanih sredstava, te o drugim učincima). Grad Nova Gradiška je imenovao osobe koje obavljaju naplatu i kontrolu naplate prihoda, iako nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Opomene se šalju i ovrhe na novčanim sredstvima se provode kontinuirano. Ovrhe se provode, u pravilu na veće iznose, kako učinci mjera ne bi bili manji od troškova provedbe. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su odgovorna za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima.

Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimanje raspoloživih mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, te praćenje rezultata poduzetih mjera naplate, kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima. Također predlaže donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, odnosno potraživanja.

- Obavješćavanje građana

Grad obavješćava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život putem tiskanih, elektronskih i elektroničkih medija.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje obavješćavati građane o značaju i namjeni proračunskih prihoda, te njihovom utjecaju na uvjete života.

Grad Slavonski Brod

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Slavonski Brod kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina je 50,14 km², a obuhvaća tri naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 59 507 stanovnika, 20 574 kućanstva i 23 731 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Slavenskog Broda ustrojeno je osam upravnih tijela. Ustrojena su dva ureda: ured gradonačelnika i ured za unutarnju reviziju, te šest upravnih odjela. Koncem 2011. grad je imao 94 zaposlenika. Ima sedamnaest proračunskih korisnika u kojima je bilo ukupno 996 zaposlenika. Za 280 zaposlenika sredstva za rashode za zaposlene (plaće i materijalna prava zaposlenika) u cijelosti ili djelomično osiguravaju se u proračunu.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Slavenskog Broda, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 141.001.647,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 25.047.357,00 kn ili 15,1%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 29,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 32,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Slavenskog Broda ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 7.

Tablica broj 7

Vlastiti prihodi
grada Slavonskog Broda za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	2.063.885	2.408.672	116,7
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	43.821	56.638	129,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	471.954	559.063	118,5
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	1.548.110	1.792.971	115,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	8.106.594	8.672.075	107,0
2.1.	Naknade za koncesiju	1.434.282	1.462.447	102,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	6.469.818	6.137.014	94,9
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	202.494	1.072.614	529,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.337.956	1.522.616	113,8
3.1.	Državne, upravne i sudske pristojbe i naknade	345.454	354.767	102,7
3.2.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	972.715	1.144.790	117,7
3.3.	Ostale pristojbe i naknade	19.787	23.059	116,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	14.536.360	20.889.211	143,7
4.1.	Komunalni doprinos	3.923.617	9.493.466	242,0
4.2.	Komunalna naknada	9.653.599	10.691.534	110,8
4.3.	Naknade za priključak	959.144	704.211	73,4
5.	Prihodi po posebnim propisima	20.845.946	8.478.540	40,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	198.931	187.457	94,2
5.2.	Doprinos za šume	389.151	5.272	1,4
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	20.257.864	8.285.811	40,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.757.146	3.315.431	188,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	591.157	2.165.080	366,2
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	989.883	1.092.526	110,4
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	176.106	57.825	32,8
Ukupno:		48.647.887	45.286.545	93,1

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 45.286.545,00 kn, što je za 3.361.342,00 kn ili 6,9% manje u odnosu na prihode ostvarene u 2010. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje prihoda po posebnim propisima. Tijekom 2010. u okviru navedenih prihoda bile su evidentirane pomoći u iznosu 11.384.010,00 kn, koje su odlukom Vlade Republike Hrvatske dodijeljene gradu za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda nastalih u 2010.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 10.691.534,00 kn koji čine 23,6% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od komunalnog doprinosa u iznosu 9.493.466,00 kn ili 21,0%, ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 8.285.811,00 kn ili 18,3%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 6.137.014,00 kn ili 13,5%, te gradski porezi u iznosu 2.408.672,00 kn ili 5,3% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 8.270.048,00 kn i čine 18,3% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Slavonskog Broda koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 8.

Tablica broj 8

Potraživanja grada Slavonskog Broda koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	30.212.814	32.097.552	106,2
1.1.	Potraživanja za poreze	6.019.051	6.308.400	104,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	6.780.332	7.991.105	117,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	15.224.448	14.864.872	97,6
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe, te pruženih usluga	668.961	602.351	90,0
1.5.	Potraživanja za prihode iz proračuna	944.452	1.597.549	169,2
1.6.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	575.570	733.275	127,4
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	2.030.339	1.850.218	91,1
3.	Druga potraživanja	5.394.568	4.662.826	86,4
	Ukupno	37.637.721	38.610.596	102,6

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 37.637.721,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 38.610.596,00 kn, što je za 972.875,00 kn ili 2,6% više.

Za 2011. vrijednosno su najznačajnija potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 14.864.872,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 38,5%, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 7.991.105,00 kn ili 20,7%, potraživanja za poreze u iznosu 6.308.400,00 kn ili 16,3%, te druga potraživanja u iznosu 4.662.826,00 kn ili 12,1%. Sva druga potraživanja iznose 4.783.393,00 kn i čine 12,4% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Slavonski Brod ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, dio prihoda od gradskih poreza (porez na kuće za odmor i porez na tvrtku) naplatu obavlja grad na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradski porez koji se odnosi na porez na potrošnju naplaćuje Porezna uprava putem obračuna poreza na potrošnju, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode Grad Slavonski Brod nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti grada obavlja se putem više upravnih odjela, ovisno o vrsti prihoda, a praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavlja se u upravnom odjelu za financije i računovodstvo i upravnom odjelu za komunalni sustav i komunalno redarstvo.

Poslove evidentiranja i naplate prihoda obavlja deset osoba. Zaposlenici navedenih upravnih odjela izdaju rješenja, te izlaze na teren radi utvrđivanja stvarnog stanja obveznika plaćanja. O naplati prihoda obavještavaju zakonskog predstavnika. Naplata poreza na potrošnju je odlukom općinskog vijeća, prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja gradu zbirna mjesečna izvješća o obračunatom porezu na potrošnju, ali druge podatke, kao što su, analitički podaci o obveznicima (dužnicima), dospelosti potraživanja, mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Grad je u više navrata zatražio navedena izvješća. Unatoč navedenom, nema saznanja o svim dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju za koja potraživanja koncem godine iznose 1.905.225,00 kn, što je tri puta više u odnosu na ostvarene prihode navedenog poreza u 2011. koji su iznosili 559.063,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da grad treba zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati poreza na potrošnju, ugovoriti obvezu Porezne uprave da ga najmanje jednom godišnje obavještava o izdanim rješenjima za naplatu navedenog poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza i poduzetim mjerama naplate, kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Ukoliko to nije moguće ostvariti, predlaže se, napraviti analizu i procijeniti može li grad samostalno obavljati obračun i naplatu poreza na potrošnju na učinkovitiji način.

Razrez i naplatu poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku obavlja upravni odjel za financije i računovodstvo. Obveznici plaćanja navedenih gradskih poreza utvrđeni su odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 150/02, 147/03, 132/06 i 26/07). Rješenja se u skladu s odredbama navedenog Zakona izdaju na vlasnika, odnosno korisnika kuća za odmor i tvrtku. Prema odredbama članka 38. navedenog Zakona, obveznici poreza na kuće za odmor moraju dostaviti podatke o kući za odmor nadležnom poreznom tijelu do 31. ožujka godine za koju se utvrđuje navedeni porez.

Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici, odnosno korisnici kuća za odmor nisu pravodobno ili nisu uopće dostavili navedene podatke. Baza podataka obveznika plaćanja poreza na kuće za odmor ažurira se na temelju dostavljenih ugovora i izlazaka na teren, a sadrži podatke o 444 obveznika, od čega je 246 evidentirano u analitičkoj evidenciji potraživanja, dok baza podataka obveznika plaćanja poreza na tvrtku sadrži podatke o 7 495 obveznika, od čega je 2 402 evidentirano u analitičkoj evidenciji potraživanja. Potraživanja za porez na kuće za odmor iznose 115.379,00 kn, što je približno dva puta više u odnosu na ostvarene prihode navedenog poreza u 2011. koji su iznosili 56.638,00 kn, dok potraživanja za porez na tvrtku iznose 3.688.461,00 kn, što je dva puta više u odnosu na ostvarene prihode navedenog poreza u 2011. koji su iznosili 1.792.971,00 kn. Revizijom je ocijenjeno da bi naplata navedenih poreza bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvjeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, uknjižbu prava vlasništva, te osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili registriranih obrta.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke u bazi podataka obveznika plaćanja poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku sa stvarnim stanjem, što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati navedenih gradskih poreza.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade odnose se na komunalnu naknadu, komunalni doprinos i naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu, a ostvareni su u ukupnom iznosu 20.889.211,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi od komunalne naknade ostvarene u iznosu 10.691.534,00 kn, što čini 23,6% vlastitih prihoda, odnosno 7,6% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 9.653.599,00 kn, veći su za 1.037.935,00 kn ili 10,8%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 11.501.900,00 kn, što je 810.366,00 kn ili 7,6% više od prihoda ostvarenog u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos u slučaju potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Odlukom je utvrđena naplata naknade za sva naselja.

Obračun (razrez) komunalne naknade obavlja upravni odjel za komunalni sustav. Naplaćuje se za poslovni, stambeni i garažni prostor, te građevinsko zemljište koje služi za obavljanje poslovne djelatnosti (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. U skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), rješenja se izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora, te građevinskog zemljišta koje služi za obavljanje poslovne djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici, odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik.

Iako zaposlenici odjela za komunalni sustav i komunalno redarstvo izlaze na teren radi utvrđivanja stvarnog stanja obveznika, u navedenim slučajevima nema točnih podataka za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana. Sveobuhvatno usklađenje podataka iskazanih u bazi podataka sa stvarnim stanjem na terenu nije provedeno više godina. Baza podataka obveznika plaćanja komunalne naknade formirana je 1994., a ažurira se samo na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika, komunalnog redara i drugih, te uvida na terenu. Baza podataka komunalne naknade koju vodi upravni odjel za komunalni sustav i komunalno redarstvo sadrži podatke o 26 723 obveznika, od kojih je 21 874 aktivnih. Razlika se odnosi na neaktivne korisnike, korisnike koji imaju nekoliko nekretnina i korisnike koji su oslobođeni od plaćanja komunalne naknade.

Revizijom je ocijenjeno da je potrebno uskladiti podatke unesene u bazu podataka sa stvarnim stanjem na terenu.

Naplata prihoda od komunalne naknade bila bi učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine, 69/97, 26/00, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obvezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama odredbi Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže usklađenje podataka u bazi obveznika plaćanja sa stvarnim stanjem, što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni su u iznosu 6.137.014,00 kn, što čini 13,5 vlastitih prihoda, odnosno 4,4% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni u iznosu 6.469.818,00 kn, manji su za 332.804,00 kn ili 5,1%. Odnose se na prihode od zakupa poslovnih prostora, zakupa javnih gradskih površina, najma stanova, spomeničke rente i drugih prihoda. Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine iskazana koncem 2011. iznose 5.161.996,00 kn.

Vrijednosno su najznačajniji prihodi od zakupa poslovnih prostora ostvareni u iznosu 3.923.166,00 kn, koji čine 63,9% prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine. Grad Slavonski Brod ima u vlasništvu 80 poslovnih prostora ukupne površine 6.749,54 m² i 113 garaža ukupne površine 1.663,46 m², od čega je u 2011. u zakupu bilo 67 poslovnih prostora ukupne površine 5 400,34 m² i 53 garaže ukupne površine 780 m².

Navedeni poslovni prostori su dani u zakup na temelju javnih natječaja ili su ugovori zaključeni s prethodnim zakupcima u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09).

Bez naknade, je dodijeljen 21 poslovni prostor, od kojih je 13 poslovnih prostora ukupne površine 1 027,46 m², te osam poslovnih prostora za koje nije utvrđena površina. Prostori su dodijeljeni udrugama građana, političkim strankama, ustanovama, turističkoj zajednici i športskom klubu, te proračunskim korisnicima.

Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 152/08 i 59/09), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave se daju u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana. Prema odluci gradskog vijeća o davanju u zakup poslovnih prostora, utvrđena je početna cijena zakupa poslovnih prostora u iznosu od 5,00 kn/m². Zakupnina za poslovni prostor se određuje ugovorom o zakupu u skladu s kriterijima utvrđenim odlukom (najniža zakupnina, položaj poslovnog prostora i prostorija u zgradi, djelatnost, najviši iznos ponuđene zakupnine). Najniža polazna zakupnina poslovnih prostora može se umanjiti za 15,0%, 25,0% ili 30,0% od dijela zakupnine utvrđene temeljem lokacije u zoni za poslovne prostore u dvorišnim zgradama i katnim etažama, te podrumskim prostorijama uličnih i dvorišnih zgrada. Prosječna cijena zakupa iznajmljenih poslovnih prostora iznosi 61,98 kn/m², a garaža 14,94 kn/m², te je revizijom ocijenjeno da grad ne ostvaruje prihode za poslovni prostor dan u zakup bez naknade u približnom iznosu 764.183,64 kn (utvrđeno na temelju površine poslovnog prostora i prosječne cijene zakupa).

Do prosinca 2011. je bez naknade pet političkih stranaka koristilo pet poslovnih prostora ukupne površine 460,39 m². Grad je obračunavao druge troškove vezane uz korištenje poslovnog prostora (struja, voda, smeće, komunalna i vodna naknada i drugo).

Četrnaest poslovnih prostora u 2011. nije korišteno, niti je dano u zakup, od kojih je za tri poslovna prostora u tijeku zaključenje ugovora o zakupu, tri su u neuseljivom stanju, a za osam poslovnih prostora nije postojao interes pri objavi javnih natječaja. Javni natječaji se provode kontinuirano.

Za dio poslovnih prostora koje grad Slavonski Brod, kao i većina lokalnih jedinica, daje u zakup bez naknade, Državni ured za reviziju predlaže davanje u zakup uz naknadu, kako bi se ostvarivali prihodi od poslovnih prostora u vlasništvu grada.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 38.610.596,00 kn, od čega se na potraživanja grada odnosi 34.961.880,00 kn, potraživanja proračunskih korisnika 2.838.902,00 kn, te potraživanja za decentralizirane funkcije 809.814,00 kn. Potraživanja grada u iznosu 34.961.880,00 kn čine 24,8% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 33.125.180,00 kn i čine 73,1% vlastitih prihoda, od čega dospjela potraživanja iznose 31.062.947,00 kn. Vrijednosno su najznačajnija potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 11.051.577,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 3.688.461,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 2.838.514,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 1.905.225,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine u iznosu 1.511.325,00 kn, naknadu za korištenje javnih površina u iznosu 1.402.819,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 1.361.404,00 kn, te prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 883.417,00 kn.

Sva druga dospjela potraživanja za vlastite prihode iznose 8.482.438,00 kn. Navedena potraživanja (bez poreza na potrošnju u iznosu 1.905.225,00 kn) s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 4.869.879,00 kn, do tri godine iznose 5.130.025,00 kn, do pet godina iznose 6.025.937,00 kn, dok potraživanja starija od pet godina iznose 13.131.881,00 kn.

Grad Slavonski Brod vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu. Također, sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućava iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti, ali su za potrebe revizije dostavljeni podaci o dospelosti potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: obračunane su zatezne kamate, dužnicima su upućene opomene, pokrenute su sudske tužbe, ovrhe na novčanim sredstvima i druge mjere. Od drugih mjera naplate provodi se nagodba i naplata instrumenata osiguranja plaćanja (zadužnica).

Opomene se šalju i ovrhe na novčanim sredstvima se provode kontinuirano. Ovrhe se provode, u pravilu na veće iznose, kako učinci mjera ne bi bili manji od troškova provedbe. U provođenju revizije izračunani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljene ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.), te da su pojedina potraživanja veća ili približno jednaka godišnjem zaduženju (u omjer su stavljena potraživanja koncem 2011. i zaduženje za 2011.).

Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Grad Slavonski Brod ne raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao što je ovrha novčanih sredstava, te o drugim učincima). Imenovao je osobe koje obavljaju naplatu prihoda, ali nije imenovao osobu za kontrolu naplate prihoda.

U upravnom odjelu za financije usklađuje se analitika i sintetika, a kontrolu naplate prihoda obavlja unutarnji revizor. Nema pisanu proceduru za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda (potraživanja). Prema očitovanju navedena procedura je u izradi.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da su unatoč poduzetim mjerama naplate potraživanja i nadalje visoka.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, odnosno potraživanja, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama. Također, predlaže i nadalje poduzimanje raspoloživih mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, te praćenje rezultata poduzetih mjera naplate, kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Obavještavanje građana

Grad Slavonski Brod putem svoje mrežne stranice na Internetu obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima, između ostaloga i o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) do konca 2011. nisu provođene posebne mjere obavještavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu je propisano da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je propisano da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o obvezi prijave promjene podataka potrebnih za obračun i naplatu pojedinih prihoda.

Općina Bebrina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Bebrina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 100,99 km², a obuhvaća sedam naselja. U cijelosti pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 3 244 stanovnika, 971 kućanstvo i 1 204 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel i komunalni pogon. Koncem 2011. ima četiri zaposlenika. Nema proračunskih korisnika. Na području općine ima 15 poslovnih subjekata, 29 registriranih obrta, te 420 registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Bebrina, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.045.460,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 797.199,00 kn ili 20,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 10,2% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 34,6% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Bebrina ostvareni za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 3.

Tablica broj 9

Vlastiti prihodi
općine Bebrina ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	12.630	21.944	173,7
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	3.402	3.203	94,2
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	9.228	18.741	203,1
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	137.034	245.068	178,8
2.1.	Naknade za koncesiju	2.590	12.846	496,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	104.160	197.505	189,6
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	30.284	34.717	114,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	614	153	24,9
3.1.	Ostale pristojbe i naknade	614	153	24,9
4.	Komunalni doprinosi i naknade	220.573	200.055	90,7
4.1.	Komunalni doprinos	24.528	18.660	76,1
4.2.	Komunalna naknada	196.045	181.395	92,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	22.100	35.594	161,1
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	1.535	1.704	111,0
5.2.	Doprinos za šume	9.962	11.580	116,2
5.3.	Mjesni samodoprinos	10.603	0	-
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	0	22.310	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	0	551.963	-
Ukupno		392.951	1.054.777	268,4

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.054.777,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 661.826,00 kn ili 168,4%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje općinskih poreza, prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine, te prihoda od prodaje materijalne imovine – poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 551.963,00 kn koji čine 52,3% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od nefinancijske imovine u iznosu 245.068,00 kn ili 23,2%, te prihodi od komunalnog doprinosa i naknade u iznosu 200.055,00 kn ili 19,0% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 57.691,00 kn i čine 5,5% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Bebrina koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 10.

Tablica broj 10.

Potraživanja
općine Bebrina koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.031.791	1.167.480	113,2
1.1.	Potraživanja za poreze	122.885	105.559	85,9
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	228.306	310.310	135,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	680.600	751.611	110,4
2.	Druga potraživanja	22.812	32.376	141,9
	Ukupno	1.054.603	1.199.856	113,8

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.054.603,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.199.856,00 kn, što je za 145.253,00 kn ili 13,8% više. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na potraživanja za prihode od imovine i druga potraživanja.

Za 2011. vrijednosno su najznačajnija potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 751.611,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 62,6% ukupnih potraživanja, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 310.310,00 kn ili 25,9%, te potraživanja za poreze u iznosu 105.559,00 kn ili 8,8%. Sva druga potraživanja iznose 32.376,00 kn i čine 2,7% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Bebrina ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, porez na tvrtku ili naziv i porez na korištenje javnih površina, obavlja Porezna uprava putem obračuna poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku ili naziv. Porez na korištenje javnih površina nije ostvaren.

Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina Bebrina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavljaju dva zaposlenika upravnog odjela (daljeu tekstu: Upravni odjel). O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Naplata općinskih poreza, odlukom općinskog vijeća, prenesena je u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, te stanju nenaplaćenih potraživanja, dok druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), poduzetim mjerama naplate i strosti dospjelih potraživanja ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže.

Iz navedenih razloga općina Bebrina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 69.433,00 kn, što je tri puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 21.944,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže od Porezne uprave zatražiti podatke o obveznicima, poduzetim mjerama naplate i starosti dospjelih potraživanja, te eventualno poduzimati dodatne mjere naplate s ciljem izbjegavanja zastare. Predlaže se, s Poreznom upravom zaključiti ugovor o razrezu i naplati općinskih poreza kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja, a ukoliko to nije moguće ostvariti, predlaže se napraviti analizu i procijeniti može li općina samostalno obavljati obračun i naplatu općinskih poreza na učinkovitiji način.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade ostvareni su u ukupnom iznosu 200.055,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od komunalne naknade u iznosu 181.395,00 kn, što čini 17,2% vlastitih prihoda, odnosno 6,0% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 196.045,00 kn, manji su za 14.650,00 kn ili 7,5%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 727.450,00 kn, što je četiri puta više od prihoda ostvarenog u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine za koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine. Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel. Komunalna naknada se ne naplaćuje za građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište, iako je Odlukom utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici stambenog i poslovnog prostora, građevinskog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljišta. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika stambenog i poslovnog prostora. Usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade se provodi kontinuirano na temelju prijave obveznika (korisnika ili vlasnika) i na temelju gruntovnih izvadaka. Sadrži podatke o 987 obveznika, koji su evidentirani i u analitičkoj evidenciji potraživanja. Problem pri obračunu predstavlja značajan broj korisnika u sustavu socijalne skrbi (s obzirom da je područje općine od posebne državne skrbi), a čiji se status često mijenja. S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjenu vezanu za nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, dužni učiniti u roku od 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju općinu o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), općina u takvim slučajevima nema točne podatke za razrez i naplatu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija, kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, te osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta, zasnivanje radnog odnosa i ostvarivanje prava iz mirovinskog ili socijalnog sustava. Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine, 69/97, 26/00 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično), uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obavezni su ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja, da bi se dopunama odredbi Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obavezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže formiranja baze podataka za naplatu komunalne naknade za građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište, jer je komunalna naknada po ovom osnovu utvrđena općinskom odlukom o komunalnoj naknadi.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Prihodi od naknade za dodjelu i korištenje grobnog mjesta nisu ostvareni. U skladu s odredbama Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12) predstavničko tijelo bilo je dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te o uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta.

U poslovnim knjigama nije iskazana cjelokupna dugotrajna imovina (stan, zemljište, groblja, javna rasvjeta, te športski objekti i nije ustrojena analitička evidencija navedene imovine (podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti imovine), zbog čega je otežano raspolaganje imovinom, a za posljedicu može imati i neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenja prihoda od naknade za dodjelu grobnog mjesta i naknade za korištenje grobnog mjesta. Također, predlaže ustrojavanje analitičke evidencije zemljišta, stanova i športskih objekata koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju dugotrajnom imovinom.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.199.856,00 kn i čine 39,4% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 1.167.480,00 kn i veća su za 112.703,00 kn ili 10,7% od vlastitih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode u cijelosti su dospjela. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 727.450,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 205.737,00 kn, općinske poreze u iznosu 105.560,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 94.461,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 22.964,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 7.852,00 kn, spomeničku rentu u iznosu 2.260,00 kn, te doprinos za šume u iznosu 1.196,00 kn.

Općina Bebrina vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, u kojima su podaci usklađeni. Sustav vođenja evidencija potraživanja, osim za komunalni doprinos, ne omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti, niti su za potrebe revizije dostavljeni podaci o starosti potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su upućivane opomene. Druge mjere naplate, kao što su sudske tužbe, ovrhe na novčanim sredstvima i materijalnim pravima, naplata instrumenata osiguranja plaćanja (zadužnica), kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, nisu poduzimane. U provođenju revizije izračunani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.), te da su pojedina potraživanja veća ili približno jednaka godišnjem zaduženju (u omjer su stavljena potraživanja koncem 2011. i zaduženje za 2011.). Općina Bebrina ne raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera naplate (koliko se potraživanja naplati po svakoj poslanoj opomeni). Također, nema utvrđenu proceduru za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate potraživanja (prihoda) iz svoje nadležnosti.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje raspoloživih mjera naplate prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled dospjelih potraživanja po starosti.

- Obavješćavanje građana

Općina Bebrina obavješćava građane o značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život putem tiskanih medijija i obavjesti na oglasnim pločama. Međutim, obavješćavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provođene mjere obavješćavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu je propisano da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti jedinstvenom upravnom odjelu jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavješćavati građane o obvezi prijave promjene podataka radi naplate prihoda, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Brodski Stupnik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Brodski Stupnik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 57,00 km², a obuhvaća četiri naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 033 stanovnika, 955 kućanstava i 1 097 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala sedam zaposlenika. Nema proračunskih korisnika. Na području općine ima 15 poslovnih subjekata, 42 registrirana obrta, te 160 registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Brodski Stupnik, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.273.568,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 717.365,00 kn ili 18,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 24,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 46,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Brodski Stupnik ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 11.

Tablica broj 11

Vlastiti prihodi općine Brodski Stupnik ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	52.335	40.366	77,1
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	4.288	9.587	223,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	31.127	14.332	46,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	16.920	16.447	97,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	184.919	194.020	104,9
2.1.	Naknade za koncesiju	66.569	66.806	100,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	109.890	126.198	114,8
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	8.460	1.016	12,0
3.	Upravne i administrativne pristojbe	15.120	13.856	91,6
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	14.660	12.660	86,4
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	460	1.196	260,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	281.995	368.579	130,7
4.1.	Komunalni doprinos	10.375	82.006	790,4
4.2.	Komunalna naknada	271.620	286.573	105,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	115.778	177.154	153,0
5.1.	Doprinos za šume	8.332	49.089	589,2
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	107.446	128.065	119,2
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	312.757	724.774	231,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	298.687	711.087	238,1
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	14.070	13.687	97,3
	Ukupno:	962.904	1.518.749	157,7

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.518.749,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 555.845,00 kn ili 57,7%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od komunalnog doprinosa, doprinosa za šume, te prihoda od prodaje materijalne imovine – poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu općine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od prodaje materijalne imovine – poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu općine u iznosu 711.087,00 kn koji čine 46,8% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 286.573,00 kn ili 18,9%, te prihodi od nefinancijske imovine u iznosu 194.020,00 kn ili 12,8% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 327.069,00 kn ili 21,5% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Brodski Stupnik koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 12.

Tablica broj 12

Potraživanja općine Brodski Stupnik koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	498.588	462.995	92,9
1.1.	Potraživanja za poreze	218.648	204.456	93,5
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	55.437	46.433	83,8
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	224.503	212.106	94,5
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	11.603	5.045	43,5
3.	Druga potraživanja	0	10.253	-
Ukupno		510.191	478.293	93,7

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 510.191,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 478.293,00 kn, što je za 31.898,00 kn ili 6,3% manje.

Za 2011. vrijednosno su najznačajnija potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 212.106,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 44,3%, te potraživanja za poreze u iznosu 204.456,00 kn ili 42,8%. Sva druga potraživanja iznose 61.731,00 kn i čine 12,9% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Brodski Stupnik ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalni doprinos i naknadu, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka.

Za prihode od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, obračun i naplatu obavljaju stručne službe grada Slavenskog Broda. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za koncesiju na vodama u javnom dobru), dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina Brodski Stupnik nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavljaju tri zaposlenika jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel). O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Naplata općinskih poreza je u skladu sa suglasnosti Ministarstva financija i odlukom općinskog vijeća prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Brodski Stupnik zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina Brodski Stupnik nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 204.456,00 kn, što je pet puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 40.366,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati poreznih prihoda, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja, da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina ima saznanja i da bi sama mogla obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine se odnose na zakup poslovnih prostora, poljoprivrednog zemljišta i drugo, a ostvareni su u iznosu 126.198,00 kn, što čini 8,3% vlastitih prihoda, odnosno 3,9% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni u iznosu 109.890,00 kn, veći su za 16.308,00 kn ili 14,8%. Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine iskazana koncem 2011. iznose 40.240,00 kn.

Prihodi od zakupa poslovnih prostora ostvareni u 2011. iznose 71.731,00 kn. Općina Brodski Stupnik ima u vlasništvu osam poslovnih prostora ukupne površine 642,55 m² od čega je u 2011. u zakupu bilo pet poslovnih prostora ukupne površine 387,64 m². Navedeni poslovni prostori su dani u zakup na temelju javnih natječaja ili su ugovori zaključeni s prethodnim zakupcima u skladu s odredbama Zakona o zakupu poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09). Bez naknade, dodijeljena su tri poslovna prostora ukupne površine 254,91 m².

Prostori su dodijeljeni udrugama, športskom klubu, te fizičkoj osobi za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana. Odlukom o davanju u zakup poslovnih prostora, utvrđene su početne cijene zakupa poslovnih prostora u rasponu od 7,00 kn/m² do 15,00 kn/m², ovisno o zonama, namjeni korištenja i površini.

Prosječna cijena zakupa iznajmljenih poslovnih prostora iznosi 15,00 kn/m², te je revizijom ocjenjeno da općina ne ostvaruje prihode za poslovni prostor dan u zakup bez naknade u približnom iznosu 45.883,00 kn (utvrđeno na temelju površine poslovnog prostora i prosječne cijene zakupa).

Državni ured za reviziju predlaže davanje poslovnih prostora u zakup u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnih prostora.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 478.293,00 kn i čine 14,6% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 447.834,00 kn i čine 29,5% vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela. Dospjela potraživanja se odnose na općinske poreze u iznosu 204.456,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 99.593,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine u iznosu 94.915,00 kn, najam stanova u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 30.791,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 7.890,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 4.950,00 kn, prihode od prodaje zemljišta u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 3.680,00 kn, naknadu za koncesiju za sakupljanje, uporabu i zbrinjavanje otpada u iznosu 1.343,00 kn, te druga potraživanja od zakupa imovine u iznosu 216,00 kn. Navedena potraživanja (vrijednosno najznačajnija, bez općinskih poreza) s rokom dospijeća do godinu dana iznose 87.095,00 kn, do tri godine iznose 54.974,00 kn, do pet godina iznose 59.455,00 kn, a starija od pet godina iznose 41.854,00 kn.

Općina Brodski Stupnik vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, u kojima su podaci usklađeni. Sustav vođenja evidencija potraživanja, ne omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti, ali su za potrebe revizije dostavljeni podaci o rokovima dospelosti potraživanja.

U 2011. na temelju odluke načelnika otpisana su potraživanja za najam stanova u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 7.174,00 kn, iako općina nije donijela kriterije za otpis potraživanja, odnosno procedure za donošenje odluke o otpisu potraživanja.

Državni ured za reviziju predlaže primjenu odredbi Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, (Narodne novine 76/12) koja je stupila na snagu u srpnju 2012.

Za naplatu prihoda (potraživanja) za zakašnjela plaćanja obračunavane su zatezne kamate, dužnicima su upućivane opomene i pokretane su sudske tužbe. Od drugih mjera naplate, jedan obveznik obvezu podmiruje putem trajnog naloga. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu, iako potraživanja iskazana koncem godine nisu veća od iskazanih početkom godine.

Općina Brodski Stupnik ne raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere, te o drugim učincima). Također, općina nema utvrđenu proceduru za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate nisu dostatne i ne daju očekivane rezultate, niti se sustavno prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže predlaže poduzimanje raspoloživih mjera naplate prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled dospjelih potraživanja po starosti.

- Obavještavanje građana

Općina Brodski Stupnik obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem tiskanih, elektronskih i elektroničkih medija. Također, obavještava građane o značaju javnih prihoda i utjecaju na uvjete života, odnosno pojašnjava namjene pojedinih vrsta prihoda, te njihov značaj i utjecaj na poboljšanje uvjeta života.

Općina Bukovlje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Bukovlje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 31,51 km², a obuhvaća pet naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 098 stanovnika, 956 kućanstava i 1 301 stambenu jedinicu.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Bukovlje ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Bukovlje je imala jednog zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Bukovlje, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.610.866,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 519.593,00 kn ili 16,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 67,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 24,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Bukovlje ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 13.

Tablica broj 13

Vlastiti prihodi općine Bukovlje ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	107.352	134.135	124,9
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	80.319	86.896	108,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	2.924	12.422	424,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	24.109	34.717	144,00
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	55.314	49.854	90,1
2.1.	Naknade za koncesiju	2.000	3.000	150,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	42.286	36.595	86,5
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	11.028	10.259	93,0
3.	Upravne i administrativne pristojbe	5.427	4.037	74,4
4.	Komunalni doprinosi i naknade	453.361	395.367	87,2
4.1.	Komunalni doprinos	105.449	79.261	75,2
4.2.	Komunalna naknada	347.912	316.106	90,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	990.056	42.224	29,9
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	10.288	4.892	47,6
5.2.	Doprinos za šume	453.361	7.549	1,7
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	526.407	29.783	5,7
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	493.166	2.947	0,6
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	4.441	2.221	50,0
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	488.725	726	0,1
	Ukupno:	2.104.676	628.564	29,9

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 628.564,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene za 2010. manje za 1.476.112,00 kn ili 70,1%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje prihoda od doprinosa za šume, ostalih prihoda po posebnim propisima, te prihoda od prodaje građevinskih objekata.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 316.106,00 kn koji čine 50,3% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od općinskih poreza u iznosu 144.173,00 kn ili 22,9% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 168.285,00 kn i čine 26,8% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Bukovlje koncem 2011. daju se u tablici broj 14.

Tablica broj 14.

Potraživanja općine Bukovlje koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.055.068	1.068.899	101,3
1.1.	Potraživanja za poreze	370.294	295.704	79,9
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	65.890	66.394	100,8
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	618.884	706.801	114,2
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	11.988	11.988	100,0
3.	Druga potraživanja	2.893	2.893	100,0
	Ukupno	1.069.949	1.083.780	101,3

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.069.949,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.083.780,00 kn, što je za 13.831,00 kn ili 1,3% više.

Za 2011. vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 706.801,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 65,2%, te potraživanja za poreze u iznosu 295.704,00 kn ili 27,3%. Sva druga potraživanja iznose 81.275,00 i čine 7,5% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Bukovlje ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Bukovlje na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavlja jedan zaposlenik jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel). O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Obračun i naplata općinskih poreza je u skladu s ugovorom i dodatkom ugovoru prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su, analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate, i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 289.539,00 kn, što je više od ostvarenih prihoda za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 134.135,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Bukovlje treba ugovorom obvezati Poreznu upravu da je najmanje jednom godišnje informira o izdanim rješenjima za naplatu poreza na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza i poduzetim mjerama radi njihove naplate, kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i komunalne naknade su ostvareni u iznosu 395.367,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 316.106,00 kn, što čini 50,3% vlastitih prihoda, odnosno 12,1% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 347.912,00 kn, manji su za 31.806,00 kn ili 9,1%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 505.295,00 kn, što je za 189.189,00 kn ili 159,9% više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Bukovlje koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Bukovlje. Obračun komunalne naknade obavlja jedinstveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici stambenog, poslovnog i garažnog prostora, građevinskog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljišta. Komunalna naknada se ne naplaćuje za garažni prostor, građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika stambenog i poslovnog prostora. Revizijom je utvrđeno da je baza podataka obveznika komunalne naknade formirana 1998., a ažurira se samo na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika. Sveobuhvatno usklađenje baze podataka sa stvarnim podacima na terenu nije provedeno više godina.

Baza podataka obveznika plaćanja komunalne naknade koju vodi jedinstveni upravni odjel sadrži podatke o 1 125 obveznika, koji se odnose na aktivne i neaktivne obveznike, te obveznike za koje su obavljena oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjene vezane uz nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu dužni učiniti u roku od 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), općina Bukovlje u takvim slučajevima nema točne podatke za razrez i naplatu.

Revizijom je ocijenjeno da općina treba usklađivati podatke unesene u bazu podataka sa stvarnim stanjem. Također je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 69/97,26/00, 153/02 i 22/11) propisano je da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) propisano je da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama odredbi Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže formiranja baze podataka za naplatu komunalne naknade za garažni prostor, građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište s obzirom da je utvrđena općinskom odlukom o komunalnoj naknadi.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Bukovlje nije ostvarila prihode od spomeničke rente koja se plaća po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline.

Naplata spomeničke rente po četvornom metru utvrđena je odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11, 25/12 i 136/12). Plaća se po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Visinu spomeničke rente po četvornom metru odlukom propisuje općina. Općinsko vijeće nije donijelo navedenu odluku.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenja prihoda od spomeničke rente koja se plaća po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.083.780,00 kn i čine 41,5% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 971.047,00 kn i čine 154,5% vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela. Najvećim dijelom se odnose na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 505.295,00 kn, općinske poreze u iznosu 289.538,00 kn, te komunalni doprinos u iznosu 148.933,00 kn. Sva druga potraživanja iznose 27.281,00 kn. Potraživanja (bez općinskih poreza i spomeničke rente u iznosu 291.430,00 kn) s rokom dospijeća do godinu dana iznose 210.284,00 kn, do tri godine iznose 178.635,00 kn, do pet godina iznose 204.968,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 85.730,00 kn. Tijekom 2011. nisu otpisivana potraživanja.

Općina Bukovlje vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu. Sustav vođenja evidencija potraživanja, ne omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti, ali su za potrebe revizije dostavljeni podaci o rokovima dospelosti potraživanja (osim za općinske poreze i spomeničku rentu).

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su povremeno upućivane opomene. Druge mjere naplate nisu poduzimane. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Bukovlje ne raspolaže podacima o rezultatima poslanih opomena, odnosno koliko se potraživanja naplati po svakoj poslanoj opomeni.

Također, nema utvrđenu proceduru za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate nisu dostatne i ne daju očekivane rezultate, niti se sustavno prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja po dospelosti, radi izbjegavanja zastare.

- Obavještavanje građana

Općina Bukovlje obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana ali ih ne obavještava o značaju javnih prihoda i utjecaju na uvjete života građana.

Dravni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o značaju javnih prihoda i utjecaju na uvjeta života građana.

Općina Cernik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Cernik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 130,00 km², a obuhvaća jedanaest naselja. Nalazi se u trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 621 stanovnika, 1 244 kućanstava i 1 512 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. ima pet zaposlenika. Općina Cernik ima jednog proračunskog korisnika u kojem su bila četiri zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Cernik, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.648.948,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 218.308,00 kn ili za 4,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 25,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 22,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Cernik ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 15.

Tablica broj 15

Vlastiti prihodi
općine Cernik ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	49.743	39.346	79,1
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	2.184	2.304	105,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	27.876	19.742	70,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	19.683	17.300	87,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	297.487	319.759	107,5
2.1.	Naknade za koncesiju	60.072	77.687	129,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	81.301	68.497	84,3
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	0	173.575	-
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	156.114	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	413	1.183	286,4
4.	Komunalni doprinosi i naknade	562.794	464.779	82,6
4.1.	Komunalni doprinos	66.268	68.999	104,1
4.2.	Komunalna naknada	422.423	351.463	83,2
4.3.	Naknade za priključak	74.103	44.317	59,8
5.	Prihodi po posebnim propisima	439.324	209.939	47,8
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	3.146	-
5.2.	Doprinos za šume	355.177	127.937	36,0
5.3.	Mjesni samodoprinos	57.520	75.038	130,5
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	26.627	3.818	14,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	18.122	216.371	1.194,0
Ukupno:		1.367.883	1.251.377	91,5

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.251.377,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 116.506,00 kn ili 8,5%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje prihoda od doprinosa za šume, ostalih prihoda po posebnim propisima, te naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 351.463,00 kn koji čine 28,1% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 216.371,00 kn ili 17,3% vlastitih prihoda, naknade za korištenje nefinancijske imovine u iznosu 173.575,00 kn ili 13,9%, te doprinos za šume u iznosu 127.937,00 kn ili 10,2% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 382.031,00 kn i čine 30,5% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Cernik koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 16.

Tablica broj 16.

Potraživanja općine Cernik koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.638.709	1.764.826	107,7
1.1.	Potraživanja za poreze	361.677	284.683	78,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	231.675	188.219	81,2
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.045.357	1.291.924	123,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	137.786	106.132	77,0
3.	Druga potraživanja	2.041	2.041	100,0
Ukupno		1.778.536	1.872.999	105,3

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.778.536,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.872.999,00 kn, što je za 94.463,00 kn ili 5,3% više.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.291.924,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 69,0%, te potraživanja za poreze u iznosu 284.683,00 kn ili 15,2%. Sva druga potraživanja iznose 296.392,00 i čine 15,8% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Cernik ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze (porez na korištenje javnih površina), komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Cernik na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihodi po posebnim propisima (od kojih je najznačajniji doprinos za šume) ostvaruju se na temelju obračuna obveznika i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate se obavlja putem jedinstvenog upravnog odjela – Odjel za financije i proračun (dalje u tekstu: Upravni odjel). Upravni odjel izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Također, priprema prijedloge akata za načelnika i općinsko vijeće. Odjel za financije ima jednog zaposlenika.

Naplata poreznih prihoda je u skladu sa suglasnosti Ministarstva financija i odlukom općinskog vijeća prenesena u nadležnost Porezne uprave. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Porezna uprava obavlja razrez i naplatu poreza na tvrtku i poreza na potrošnju, te dostavlja općini Cernik zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 284.683,00 kn, što je sedam puta više od ostvarenih prihoda za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 39.346,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Cernik treba s Poreznom upravom zaključiti ugovor o razrezu i naplati poreznih prihoda, ugovoriti obvezu Porezne uprave da je najmanje jednom godišnje informira o izdanim rješenjima za naplatu poreza na potrošnju i tvrtku, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate, kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja, da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Cernik ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalnu naknadu, doprinos i naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu ostvareni su u iznosu 464.779,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi komunalne naknade ostvarene u iznosu 351.463,00 kn, što čini 28,1% vlastitih prihoda, odnosno 6,2% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu, kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 422.423,00 kn, manji su za 70.960,00 kn ili 16,8%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 664.917,00 kn, što je za 313.454,00 kn ili 189,2% više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijenti zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Cernik koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Cernik. Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel. Naplaćuje se za poslovni i stambeni prostor na temelju rješenja. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika stambenog i poslovnog prostora. Komunalna naknada se ne naplaćuje za garažni prostor, građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu izdaju na vlasnika, odnosno korisnika stambenog i poslovnog prostora. Revizijom je, utvrđeno da se baza podataka obveznika komunalne naknade ažurira samo na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika. Sveobuhvatno usklađenje baze podataka sa stvarnim podacima na terenu nije provedeno više godina.

Problem pri obračunu pričinjava i velik broj korisnika u sustavu socijalne skrbi s obzirom da područje općine Cernik pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Baza podataka obveznika plaćanja komunalne naknade koju vodi jedinstveni upravni odjel sadrži podatke o 1 364 obveznika. S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjene vezane za nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu dužni učiniti u roku od 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju općinu Cernik o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), u takvim slučajevima općinu Cernik nema točne podatke za razrez i naplatu.

Revizijom je ocijenjeno da općina treba provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu. Naplata prihoda od komunalne naknade bila bi učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija, kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 69/97,26/00, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obavezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina, dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama odredbi Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obavezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže formiranja baze podataka za naplatu komunalne naknade za garažni prostor, neizgrađeno građevinsko zemljište i građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti, te usklađivanje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanjem, što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Cernik nije ostvarila prihode od poreza na kuće za odmor, grobne naknade i spomeničke rente po četvornom metru.

Porez na kuće za odmor jedan je od općinskih poreza, koji jedinica može uvesti prema odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 150/02, 147/03, 132/06 i 26/07). Porez na kuće za odmor plaćaju pravne i fizičke osobe koje su vlasnici kuća za odmor u visini od 5,00 kn do 15,00 kn po jednom četvornom metru korisne površine, a visinu poreza propisuju svojom odlukom općina ili grad.

U skladu s odredbama Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12) predstavničko tijelo bilo je dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te o uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Također, za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu.

Naplata spomeničke rente po četvornom metru utvrđena je odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12 i 136/12). Plaća se po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Visinu spomeničke rente po četvornom metru propisuje svojom odlukom općina.

Općina Cernik je u glavnoj knjizi iskazala vrijednost poljoprivrednog zemljišta u iznosu 2.129.215,00 kn i građevinskog zemljišta u iznosu 977.481,00 kn. Analitička evidencija navedenog zemljišta, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti zemljišta, nije ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje zemljištem, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenja prihoda od poreza na kuće za odmor s obzirom da je uveden (utvrđen) odlukom o općinskim porezima, prihoda od grobne naknade i spomeničke rente po četvornom metru. Nadalje se predlaže, ustrojavanje analitičke evidencije poljoprivrednog i građevinskog zemljišta, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju imovinom.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.872.999,00 kn, čine 33,2% ukupnih prihoda i jednaka su potraživanjima za vlastite prihode. Dospjela potraživanja iznose 1.567.889,00 kn. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 664.917,00 kn, općinske poreze u iznosu 284.683,00 kn, mjesni samodoprinos za izgradnju objekata komunalne infrastrukture u iznosu 259.530,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 114.636,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 114.090,00 kn, naknadu za eksploataciju mineralnih sirovina u iznosu 67.566,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 56.450,00 kn, te koncesiju za obavljanje komunalnih djelatnosti u iznosu 6.017,00 kn. Navedena potraživanja (bez općinskih poreza u iznosu 284.683,00 kn) s rokom dospijeca do godinu dana iznose 390.241,00 kn, do tri godine iznose 125.000,00 kn, do pet godina iznose 156.012,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 611.953,00 kn.

Općina Cernik vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja.

Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu (osim za komunalnu naknadu i mjesni samodoprinos), u kojima su podaci usklađeni. Sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti (osim za naknadu za eksploataciju mineralnih sirovina, komunalnu naknadu i mjesni samodoprinos). Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja (osim za općinske poreze).

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 92.286,00 kn. Otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu općina Cernik je obaviještena putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza. Navedena potraživanja su otpisana bez suglasnosti općine Cernik koja nema saznanja je li Porezna uprava poduzela sve mjere naplate otpisanih potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su povremeno upućivane opomene, a za jednog dužnika potraživanja su prijavljena u stečajnu masu. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljani ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Općina Cernik ne raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj poslanoj opomeni). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da se ne poduzimaju raspoložive mjere naplate, a poduzete mjere su nedostatne i ne daju očekivane rezultate.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled dospjelih potraživanja po dospelosti.

- Obavještavanje građana

Općina obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem elektronskih medija. Međutim, obavještavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provedene mjere obavještavanja.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o obvezi prijave promjene podataka, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Davor

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Davor kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 43,00 km², a obuhvaća dva naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 004 stanovnika, 879 kućanstava i 990 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Davor ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. u Općini su bila 3 zaposlenika. Općina Davor nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Davor, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.691.066,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.829.844,00 kn ili 40,5%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 28,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 37,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Davor ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 17.

Tablica broj 17

Vlastiti prihodi
općine Davor ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	74.140	71.845	96,9
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	15.990	7.340	45,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	32.105	29.277	91,2
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	26.045	35.228	135,3
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	272.002	220.430	81,0
2.1.	Naknade za koncesiju	44.000	44.000	100,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	211.172	163.480	77,4
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	0	12.950	-
2.4.	Naknada za ceste	4.109	0	-
2.5.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	12.721	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.960	8.790	448,5
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	1.040	2.417	232,4
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	920	6.373	692,7
4.	Komunalni doprinosi i naknade	472.814	445.689	94,3
4.1.	Komunalni doprinos	36.317	4.721	13,0
4.2.	Komunalna naknada	436.497	413.676	94,8
4.3.	Naknade za priključak	0	27.292	
5.	Prihodi po posebnim propisima	332.174	135.634	40,8
5.1.	Doprinos za šume	0	4.799	-
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	332.174	130.835	39,4
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	149.722	135.410	90,4
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	148.722	135.410	91,0
6.2.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	1.000	0	-
Ukupno:		1.302.812	1.017.798	78,1

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.017.758,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 285.014,00 kn ili 21,9%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje prihoda od komunalnog doprinosa, ostalih prihoda po posebnim propisima, te prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 413.676,00 kn koji čine 40,6% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 163.480,00 kn ili 16,1%, te prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 135.410,00 kn ili 13,3% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 305.232,00 kn i čine 30,0% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Davor koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 18.

Tablica broj 18

Potraživanja
općine Davor koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.018.114	2.361.178	231,9
1.1.	Potraživanja za poreze	396.450	301.499	76,0
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	166.109	186.381	112,2
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	450.114	1.941.744	431,4
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	177.255	0	-
1.5.	Potraživanja za prihode iz proračuna	0	98.160	-
1.6.	Ispravak vrijednosti potraživanja	171.814	166.606	97,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	5.508	26.994	490,1
3.	Druga potraživanja	33.334	16.272	48,8
Ukupno		1.056.956	2.404.444	227,5

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.056.956,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 2.404.444,00 kn, što je za 1.347.488,00 kn ili 127,5% više. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na evidentiranje dospjelih potraživanja za ekološku rentu za prihvaćene i deponirane količine komunalnog otpada. U skladu s odredbama Zakona o otpadu i Pravilnika o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave, ispostavljenih obračunskih situacija trgovačkog komunalnog društva u vlasništvu lokalne jedinice o prihvaćenim i deponiranim količinama komunalnog otpada iz jednoga grada, Općini Davor prema količini zbrinutog otpada na odlagalištu otpada, pripada ekološka renta u iznosu 1.405.200,00 kn.

Ukupna potraživanja koncem 2011. iznose 2.404.444,00 kn, a umanjena su za (ispravljena) za sumnjiva i sporna potraživanja (čija je naplata neizvjesna) u iznosu 166.606,00 kn.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja (bez ispravka vrijednosti) se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.941.744,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 80,8%, te potraživanja za poreze u iznosu 301.499,00 kn ili 12,5%,. Sva druga potraživanja iznose 161.201,00 kn i čine 6,7% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Davor ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Davor na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Općinski porez na korištenje javnih površina naplaćuje općina Davor kroz izdana rješenja o porezu na korištenje javnih površina. Za dio prihoda od nefinancijske imovine (ekološka renta) obračun za uplatu obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine Davor. Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina Davor nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine Davor, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavlja se u računovodstvenom odjelu (dalje u tekstu: Odjel). Odjel ima dva zaposlenika. Naplata općinskih poreza je u skladu s ugovorom prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja Općini zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 301.499,00 kn, što je četiri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 71.845,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Davor treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenom s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Davor o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina ima saznanja i da bi općina mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Davor je u glavnoj knjizi iskazala vrijednost poljoprivrednog zemljišta u iznosu 533.303,00 kn. Analitička evidencija navedenog zemljišta, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti zemljišta, nije ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje zemljištem, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojavanje analitičke evidencije poljoprivrednog zemljišta, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja, odnosno potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 2.404.444,00 kn i čine 89,3% ukupnih prihoda, odnosno 236,2% vlastitih prihoda. Ispravak vrijednosti potraživanja iznosi 166.606,00 kn, a odnosi se na sumnjiva i sporna potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu 128.565,00 kn i komunalnu naknadu u iznosu 38.041,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 2.288.021,00 kn. Dospjela potraživanja najvećim dijelom se odnose na naknadu za zbrinjavanje otpada u iznosu 1.412.864,00 kn, općinske poreze 301.499,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 240.125,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu 170.312,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 74.330,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 57.196,00 kn, naknadu za pravo puta u iznosu 17.500,00 kn, te druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 14.195,00 kn. Navedena potraživanja (bez naknade za zbrinjavanje otpada) s rokom dospijeca do godinu dana iznose 151.417,00 kn, do tri godine iznose 76.563,00 kn, do pet godina iznose 66.182,00 kn, te starija od pet godina iznose 580.995,00 kn.

Općina Davor vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, u kojima su podaci usklađeni, a sustav vođenja evidencija potraživanja, iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: upućivane su opomene, obračunavane zatezne kamate i pokretane sudske tužbe. Od drugih mjera naplate provode se usmene opomene (telefonom). U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.). Općina Davor ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao što je ovrha novčanih sredstava, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Opomene se šalju i ovrhe na novčanim sredstvima se provode kontinuirano. Ovrhe se provode, u pravilu na iznose veće od 1.000,00 kn, kako učinci mjera ne bi bili manji od troškova provedbe. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena.

Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da su s obzirom na iznos dospjelih potraživanja, sumnjivih i spornih potraživanja, poduzete mjere naplate potraživanja nedostatne i ne daju očekivane rezultate, niti se sustavno prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine Dvor i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

- Obavještavanje građana

Općina Dvor obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana. Obavjesti se objavljuju na oglasnoj ploči općine Dvor, te u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Također, obavještava građane o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života.

Općina Donji Andrijevci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Donji Andrijevci kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Donji Andrijevci je 57,00 km², a obuhvaća četiri naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 684 stanovnika, 1 201 kućanstvo i 1 455 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala 4 zaposlenika. Općina Donji Andrijevci nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Donji Andrijevci, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 4.001.713,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.003.460,00 kn ili 20,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 22,6% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 33,9% udjela u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Donji Andrijevci ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 19.

Tablica broj 19

Vlastiti prihodi općine Donji Andrijevci ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	38.945	38.267	98,3
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	24.400	22.726	93,1
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	14.545	15.541	106,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	510.365	442.105	86,6
2.1.	Naknade za koncesiju	10.846	14.655	135,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	499.519	427.450	85,6
3.	Komunalni doprinosi i naknade	261.007	214.886	82,3
3.1.	Komunalni doprinos	0	20.249	-
3.2.	Komunalna naknada	261.007	194.637	74,6
4.	Prihodi po posebnim propisima	146.558	341.070	232,7
4.1.	Doprinos za šume	50.233	193.679	385,6
4.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	96.325	147.391	153,0
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	176.469	318.866	180,7
5.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	132.112	293.792	222,4
5.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	44.357	25.074	56,5
Ukupno:		1.133.344	1.355.194	119,6

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.355.194,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 221.850,00 kn ili 19,6%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od šumskog doprinosa, te prihoda od prodaje materijalne imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 427.450,00 kn koji čine 31,5% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 293.792,00 kn ili 21,7% vlastitih prihoda, te prihodi od komunalne naknade u iznosu 194.637,00 kn ili 14,4% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 439.315,00 kn i čine 32,4% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Donji Andrijevci koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 20.

Tablica broj 20.

Potraživanja
općine Donji Andrijevci koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.457.377	954.939	65,5
1.1.	Potraživanja za poreze	410.707	0	-
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	323.472	231.741	71,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	723.198	723.198	100,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	414.231	344.345	83,1
	Ukupno	1.871.608	1.299.284	69,4

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.871.608,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.299.284,00 kn, što je za 572.324,00 kn ili 30,6% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 723.198,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 55,7%, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 344.345,00 kn ili 26,5%, te potraživanja od imovine u iznosu 231.741,00 kn ili 17,8% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Donji Andrijevci ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Donji Andrijevci na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku, a prizrež porezu na dohodak, kod isplate dohotka.

Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za koncesiju za zahvaćanje voda), dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, vodni doprinos) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina Donji Andrijevci nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općina Donji Andrijevci, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavlja se u računovodstvenom odjelu koji je sastavni dio jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel). Upravni odjel ima dva zaposlenika. Nadležan je za obračun prihoda, izdavanje rješenja, provedbu natječaja i zaključivanje ugovora na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Općina Donji Andrijevci nije imenovala osobe za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Naplata općinskih poreza je odlukom o općinskim porezima prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Donji Andrijevci skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje koncem 2011. u poslovnim knjigama nisu iskazana potraživanja.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Donji Andrijevci treba zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da ju najmanje jednom godišnje informira o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Donji Andrijevci ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i komunalne naknade ostvareni su u iznosu 214.886,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od komunalne naknade ostvarene u iznosu 194.637,00 kn, što čini 14,4% vlastitih prihoda, odnosno 4,9% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 261.007,00 kn, manji su za 66.370,00 kn ili 25,4%.

Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 675.595,00 kn, što je tri i pol puta više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Donji Andrijevci koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Donji Andrijevci. Obračun komunalne naknade obavlja jedinstveni upravni odjel.

Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Općina nema ustrojenu evidenciju obveznika plaćanja komunalne naknade za garažni prostor, građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište. Usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade ažurira se povremeno na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika nekretnine. Sveobuhvatno usklađenje baze podataka sa stanjem na terenu nije provedeno više godina. Baza podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sadrži podatke o 1 257 obveznika. Revizijom je ocijenjeno da bi općina trebala provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu.

Revizijom je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 69/97, 26/00, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama odredbi Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže usklađenje podataka u bazi podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanjem, što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Donji Andrijevcu je u glavnoj knjizi iskazala vrijednost građevinskog zemljišta za potrebe izgradnje poslovne zone u iznosu 4.436.460,00 kn i ostalog zemljišta (za potrebe izgradnje groblja) u iznosu 54.090,00 kn. Revizijom je utvrđeno da općina Donji Andrijevcu nije evidentirala u poslovnim knjigama građevinsko i poljoprivredno zemljište, stanove, groblja i društvene domove u pojedinim naseljima, niti je ustrojila analitičku evidenciju navedene imovine. Zbog neevidentiranja navedene imovine i neustrojavanja analitičke evidencije iste, otežano je raspolaganje imovinom, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže iskazivanje dugotrajne imovine u poslovnim knjigama, te ustrojavanje analitičke evidencije dugotrajne imovine, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju imovinom.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja, odnosno potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 1.299.284,00 kn i čine 32,5% ukupnih prihoda, odnosno 95,9% vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 675.595,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu 200.521,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 62.529,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 161.295,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 120.521,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 43.135,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 31.220,00 kn, te doprinos za šume u iznosu 4.468,00 kn. Potraživanja s rokom dospelosti do godinu dana iznose 369.521,0 kn, do tri godine iznose 496.881,00 kn, do pet godina iznose 261.455,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 171.427,00 kn.

Općina Donji Andrijevcu vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, u kojima su podaci usklađeni, niti sustav vođenja evidencija potraživanja, omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su povremeno upućivane su opomene, dok druge raspoložive mjere nisu poduzimane. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Općina Donji Andrijevcu ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera naplate slanjem opomena.

Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da se ne poduzimaju potrebne mjere naplate prihoda, a poduzete mjere ne daju očekivane rezultate, niti se sustavno prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine Donji Andrijevc i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled dospjelih potraživanja po starosti.

- Obavještavanje građana

Općina Donji Andrijevc ne obavještava građane o značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, niti o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provedene mjere obavještavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o obvezi prijave promjene podataka, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Dragalić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Dragalić kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Dragalić je 59,00 km², a obuhvaća šest naselja. Općina Dragalić se nalazi u prvoj skupini područja posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 345 stanovnika, 512 kućanstava 750 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala 3 zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Dragalić, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 6.227.751,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 3.077.271,00 kn ili 197,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 19,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 21,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Dragalić ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 21.

Tablica broj 21

Vlastiti prihodi
općine Dragalić ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	15.664	21.132	134,9
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	1.896	2.916	153,8
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	13.768	18.216	132,3
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	206.242	290.491	140,8
2.1.	Naknade za koncesiju	36.486	32.203	88,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	138.835	228.318	164,5
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	30.921	29.970	96,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe	3.920	8.889	226,8
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	3.000	8.521	284,0
3.2.	Ostale upravne pristojbe i naknade	920	368	40,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	92.190	87.747	95,2
4.1.	Komunalni doprinos	8.965	9.140	102,0
4.2.	Komunalna naknada	83.225	78.607	94,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	222.678	365.618	164,2
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	3.380	520	15,4
5.2.	Doprinos za šume	137.803	322.777	234,2
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	0	42.321	-
5.4.	Naknade od financijske imovine	81.495	0	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	59.400	534.953	900,6
Ukupno:		600.094	1.308.830	218,1

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.308.830,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 708.736,00 kn ili 118,1%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine, te prihoda od prodaje materijalne imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 534.953 kn koji čine 40,9% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od doprinosa za šume u iznosu 322.777,00 kn ili 24,7%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 228.318,00 kn ili 17,4% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 222.782,00 kn i čine 17,0% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Dragalić koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 22.

Tablica broj 22

Potraživanja
općine Dragalić koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	369.020	554.872	150,4
1.1.	Potraživanja za poreze	84.604	87.603	103,5
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	104.273	312.678	299,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	180.143	154.591	85,8
Ukupno		369.020	554.872	150,4

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 369.020,00 kn, a koncem 2011. u iznosu 554.872,00 kn, što je za 185.852,00 kn ili 50,4% više u odnosu na početak godine.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za prihode od imovine u iznosu 312.678,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 56,3%, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 154.591,00 kn ili 27,9%, te potraživanja za poreze u iznosu 87.603,00 kn ili 15,8%.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Dragalić ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Dragalić na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavljaju dva zaposlenika jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel), a evidentiranje navedenih promjena jedan zaposlenik upravnog odjela za računovodstvo Grada Nova Gradiška (koji unosi podatke u poslovne knjige). O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Naplata općinskih poreza odlukom općinskog vijeća prenesena je u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava je dostavila općini Dragalić zbirno godišnje izvješće o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo nije dostavljala. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina Dragalić nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 87.603,00 kn, što je četiri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 21.132,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Dragalić o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i potrošnju, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Dragalić ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže napraviti analizu i poduzeti mjere za učinkovitu naplatu općinskih poreza.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Dragalić nije ostvarila prihode od grobne naknade. U skladu s odredbama Zakona o grobljima (Narodne novine 48/03 i 163/03), predstavničko tijelo bilo je dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te o uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu.

U poslovnim knjigama nije iskazana cjelokupna dugotrajna imovina stan, zemljište, groblja, javna rasvjeta, te športski objekti. Analitička evidencija zemljišta, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti, nije ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje ukupnom imovinom, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenja prihoda od grobne naknade. Također, predlaže ustrojavanje analitičke evidencije zemljišta, te evidentiranje cjelokupne imovine u poslovnim knjigama.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 554.872,00 kn, od čega potraživanja za vlastite prihode iznose 355.328,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 348.416,00 kn. Vrijednosno su najznačajnija dospjela potraživanja za općinske poreze u iznosu 87.732,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 76.214,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 63.013,00 kn, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 68.569,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 36.752,00 kn, koncesije u iznosu 13.886,00 kn, te naknade za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 2.250,00 kn. Navedena potraživanja (bez općinskih poreza) s rokom dospjeća do godinu dana iznose 77.808,00 kn, do tri godine iznose 109.478,00 kn, do pet godina iznose 26.746,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 46.652,00 kn.

Općina Dragalić vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, u kojima su podaci usklađeni, niti sustav vođenja evidencija potraživanja, omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti (osim za komunalnu naknadu).

Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja (osim za općinske poreze).

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su povremeno upućivane opomene, a sudske tužbe pokretane su za potraživanja starija od pet godina. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, uopće se ne provode. Od drugih mjera naplate provode se usmene opomene (telefonom). U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011. Općina Dragalić ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da se ne poduzimaju raspoložive mjere naplate, poduzete mjere naplate su nedostatne i ne daju očekivane rezultate, te se sustavno ne prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine Dragalić i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja po dospelosti, radi izbjegavanja zastare.

- Obavještavanje građana

Općina Dragalić ne obavještava građane o značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, niti o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna) do konca 2011. nisu provedene mjere informiranja.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Garčin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Garčin kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Garčin je 95,00 km², a obuhvaća osam naselja. Općina Garčin pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 4 779 stanovnika, 1 504 kućanstva i 1 752 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga pćine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala tri zaposlenika. Općina Garčin nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi Općine Garčin, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 7.310.225,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.404.038,00 kn ili za 31,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 27,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 25,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Garčin ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 23.

Tablica broj 23

Vlastiti prihodi općine Garčin ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	25.658	31.295	121,9
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	2.680	2.077	77,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	3.781	9.249	244,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	19.197	19.969	104,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	417.704	267.630	64,1
2.1.	Naknade za koncesiju	51.048	49.098	96,2
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	363.854	215.570	59,2
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	2.802	2.962	105,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	4.983	8.686	174,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	475.099	477.182	100,4
4.1.	Komunalni doprinos	35.763	67.341	188,3
4.2.	Komunalna naknada	439.336	409.841	93,3
5.	Prihodi po posebnim propisima	204.342	109.650	53,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	9.951	-
5.2.	Doprinos za šume	99.957	93.593	93,6
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	104.385	6.106	5,8
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.828.601	939.527	51,4
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	16.862	262.492	1.556,7
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.811.739	677.035	37,4
Ukupno:		2.956.387	1.833.970	62,0

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.833.970,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 1.122.417,00 kn ili 38,0%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje prihoda od prodaje građevinskih objekata, ostalih prihoda po posebnim propisima, te prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od prodaje građevinskih objekata u iznosu 677.035,00 kn koji čine 36,9% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 409.841,00 kn ili 22,3%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 215.570,00 kn ili 11,8% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 531.524,00 kn i čine 29,0% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Garčin koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 24.

Tablica broj 24.

Potraživanja općine Garčin koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.382.661	1.681.207	121,6
1.1.	Potraživanja za poreze	301.959	234.849	77,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	455.932	736.522	161,5
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	624.770	709.836	113,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.413.952	3.784.248	267,6
3.	Druga potraživanja	1.993	1.110	55,7
Ukupno		2.798.606	5.466.565	195,3

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 2.798.606,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 5.466.565,00 kn, što je za 2.667.959,00 kn ili 195,3% više. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na evidentiranje nedospjelih potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 3.784.248,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 69,2%, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 736.522,00 kn ili 13,5%, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade, te potraživanja od imovine u iznosu 709.836,00 kn ili 13,0%. Sva druga potraživanja iznose 235.959,00 kn i čine 4,3% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Garčin ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije.

Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina Garčin nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima je postojalo sanarsko pravo) obračun i naplatu obavljaju stručne službe grada Slavonskog Broda.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine Garčin, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavljaju tri zaposlenika jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel) i jedna osoba knjigovodstvenog servisa koji evidentira nastale promjene u poslovne knjige. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Naplata općinskih poreza je u skladu sa suglasnosti Ministarstva financija i odluke općinskog vijeća prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja Općini zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 234.849,00 kn, što je sedam puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 31.295,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina treba zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Garčin o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i potrošnju, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost zaključenja ugovora s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja ili ocijeniti može li općina samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i komunalne naknade ostvareni su u iznosu 477.182,00 kn.

Vrijednosno su najznačajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 409.841,00 kn, što čini 22,3% vlastitih prihoda, odnosno 5,6% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 439.336,00 kn manji su za 29.495,00 kn ili 6,7%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 588.164,00 kn, što je za 178.323,00 kn ili 43,5% više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade odlukom je utvrđena za sva naselja na području Općine Garčin.

Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel. Naknada se naplaćuje na temelju rješenja za stambeni, poslovni i garažni prostor, te građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju vlasniku, odnosno korisniku stambenog, poslovnog i garažnog prostora, te građevinskog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađenog građevinskog zemljišta. Usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade provodi se povremeno na temelju prijave obveznika (korisnika ili vlasnika), te drugih osoba. Baza podataka obveznika komunalne naknade koju vodi upravni odjel sadrži podatke o 1 912 aktivnih i neaktivnih obveznika, te obveznika koji su oslobođeni plaćanja komunalne naknade. Problem pri obračunu komunalne naknade pričinjava veliki broj korisnika u sustavu socijalne skrbi, a čiji se status često mijenja. S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjene vezane za nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu dužni učiniti u roku 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju općinu Garčin o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), općina Garčin u takvim slučajevima nema točne podatke za razrez i naplatu. Sveobuhvatno usklađenje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stanjem na terenu nije provedeno više godina.

Revizijom je ocijenjeno da bi općina Garčin trebala provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu. Također je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine, 69/97, 26/00, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obavezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama odredbi Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže usklađenje podataka u bazi podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanjem, što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni su u iznosu 215.570,00 kn, što čini 11,5% vlastitih prihoda, odnosno 2,9% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su bili ostvareni u iznosu 363.854,00 kn, manji su za 148.284,00 kn ili 40,8%. Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine iskazana koncem 2011. iznose 291.210,00 kn.

Prihodi od zakupa poslovnih prostora ostvareni su u iznosu 57.132,00 kn. Općina Garčin ima u vlasništvu jedanaest poslovnih prostora ukupne površine 638,55 m², od čega je u 2011. u zakupu bilo pet poslovnih prostora ukupne površine 234,55 m². Navedeni poslovni prostori su dani u zakup na temelju javnih natječaja ili su ugovori zaključeni s prethodnim zakupcima u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09).

Bez naknade, dodijeljen je jedan poslovni prostor površine 40 m². Prostor je dodijeljen komunalnom trgovačkom društvu – koncesionaru za odvoz otpada i obavljanje pogrebnih poslova. Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana.

Prema odluci o davanju u zakup poslovnih prostora, utvrđena je početna cijena zakupa u rasponu od 3,50 kn/m² do 30,00 kn/m², ovisno o zonama, površini i namjeni korištenja. Prosječna cijena zakupa iznajmljenih poslovnih prostora iznosi 16,60 kn/m², te je revizijom ocjenjeno da općina ne ostvaruje prihode za poslovni prostor dan u zakup bez naknade u približnom iznosu 7.968,00 kn (utvrđeno na temelju površine poslovnog prostora i prosječne cijene zakupa).

Pet poslovnih prostora ukupne površine 364 m² u 2011. općina nije koristila, niti ih je dala u zakup. Prema obrazloženju navedenom u upitniku, poslovni prostori nisu dani u zakup radi dotrajalosti, radi čega su potrebna znatna sredstva da se stave u funkciju.

Državni ured za reviziju predlaže davanje poslovnih prostora u zakup putem javnog natječaja, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Garčin nije ostvarila prihode od grobne naknade. U skladu s odredbama Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12) predstavničko tijelo bilo je dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te o uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Također, za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu.

Općina Garčin je u glavnoj knjizi iskazala vrijednost poljoprivrednog zemljišta u iznosu 224.900,00 kn i građevinskog zemljišta u iznosu 372.614,00 kn. Analitička evidencija poljoprivrednog zemljišta je ustrojena. Analitička evidencija građevinskog zemljišta, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti zemljišta, nije ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje zemljištem, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenja prihoda od grobne naknade. Također, predlaže ustrojavanje analitičke evidencije građevinskog zemljišta, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 5.466.565,00 kn i čine 74,8% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 5.040.409,00 kn i čine 274,8% vlastitih prihoda, od čega dospjela potraživanja iznose 1.897.893,00 kn. Odnose se na potraživanja za prodaju građevinskih objekata u iznosu 533.520,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 483.244,00 kn, općinske poreze u iznosu 228.364,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 172.923,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 134.813,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 117.720,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 84.922,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 76.405,00 kn, doprinos za šume u iznosu 36.749,00 kn, spomeničku rentu u iznosu 15.437,00 kn, naknadu za koncesije u iznosu 11.814,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 914,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 568,00 kn, te potraživanja za prodaju druge nefinancijske imovine u iznosu 500,00 kn. Navedena potraživanja (bez potraživanja za komunalnu naknadu, općinske poreze, te doprinos za šume u ukupnom iznosu 748.357,00 kn) s rokom dospelja do godinu dana iznose 882.800,00 kn, do tri godine iznose 128.018,00 kn, do pet godina iznose 85.078,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 53.640,00 kn.

Općina Garčin vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i u glavnu knjigu (osim za zakup poslovnog prostora, poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Hrvatske, korištenje javnih površina, komunalni doprinos, prodaju nefinancijske imovine i druga potraživanja), niti iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti.

Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja (osim za općinske poreze).

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 36.835,00 kn. Otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu općina Garčin je obaviještena putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza. Navedena potraživanja su otpisana bez suglasnosti općine Garčin koja nema saznanja je li Porezna uprava poduzela sve mjere naplate otpisanih potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: upućivane su opomene, pokretane sudske tužbe, te ovrhe na novčanim sredstvima i prijave u stečajnu masu. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Od drugih mjera naplate dužnici se opominju usmeno (telefonom), a za zakašnjela plaćanja obračunavaju se zatezne kamate. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Općina Garčin ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao što je ovrha novčanih sredstava, te o drugim učincima).

Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Opomene se šalju i ovrhe na novčanim sredstvima se provode kontinuirano. Ovrhe se provode, u pravilu na iznose veće od 1.000,00 kn, kako učinci mjera ne bi bili manji od troškova provedbe. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da se ne poduzimaju raspoložive mjere naplate prihoda, poduzete mjere naplate su nedostatne i ne daju očekivane rezultate, te se sustavno ne prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine Garčin i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po starosti.

- Obavještavanje građana

Općina Garčin obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem objavljivanja obavjesti u tiskanom, elektronskim i elektroničkim medijima. Također, obavještava građane o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života.

Općina Gornja Vrba

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Gornja Vrba kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Gornja Vrba je 20,00 km², a obuhvaća dva naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 518 stanovnika, 751 kućanstvo i 826 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala četiri zaposlenika. Općina Gornja Vrba nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Gornja Vrba, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.457.416,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 47.862,00 kn ili za 1,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 40,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 54,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Gornja Vrba ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 25.

Tablica broj 25

Vlastiti prihodi općine Gornja Vrba ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	47.460	52.170	109,9
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	10.428	12.000	115,1
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	13.308	12.372	93,0
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	23.724	27.798	117,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	176.163	280.612	159,3
2.1.	Naknade za koncesiju	9.652	8.865	91,8
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	108.729	241.140	221,8
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	57.537	30.548	53,1
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	245	59	24,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	9.663	1.300	13,5
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	8.896	1.300	14,6
3.2.	Ostale upravne pristojbe i naknade	767	0	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	861.289	1.249.355	145,1
4.1.	Komunalni doprinos	200.318	332.648	166,1
4.2.	Komunalna naknada	561.836	849.655	151,2
4.3.	Naknada za priključak	99.135	67.052	67,6
5.	Prihodi po posebnim propisima	54.643	37.018	67,7
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	268.961	254.529	94,6
	Ukupno:	1.418.179	1.874.984	132,2

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.874.984,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 456.805,00 kn ili 32,2%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine, prihoda od komunalnog doprinosa, te prihoda od komunalne naknade.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 849.655,00 kn koji čine 45,3% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od komunalnog doprinosa u iznosu 332.648,00 kn ili 17,7%, te prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 254.529,00 kn ili 13,6% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 438.152,00 kn i čine 23,4% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Gornja Vrba koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 26.

Tablica broj 26

Potraživanja općine Gornja Vrba koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.243.913	2.071.053	92,3
1.1.	Potraživanja za poreze	732.558	801.802	109,5
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	45.572	101.481	222,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.465.783	1.167.770	79,7
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	668.716	414.187	61,9
3.	Druga potraživanja	1.072	1.572	100,0
	Ukupno	2.913.701	2.486.812	85,3

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 2.913.701,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 2.486.812,00 kn, što je za 426.889,00 kn ili 14,7% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.167.770,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 47,0%, potraživanja za poreze u iznosu 801.802,00 kn ili 32,2%, te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 414.187,00 kn ili 16,7%. Sva druga potraživanja iznose 103.053,00 kn i čine 4,1% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Gornja Vrba ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Gornja Vrba na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na kuće za odmor, porez na potrošnju i porez na tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, te rješenja o porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka.

Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te dio prihoda po posebnim propisima ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina Gornja Vrba nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine Gornja Vrba, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavljaju dva zaposlenika jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel). Upravni odjel izdaje rješenja i provodi natječaje na temelju kojih se ostvaruju prihodi. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Naplata općinskih poreza je na temelju ugovora i dodatka ugovoru prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Gornja Vrba zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), te mjerama naplate ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže.

Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 139.086,00 kn, što je gotovo tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 52.170,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je općina Gornja Vrba treba zaključiti dodatak ugovoru o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da ju najmanje jednom godišnje informira o izdanim rješenjima za naplatu općinskih poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama, radi njihove naplate, kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također, je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Gornja Vrba ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalnu naknadu, doprinos i naknadu za priključak ostvareni su u iznosu 1.249.355,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi od komunalne naknade u iznosu 849.655,00 kn, što čini 45,3% vlastitih prihoda, odnosno 24,6% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 561.836,00 kn, veći su za 287.819,00 kn ili 51,2%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 672.653,00 kn, što je za 177.002,00 kn ili 20,8% manje od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata komunalne naknade je odlukom utvrđena za sva naselja.

Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici stambenog, poslovnog i garažnog prostora, građevinskog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađenog građevinskog zemljišta (dalje u tekstu: nekretnine).

Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika stambenog, poslovnog i garažnog prostora, građevinskog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti i neizgrađenog građevinskog zemljišta. Usklađivanje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade ažurira se samo na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika i drugih. Sveobuhvatno usklađenje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stanjem na terenu nije provedeno više godina. Baza podataka komunalne naknade sadrži podatke o 637 obveznika. Revizijom je ocijenjeno da općina Gornja Vrba treba provesti sveobuhvatno usklađenje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu.

Naplata prihoda od komunalne naknade bila bi učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine, 69/97, 26/00, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obavezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama odredbi Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže usklađenje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Gornja Vrba nije ostvarila prihode od grobne naknade. U skladu s odredbama Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12) predstavničko tijelo bilo je dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te o uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Također, za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenja prihoda od grobne naknade.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 2.486.812,00 kn i čine 71,9% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 1.821.624,00 kn i čine 97,1% vlastitih prihoda, od čega dospjela potraživanja iznose 1.420.296,00 kn. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 672.653,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 427.091,00 kn, općinske poreze u iznosu 139.086,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 71.201,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 42.800,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 23.176,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 20.750,00 kn, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 10.455,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 5.300,00 kn, naknadu za koncesije u iznosu 4.740,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 1.150,00 kn, te spomeničku rentu u iznosu 1.894,00 kn. Navedena potraživanja (bez općinskih poreza u iznosu 139.086,00 kn) s rokom dospjeća do godinu dana iznose 364.107,00 kn, do tri godine iznose 615.357,00 kn, do pet godina iznose 221.565,00 kn, a starija od pet godina iznose 80.181,00 kn.

Općina Gornja Vrba vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, u kojima su podaci usklađeni, niti sustav vođenja evidencija potraživanja, omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja (osim za općinske poreze).

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za komunalnu naknadu, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i druga potraživanja u ukupnom iznosu 60.536,00 kn.

S obzirom da općina Gornja Vrba ima značajna dospjela potraživanja, da nije donijela akt o kriterijima i procedurama za otpis potraživanja, a u 2011. je otpisivala potraživanja, Državni ured za reviziju predlaže primjenu odredbi Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, (Narodne novine 76/12) koja je stupila na snagu u srpnju 2012.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: upućivane su opomene, pokretane sudske tužbe, ovrhe na novčanim sredstvima i prijave u stečajnu masu.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se provode. Od drugih mjera naplate, uzimaju se bianko zadužnice.

U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.).

Općina Gornja Vrba ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao što je ovrha novčanih sredstava, te o drugim učincima). Također, općina nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Opomene se šalju i ovrhe na novčanim sredstvima se provode kontinuirano. Ovrhe se provode, u pravilu na iznose veće od 500,00 kn, kako učinci mjera ne bi bili manji od troškova provedbe. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da su s obzirom na iznos dospjelih potraživanja, poduzete mjere naplate nedostatne i ne daju očekivane rezultate, niti se sustavno prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se osigurao pregled potraživanja po dospelosti, radi izbjegavanja zastare.

- Obavješćavanje građana

Općina Gornja Vrba obavješćava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, po mjesnim odborima.

Međutim, obavješćavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provedene mjere obavješćavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavješćavati građane o obvezi prijave promjene podataka, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Gornji Bogičevci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Gornji Bogičevci kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Gornji Bogičevci je 47,00 km², a obuhvaća šest naselja. Općina Gornji Bogičevci u cijelosti pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 931 stanovnik, 697 kućanstava i 923 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Gornji Bogičevci ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala trinaest zaposlenika. Ima jednog proračunskog korisnika s jednim zaposlenikom.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Gornji Bogičevci, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.408.548,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 129.515,00 kn ili za 3,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 34,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 35,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Gornji Bogičevci ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 27.

Tablica broj 27

Vlastiti prihodi općine Gornji Bogičevci ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	19.804	14.973	75,6
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	3.434	6.142	178,9
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	16.370	8.831	53,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	181.290	497.127	274,2
2.1.	Naknade za koncesiju	4.957	263.606	1.556,7
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	176.332	230.033	130,5
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	1	3.488	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	0	161.618	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	364.614	287.981	79,0
4.1.	Komunalni doprinos	364.614	5.385	1,5
4.2.	Komunalna naknada	0	242.346	-
4.3.	Naknade za priključak	0	40.250	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	522.766	136.656	26,1
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	596	3.858	647,3
5.2.	Doprinos za šume	709	47.688	6.726,1
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	521.461	85.110	16,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	119.840	102.368	85,4
	Ukupno:	1.208.314	1.200.723	99,4

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.200.723,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene za 2010. manje za 7.591,00 kn ili 0,6%.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od naknade za koncesije u iznosu 263.606,00 kn koji čine 22,0% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 242.346,00 kn ili 20,2%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 230.033,00 kn ili 19,1% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 464.738,00 kn i čine 38,7% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Gornji Bogičevci koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 28.

Tablica broj 28.

Potraživanja
općine Gornji Bogičevci koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	632.911	617.324	97,5
1.1.	Potraživanja za poreze	136.334	130.701	95,9
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	21.253	30.088	141,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	475.324	453.165	95,3
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	3.370	-
2.	Druga potraživanja	1.482	7.385	498,3
	Ukupno	634.393	624.709	98,5

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 634.393,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 624.709,00 kn, što je za 9.684,00 kn ili 1,5% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 453.165,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 72,6%, te potraživanja za poreze u iznosu 130.701,00 kn ili 20,9%. Sva druga potraživanja iznose 40.843,00 i čine 6,5% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Gornji Bogičevci ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i korištenje javnih površina naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i korištenje javnih površina, a prerez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinosa za šume, vodni doprinos) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu u okviru kojeg je organiziran računovodstveni odjel za naplatu prihoda (dalje u tekstu: računovodstveni odjel). Naplata općinskih poreza je na temelju ugovora prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže.

Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 130.701,00 kn, što je skoro devet puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 14.973,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Gornji Bogičevci o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Gornji Bogičevci ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalnu naknadu, doprinos i naknadu za priključak ostvareni su u iznosu 287.981,00 kn. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu ostvarenu u iznosu 242.346,00 kn, što čini 20,2% vlastitih prihoda, odnosno 7,1% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 191.411,00 kn veći su za 50.935,00 kn ili 26,6%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 391.080,00 kn, što je za 148.734,00 kn ili 61,4% više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata komunalne naknade je odlukom utvrđena za sva naselja. Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel. Naplaćuje se za poslovni i stambeni prostor na temelju rješenja. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora.

Usklađivanje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade ažurira se samo na temelju prijava obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika i drugih.

Problem pri ažuriranju baze podataka pričinjava velik broj korisnika u sustavu socijalne skrbi s obzirom da područje općine Gornji Bogičevci pripada drugoj skupini područja od posebne državne skrbi. Sveobuhvatno usklađenje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stanjem na terenu nije provedeno više godina. Baza podataka obveznika plaćanja komunalne naknade koju vodi upravni odjel sadrži podatke o 811 obveznika, među kojima su i korisnici za koje su obavljena oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Revizijom je ocijenjeno da općina treba provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu.

Naplata prihoda od komunalne naknade bila bi učinkovitija, odnosno baza podataka ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 69/97, 26/00, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obavezni su ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja, da bi se dopunama odredbi Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke u bazi obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Gornji Bogičevci je u glavnoj knjizi iskazala vrijednost poljoprivrednog zemljišta u iznosu 134.866,00 kn, građevinskog zemljišta u iznosu 643.516,00 kn, izgrađenog zemljišta 978.075,00 kn i ostalog zemljišta u iznosu 40.000,00 kn. Analitička evidencija poljoprivrednog zemljišta je ustrojena. Analitička evidencija građevinskog zemljišta, izgrađenog građevinskog zemljišta i ostalog zemljišta, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti zemljišta, nije ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje navedenim zemljištem, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojavanje analitičke evidencije građevinskog, izgrađenog i ostalog zemljišta, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju zemljištem.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja i potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 624.709,00 kn i čine 18,3% ukupnih prihoda, odnosno 52,0% vlastitih prihoda. Dospjela potraživanja iznose 606.681,00 kn. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 391.080,00 kn, općinske poreze u iznosu 130.496,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 42.696,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 13.300,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 13.714,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 12.500,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 1.850,00 kn, te naknadu za koncesije u iznosu 1.045,00 kn. Navedena potraživanja (bez općinskih poreza, te drugih potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u ukupnom iznosu 173.192,00 kn) s rokom dospijeca do godinu dana iznose 68.183,00 kn, do tri godine iznose 94.606,00 kn, do pet godina iznose 125.023,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 145.677,00 kn.

Općina Gornji Bogičevci vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi. Sustav unosa potraživanja ne omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja (osim za općinske poreze).

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 34.164,00 kn, iako općina nije donijela akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja. Otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu općina je obaviještena putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza. Navedena potraživanja su otpisana bez suglasnosti općine koja nema saznanja je li Porezna uprava poduzela sve mjere naplate otpisanih potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere: dužnicima su upućivane opomene, pokretane su sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se provode ili se uopće ne provode. Od drugih mjera naplate provode se usmene opomene (telefonom).

U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Općina Gornji Bogičevci nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da su unatoč poduzetim mjerama naplate potraživanja i nadalje visoka.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po starosti.

- Obavještavanje građana

Općina Gornji Bogičevci obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem objave u tiskanom, elektronskim i elektroničkim medijima. Međutim, obavještavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provedene mjere obavještavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o obvezi prijave promjene podataka, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Gundinci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Gundinci kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Gundinci je 58,00 km². Općina Gundinci pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Obuhvaća jedno naselje. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 018 stanovnika, 583 kućanstva i 671 stambenu jedinicu.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. u općini Gundinci su bila dva zaposlenika. Općina Gundinci nema proračunskih korisnika

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Gundinci, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.560.300,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.392.296,00 kn ili 35,2%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 20,4 % u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 44,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Gundinci ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 29.

Tablica broj 29

Vlastiti prihodi općine Gundinci ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	10.196	17.989	176,4
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	5.741	4.783	83,3
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	4.455	13.206	296,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	222.827	411.263	184,6
2.1.	Naknade za koncesiju	10.000	143.564	1.435,6
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	156.563	213.485	136,4
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	56.264	54.214	96,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	5.597	0	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	76.885	16.825	21,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	95.242	390.586	410,1
5.1.	Prihodi državne uprave	0	2.820	-
5.2.	Doprinos za šume	89.483	387.766	433,3
5.5.	Ostali prihodi po posebnim propisima	5.759	0	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	396.877	303.059	76,4
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	3.557	105.867	2.976,3
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	393.320	197.192	50,1
Ukupno:		807.624	1.139.722	141,1

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.139.722,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 332.098,00 kn ili 41,1%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od prodaje materijalne imovine, prihoda od naknada za koncesije, te doprinosa za šume.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od doprinosa za šume u iznosu 387.766,00 kn koji čine 34,0% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 213.485,00 kn ili 18,7%, te prihodi od prodaje građevinskih objekata u iznosu 197.192,00 kn ili 17,3% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 341.279,00 kn i čine 30,0% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Gundinci koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 30.

Tablica broj 30

Potraživanja općine Gudinci koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.010.163	671.059	66,4
1.1.	Potraživanja za poreze	117.196	66.976	57,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	596.235	531.270	89,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	296.732	72.813	24,5
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	587.552	452.023	76,9
3.	Druga potraživanja	7.949	7.927	99,7
	Ukupno	1.605.664	1.131.009	70,4

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.605.664,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.131.009,00 kn, što je za 474.655,00 kn ili 29,6% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za prihode od imovine u iznosu 531.270,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 47,0%, te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 452.023,00 kn ili 40,0%. Sva druga potraživanja iznose 147.716,00 i čine 13,0% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Gudinci ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Gudinci na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinosa za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine Gudinci, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu (dalje u tekstu: upravni odjel) i knjigovodstvenom servisu kojemu je povjereno vođenje poslovnih knjiga. Naplata općinskih poreza je odlukom općinskog vijeća prenesena u nadležnost Porezne uprave.

Porezna uprava, dostavlja općini Gudinci zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate, i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže.

Iz navedenih razloga općina Gudinci nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 66.976,00 kn, što je gotovo četiri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 17.989,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da općinu najmanje jednom godišnje informira o izdanim rješenjima za naplatu općinskih poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirjenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Gudinci nije ostvarila prihode od komunalne naknade, a odluku o komunalnoj naknadi je donijela u 2008. Odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisano je da su vlastiti izvori prihoda, između ostaloga i prihodi od komunalne naknade, doprinosi i druge naknade utvrđene posebnim zakonom. Te prihode utvrđuju lokalne jedinice.

Komunalna naknada prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji je u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), namijenjen financiranju obavljanja komunalnih djelatnosti. Odlukom o komunalnoj naknadi utvrđena su naselja u kojima bi se trebala naplaćivati komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Općina Gudinci je u glavnoj knjizi iskazala vrijednost poljoprivrednog zemljišta u iznosu 269.184,00 kn, građevinskog zemljišta u iznosu 550.473,00 kn i ostalog zemljišta u iznosu 893.552,00 kn. Analitička evidencija zemljišta u ukupnom iznosu 1.713.209,00 kn, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti zemljišta, nije ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje navedenim zemljištem, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenja prihoda od komunalne naknade, te ustrojiti analitičku evidenciju poljoprivrednog, građevinskog i ostalog zemljišta, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju zemljištem.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.131.009,00 kn i čine 44,2% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 706.343,00 kn i čine 62,0% vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela.

Odnose se na potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 240.420,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 172.975,00 kn, doprinosa za šume u iznosu 68.512,00 kn, općinske poreze u iznosu 66.976,00 kn, prodaju nefinancijske imovine u iznosu 60.356,00 kn, najam stanova u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 40.670,00 kn, koncesiju za komunalne djelatnosti 24.916,00 kn, koncesiju za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države u iznosu 20.785,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 10.733,00 kn. Navedena potraživanja (bez općinskih poreza u iznosu 66.976,00 kn) s rokom dospijanja do godinu dana iznose 210.241,00 kn, do tri godine iznose 164.130,00 kn, do pet godina iznose 39.835,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 225.161,00 kn.

Općina Gudinci vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi, niti vođenje evidencije po dospelosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o dospelosti potraživanja (osim za općinske poreze).

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane mjere naplate. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Općina Gudinci nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da općina nije poduzimala mjere za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po starosti.

- Obavještavanje građana

Općina ne obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, niti o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana.

Državni ured za reviziju predlaže informirati građane o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na poboljšanje uvjeta života.

Općina Klakar

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Klakar kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Klakar je 53,50 km², a obuhvaća četiri naselja. Općina Klakar se nalazi u trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 321 stanovnika, 659 kućanstava i 786 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Tijekom 2011. općina Klakar je imala četiri zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Klakar, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 4.658.879,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 275.566,00 kn ili za 6,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 26,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 17,8% udjela u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Klakar ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 31.

Tablica broj 31

Vlastiti prihodi općine Klakar za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	22.242	39.589	178,0
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	495	1.425	287,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	0	375	-
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	21.747	37.789	173,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	224.833	145.968	64,9
2.1.	Naknade za koncesiju	39.325	29.288	74,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	181.713	111.049	61,1
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	3.795	5.631	148,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	66.177	334	0,5
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	64.760	0	-
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	1.417	334	23,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	45.399	366.797	807,9
4.1.	Komunalni doprinos	45.399	321.557	708,3
4.2.	Naknade za priključak	0	45.240	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	392.871	185.296	47,2
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	25.373	-
5.2.	Doprinos za šume	166.387	147.247	88,5
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	226.484	12.676	5,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	388.301	92.715	23,9
Ukupno:		1.139.823	830.699	72,9

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 830.699,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 309.124,00 kn ili 27,1%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje ostalih prihoda po posebnim propisima, te prihoda od prodaje materijalne imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalnog doprinosa u iznosu 321.557,00 kn koji čine 38,7% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od doprinosa za šume u iznosu 147.247,00 kn ili 17,7%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 111.049,00 kn ili 13,4% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 250.846,00 kn i čine 30,2% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Klakar koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 32.

Tablica broj 32

Potraživanja općine Klakar koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	503.408	374.550	74,4
1.1.	Potraživanja za poreze	368.997	211.751	57,4
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	35.657	124.669	349,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	98.754	38.130	38,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	0	20.399	-
3.	Druga potraživanja	5.314	9.033	170,0
	Ukupno	508.722	403.982	79,4

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 508.722,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 403.982,00 kn, što je za 104.740,00 kn ili 20,6% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za općinske poreze u iznosu 211.751,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 52,4%, te potraživanja za prihode od imovine u iznosu 124.669,00 kn ili 30,9%. Sva druga potraživanja iznose 67.562,00 kn i čine 16,7% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Klakar ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Klakar na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku, naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinosa za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate se do konca 2011. obavljao putem jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel) i knjigovodstvenog servisa. U 2012. u okviru Upravnog odjela ustrojen je odjel za računovodstvo. Upravni odjel ima četiri zaposlenika. Naplata općinskih poreza je odlukom općinskog vijeća prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Klakar zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja.

Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Klakar nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 211.750,00 kn, što je pet puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 38.164,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Klakar o izdanim rješenjima za naplatu općinskih poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Klakar ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni su u iznosu 111.049,00 kn, što čini 13,4% vlastitih prihoda, odnosno 2,4% ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta, naknade i drugo. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni u iznosu 181.713,00 kn, manji su za 70.664,00 kn ili 38,9%. Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine iskazana koncem 2011. iznose 129.459,00 kn.

Prihodi od zakupa poslovnih prostora u 2011. nisu ostvareni. Općina Klakar ima u vlasništvu pet poslovnih prostora ukupne površine 593,29 m² od čega je u 2011. u zakupu bio jedan poslovni prostor površine 70 m². Navedeni poslovni prostor dan je u zakup na temelju javnog natječaja u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09). Bez naknade, dodijeljena su dva poslovna prostora ukupne površine 390 m². Prostor je dodijeljen kulturno-umjetničkom društvu i poljoprivredno-turističkom gospodarstvu na vrijeme od pet godina. Poljoprivredno-turističko gospodarstvo koristi poslovni prostor površine 300 m².

Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana.

Odlukom o načinu i uvjetima davanja u zakup poslovnih prostora, utvrđena je početna cijena zakupa poslovnih prostora u rasponu od 5,40 kn/m² do 18,00 kn/m², ovisno o zoni, površini i namjeni korištenja. Prosječna cijena zakupa iznajmljenih poslovnih prostora iznosi 17,86 kn/m², te je revizijom ocjenjeno da općina Klakar ne ostvaruje prihode za poslovni prostor dan u zakup bez naknade u približnom iznosu 64.296,00 kn (utvrđeno na temelju površine poslovnog prostora i prosječne cijene zakupa).

Pet poslovnih prostora ukupne površine 133,29 m² u 2011. nije korišteno niti dano u zakup. Prema obrazloženju navedenom u upitniku, poslovni prostori nisu dani u zakup jer nije bilo interesa za davanjem u zakup. Javni natječaji ne provode se kontinuirano.

Državni ured za reviziju predlaže davanje poslovnih prostora u zakup putem javnog natječaja, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

Državni ured za reviziju predlaže kontinuirano javno objavljivanje podataka o slobodnim poslovnim prostorima uzimajući u obzir troškove objavljivanja.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Klakar nije ostvarila prihode od komunalne naknade, a odluku o komunalnoj naknadi je donijela 2005. Odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 150/02, 147/03, 132/06 i 26/07), propisano je da su vlastiti izvori prihoda, između ostaloga i prihodi od komunalne naknade, doprinosi i druge naknade utvrđene posebnim zakonom. Te prihode utvrđuju lokalne jedinice. Komunalna naknada prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji je u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03- pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) namijenjen financiranju obavljanja komunalnih djelatnosti.

Odlukom o komunalnoj naknadi utvrđena su naselja u kojima bi se trebala naplaćivati komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenja prihoda od komunalne naknade.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 403.982,00 kn i čine 8,7% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 394.947,00 kn i čine 47,5% vlastitih prihoda, od čega dospjela potraživanja iznose 357.788,00 kn. Odnose se na potraživanja za općinske poreze u iznosu 211.750,00 kn, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 52.985,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 40.619,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 28.585,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 7.045,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 6.200,00 kn, druge naknade u iznosu 4.790,00 kn, doprinos za šume u iznosu 3.334,00 kn, naknadu za koncesije u iznosu 2.000,00 kn, te korištenje javnih površina u iznosu 480,00 kn.

Navedena potraživanja (bez potraživanja za općinske poreze u iznosu 211.750,00 kn, te doprinos za šume u iznosu 3.334,00 kn) s rokom dospjeća do godinu dana iznose 100.819,00 kn, do tri godine iznose 24.797,00 kn, do pet godina iznose 8.708,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 8.380,00 kn.

Općina Klakar vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi, niti sustav vođenja evidencija potraživanja, omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o dospelosti potraživanja (osim za općinske poreze i doprinos za šume).

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 119.082,00 kn, iako općina nije donijela akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja. Otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu općina Klakar je obaviještena putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza. Navedena potraživanja su otpisana bez suglasnosti općine Klakar koja nema saznanja je li Porezna uprava poduzela sve mjere naplate otpisanih potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su upućivane opomene i pokretane su sudske tužbe. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, uopće se ne provode. Od drugih mjera naplate provode se usmene opomene (telefonom) i putem državnog odvjetnika. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.). Općina Klakar ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao što je tužba, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Opomene se šalju i tužbe podižu povremeno. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da općina Klakar nije poduzimala raspoložive mjere za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po dospelosti.

- Obavještavanje građana

Općina Klakar obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, kao i o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i to putem obavjesti u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima.

Općina Nova Kapela

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj) utvrđena je općina Nova Kapela kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 129,00 km², a obuhvaća dvanaest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 202 stanovnika, 1 436 kućanstava i 1 987 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala sedam zaposlenika, od čega tri u jedinstvenom upravnom odjelu, tri u komunalnom pogonu, te općinskog načelnika-dužnosnika koji funkciju obnaša profesionalno. Ima jednog proračunskog korisnika u kojemu su bila četiri zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Nova Kapela, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 4.347.893,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 698.611,00 kn ili 13,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 22,4% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 43,3% udjela u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Nova Kapela ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 33.

Tablica broj 33

Vlastiti prihodi općine Nova Kapela ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	54.781	84.007	153,3
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	14.794	14.724	99,5
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	39.987	69.283	173,3
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	216.032	149.878	69,4
2.1.	Naknade za koncesiju	16.433	18.721	113,9
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	145.838	84.028	57,6
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	53.761	47.129	87,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	5.740	8.852	154,2
4.	Komunalni doprinosi i naknade	681.806	754.867	110,7
4.1.	Komunalni doprinos	1.500	15.933	1062,2
4.2.	Komunalna naknada	630.306	680.934	108,0
4.3.	Naknade za priključak	50.000	58.000	116,0
5.	Prihodi po posebnim propisima	173.648	282.243	162,5
5.1.	Doprinos za šume	81.124	124.110	153,0
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	92.524	158.133	170,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	0	602.288	-
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	0	598.288	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	0	4.000	-
Ukupno:		1.132.007	1.882.135	166,3

Vlastiti prihodi za 2011. su ostvareni u iznosu 1.882.135,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 750.128,00 kn ili 66,3%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od prodaje materijalne imovine, ostalih prihoda po posebnim propisima, te općinskih poreza.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 680.934,00 kn koji čine 36,2% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 598.288,00 kn ili 31,8% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 602.913,00 kn i čine 32,0% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Nova Kapela koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 34.

Tablica broj 34.

Potraživanja općine Nova Kapela koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.465.822	1.471.781	100,4
1.1.	Potraživanja za poreze	409.960	273.929	66,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	147.173	147.734	100,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	908.689	1.027.901	113,1
1.4.	Potraživanja za prihode iz proračuna	0	22.217	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	71.981	71.981	100,0
3.	Druga potraživanja	861	4.723	548,5
	Ukupno	1.538.664	1.548.485	100,6

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.538.664,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.548.485,00 kn, što je za 9.821,00 kn ili 0,6% više.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.027.901,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 66,4%, te potraživanja za poreze u iznosu 273.929,00 kn ili 17,7%. Sva druga potraživanja iznose 246.655,00 i čine 15,9% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Nova Kapela ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i korištenje javnih površina naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i korištenje javnih površina, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka.

Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina Nova Kapela nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu (dalje u tekstu: upravni odjel) u okviru kojeg je organiziran računovodstveni odjel za naplatu prihoda. Upravni odjel nadležan je za razrez prihoda, izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Također, priprema prijedloge akata za načelnika i općinsko vijeće. Računovodstveni odjel ima jednog zaposlenika. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Obračun i naplata općinskih poreza, odlukom općinskog vijeća prenesena je u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava, dostavlja općini Nova Kapela zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 273.929,00 kn, što je tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 84.007,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu općinskih poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirjenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Nova Kapela ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalnu naknadu, doprinos i naknadu za priključak ostvareni su u iznosu 754.867,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 680.934,00 kn, što čini 36,2% vlastitih prihoda, odnosno 15,7% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 630.306,00 kn, veći su za 50.628,00 kn ili 8,0%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 854.331,00 kn, što je za 173.397,00 kn ili 25,5% više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja.

Obračun komunalne naknade obavlja jedinstveni upravni odjel. Rješenja se u skladu s odredbama (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Općina Nova Kapela nema ustrojenu evidenciju obveznika plaćanja komunalne naknade za garažni prostor i građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti, a ne obračunava komunalnu naknadu za neizgrađeno građevinsko zemljište.

Usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade ažurira se povremeno na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika nekretnine.

Baza podataka komunalne naknade koju vodi upravni odjel sadrži podatke o 2 111 obveznika, među kojima su i korisnici za koje su obavljena oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjene vezane za nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu dužni učiniti u roku od 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju općinu Nova Kapela o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), općina u takvim slučajevima nema točne podatke za razrez i naplatu. Sveobuhvatno usklađenje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stanjem na terenu nije provedeno više godina.

Revizijom je ocijenjeno da bi je potrebno provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu. Također je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 69/97, 26/00, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže usklađenje podataka u bazi podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanjem što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.548.485,00 kn i čine 35,6% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 1.521.545,00 kn i čine 80,8% vlastitih prihoda, od čega dospjela potraživanja iznose 1.514.609,00 kn. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 850.902,00 kn, općinske poreze u iznosu 273.929,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 113.979,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 134.299,00 kn, prodaje druge nefinancijske imovine u iznosu 71.981,00 kn, druge naknade u iznosu 59.249,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 6.500,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 3.429,00 kn, te doprinos za šume u iznosu 341,00 kn. Navedena potraživanja (bez općinskih poreza) s rokom dospjeća do godinu dana iznose 348.865,00 kn, do tri godine iznose 256.430,00 kn, do pet godina iznose 182.044,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 417.341,00 kn. Za dospjela potraživanja za općinske poreze u iznosu 273.929,00 kn, nema podataka o roku dopjeća.

Općina Nova Kapela vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi. Također, sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućava iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o dospelosti potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su upućivane opomene. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Nova Kapela nema utvrđenu proceduru za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da općina Nova Kapela nije poduzimala raspoložive mjere naplate prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja, kako bi se osigurao pregled potraživanja po starosti, radi izbjegavanja zastare.

- Obavještavanje građana

Općina Nova Kapela obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, te o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i to putem objava u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima.

Općina Okučani

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Okučani kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Okučani je 159,61 km², a obuhvaća sedamnaest naselja. U cijelosti pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 433 stanovnika, 1 303 kućanstva i 1 958 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Okučani ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Okučani je imala šest zaposlenika. Ima dva proračunska korisnika (Narodnu knjižnicu s čitaonicom i dječji vrtić) u kojima su bila ukupno četiri zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Okučani, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 13.694.184,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 6.486.362,00 kn ili 90,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 19,9% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 10,9% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Okučani ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 35.

Tablica broj 35

Vlastiti prihodi
općine Okučani ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	98.340	104.483	106,2
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	23.446	21.082	89,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	17.503	28.335	161,9
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	57.391	55.066	95,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	323.159	267.369	82,7
2.1.	Naknade za koncesiju	16.246	5.260	32,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	198.794	184.648	92,9
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	108.119	77.461	71,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	633	17.575	2776,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	663.877	571.281	86,1
4.1.	Komunalni doprinos	85.225	66.320	77,8
4.2.	Komunalna naknada	578.652	504.961	87,3
5.	Prihodi po posebnim propisima	265.901	200.321	75,3
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	10.272	6.644	64,7
5.2.	Doprinos za šume	172.779	192.077	111,2
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	82.850	1.600	1,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	83.888	328.852	392,0
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	14.781	205.883	1.194,
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	69.107	122.969	177,9
Ukupno:		1.435.798	1.489.881	103,8

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.489.881,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 54.083,00 kn ili 3,8%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda od prodaje nefinancijske imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 504.961,00 kn koji čine 33,9% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 205.883,00 kn ili 13,8% vlastitih prihoda, doprinos za šume u iznosu 192.077,00 kn ili 12,9%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 184.648,00 kn ili 12,4% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 402.312,00 kn i čine 27,0% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Okučani koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 36.

Tablica broj 36

Potraživanja
općine Okučani koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.721.674	3.011.353	110,6
1.1.	Potraživanja za poreze	543.280	648.377	119,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	470.942	473.599	100,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.707.452	1.889.377	110,7
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	179.923	123.155	68,4
3.	Druga potraživanja	21.039	21.039	100,0
	Ukupno	2.922.636	3.155.547	107,9

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 2.922.636,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 3.155.547,00 kn, što je za 232.911,00 kn ili 7,9% više.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.889.377,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 59,9%, potraživanja za poreze u iznosu 648.377,00 kn ili 20,6%, te potraživanja za prihode od imovine u iznosu 473.599,00 kn ili 15,0%. Sva druga potraživanja iznose 144.194,00 kn i čine 4,5% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Okučani ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Okučani na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i korištenje javnih površina naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i korištenje javnih površina, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, naknada za eksploataciju mineralnih sirovina) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu u okviru kojeg je organiziran odjel za računovodstvo i financije (dalje u tekstu: računovodstveni odjel). Dva zaposlenika računovodstvenog odjela obavljaju obračun i naplatu prihoda i izdaju rješenja, dok ostali zaposlenici upravnog odjela provode natječaje i zaključuju ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Obračun i naplata općinskih poreza, odlukom općinskog vijeća prenesena je u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Okučani zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja.

Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 483.811,00 kn, što je četiri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 104.483,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati poreznih prihoda, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu općinskih poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja, da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Okučani ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade ostvareni su u iznosu 571.281,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 504.961,00 kn, što čini 33,9% vlastitih prihoda, odnosno 3,7% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 578.652,00 kn, manji su za 73.69100 kn ili 12,7%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 1.849.435,00 kn, što je za gotovo četiri puta više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje su u potpunosti ili djelomično oslobođene od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobođanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobođanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Okučani.

Obračun komunalne naknade obavlja se u odjelu za računovodstvo i financije. Naplaćuje se za poslovni i stambeni prostor, te neizgrađeno građevinsko zemljište na temelju rješenja. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu izdaju (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora, te neizgrađenog građevinskog zemljišta.

Baza podataka obveznika komunalne naknade formirana je u ranijim godinama, a ažurira se na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika i drugih.

Problem pri ažuriranju baze podataka su velike demografske promjene, te nekorištenje obnovljenih stambenih objekata čiji vlasnici često nisu u Republici Hrvatskoj. U navedenim slučajevima općina Okučani nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana. Problem pri obračunu pričinjava i značajan broj korisnika u sustavu socijalne skrbi s obzirom da područje općine Okučani pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi.

Revizijom je ocijenjeno da općina Okučani treba provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu. S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjene vezane za nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu dužni učiniti u roku od 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju općinu o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), koja u takvim slučajevima nema točne podatke za razrez i naplatu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, zasnivanje radnog odnosa, ostvarivanje prava iz mirovinskog ili socijalnog sustava.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine, 69/97, 26/00, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obavezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže usklađenje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Okučani je u glavnoj knjizi iskazala vrijednost zemljišta u iznosu 4.848.293,00 kn. Analitička evidencija navedenog zemljišta, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti zemljišta, nije ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje navedenim zemljištem, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti analitičku evidenciju zemljišta, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju imovinom.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 3.155.547,00 kn i čine 23,0% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 2.690.777,00 kn i čine 180,6% vlastitih prihoda. Dospjela potraživanja iznose 2.662.096,00 kn.

Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 1.849.436,00 kn, općinske poreze u iznosu 483.811,00 kn, prodaju druge nefinancijske imovine u iznosu 82.831,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 75.424,00 kn, najam stanova u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 46.257,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 40.324,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 30.940,00 kn, doprinos za šume u iznosu 20.370,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 19.571,00 kn, naknadu za koncesiju u iznosu 11.310,00 kn, spomeničku rentu u iznosu 1.585,00 kn, te naknadu za prenamjenu zemljišta u iznosu 237,00 kn. Navedena potraživanja s rokom dospijeća do godinu dana iznose 348.036,00 kn, do tri godine iznose 629.910,00 kn, do pet godina iznose 490.908,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 707.609,00 kn.

Općina Okučani vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućava iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o dospelosti potraživanja (osim za općinske poreze i doprinos za šume).

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: obračunavane su zatezne kamate, upućivane su opomene, pokretane su sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se provode ili se uopće ne provode. Od drugih mjera naplate provode se usmene opomene (telefonom). U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljani ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. U tijeku je izrada procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate nisu dostatne, odnosno da ne daju očekivani rezultat.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, te sustavno praćenje rezultata provedenih mjera. Također, predlaže usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po rokovima dospelosti.

- Obavještavanje građana

Općina Okučani obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem obavjesti u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Međutim, obavještavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provedene mjere obavještavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o obvezi prijave promjene podataka, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Oprisavci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Oprisavci kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko se u trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 514 stanovnika, 739 kućanstava i 899 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Okučani ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. imala je četiri zaposlenika. Nema proračunske korisnike.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Oprisavci, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.701.410,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 116.566,00 kn ili za 4,1%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 10,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 21,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Oprisavci ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 37.

Tablica broj 37

Vlastiti prihodi općine Oprisavci ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	15.647	24.571	157,0
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	3.963	6.125	154,6
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	11.684	18.446	157,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	213.582	126.531	59,2
2.1.	Naknade za koncesiju	10.065	9.458	94,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	203.208	112.736	55,5
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	309	4.337	1.403,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	20	57	285,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	24.825	272.328	1.097,0
4.1.	Komunalni doprinos	24.825	231.828	933,8
4.2.	Naknade za priključak	0	40.500	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	31.369	10.939	34,9
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	9.339	-
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	31.369	1.600	5,1
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.149	154.013	-
6.1.	Materijalne imovine - prirodna bogatstva	0	152.820	-
6.2.	Građevinskih objekata	1.149	1.193	103,8
Ukupno:		286.592	588.439	205,3

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 588.439,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 301.847,00 kn ili 105,3%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od naknada za korištenje nefinancijske imovine, prihoda od komunalnog doprinosa, te prihoda od općinskih poreza.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalnog doprinosa u iznosu 231.828,00 kn, koji čine 39,4% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 152.820,00 kn ili 26,0%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 112.736,00 kn ili 19,1%. Svi ostali prihodi iznose 91.055,00 kn i čine 15,5% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Oprisavci koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 38.

Tablica broj 38.

Potraživanja
općine Oprisavci koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	335.982	405.557	120,7
1.1.	Potraživanja za poreze	140.361	115.685	82,4
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	189.215	277.614	146,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	6.406	12.258	191,4
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	121	0	-
	Ukupno	336.103	405.557	120,7

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 336.103,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 405.557,00 kn. U odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 69.454,00 kn ili 20,7%.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za prihode od imovine u iznosu 277.614,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 68,5%, te potraživanja za poreze u iznosu 115.685,00 kn ili 28,5%. Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade iznose 12.258,00 kn i čine 3,0% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Oprisavci ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Oprisavci na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, te rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor. Za prihode od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, obračun i naplatu obavljaju stručne službe grada Slavonskog Broda.

Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu (dalje u tekstu: upravni odjel). Upravni odjel nadležan je za razrez prihoda, izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Općina Oprisavci nije imenovala osobe za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Obračun i naplata općinskih poreza, odlukom općinskog vijeća, prenesena je u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Oprisavci zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina Oprisavci nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 115.685,00 kn, što je pet puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 24.571,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Oprisavci o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate, kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Prihode od komunalne naknade, spomeničke rente po četvornom metru, grobne naknade, te zakupa i iznajmljivanja poslovnih prostora općina Oprisavci nije ostvarila.

Općina Oprisavci je u 2011. donijela odluku o komunalnoj naknadi, a prihode od komunalne naknade nije ostvarila. Prihod od komunalne naknade ostvaruje se od 1. siječnja 2012. Odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisano je da su vlastiti izvori prihoda, između ostaloga i prihodi od komunalne naknade, doprinosi i druge naknade utvrđene posebnim zakonom. Te prihode utvrđuju lokalne jedinice. Komunalna naknada prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji je u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), namijenjen financiranju obavljanja komunalnih djelatnosti. Odlukom o komunalnoj naknadi utvrđena su naselja u kojima bi se trebala naplaćivati komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Naplata spomeničke rente po četvornom metru utvrđena je odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12 i 136/12). Plaća se po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Visinu spomeničke rente po četvornom metru odlukom propisuje općina.

Općina Oprisavci nije ostvarila prihode od grobne naknade. U skladu s odredbama Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12) predstavničko tijelo bilo je dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te o uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Također, za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu.

Općina Oprisavci ima u vlasništvu šest poslovnih prostora ukupne površine 360 m² od čega su u 2011. u zakupu bila 3 poslovna prostora ukupne površine 175 m². Navedeni poslovni prostori dani su u zakup bez naknade dvjema fizičkim osobama za pružanje zdravstvenih usluga i Hrvatskoj pošti. Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana. Općina Oprisavci nije donijela odluku o davanju u zakup poslovnih prostora kojom bi bili regulirani uvjeti i način davanja u zakup, te najniža i najviša cijena zakupljenog prostora

U glavnoj knjizi iskazana je vrijednost poljoprivrednog zemljišta u iznosu 30.000,00 kn i ostalog zemljišta u iznosu 4.305,00 kn. Analitička evidencija navedenog zemljišta, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti zemljišta, nije ustrojena. Također, u poslovnim knjigama nije evidentirano cjelokupno zemljište u vlasništvu općine, zgrada poljoprivredne zadruge i športski objekti. Zbog nepostojanja potrebnih podataka i evidentiranja u poslovnim knjigama, otežano je raspolaganje navedenim zemljištem i drugom materijalnom imovinom, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže razmotriti mogućnost uvođenja prihoda od spomeničke rente po četvornom metru u skladu s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i grobne naknade u skladu s odredbama Zakona o grobljima, te davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječaja, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora. Evidentirati cjelokupnu dugotrajnu imovinu u poslovnim knjigama, te ustrojiti analitičku evidenciju navedene imovine, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Koncem 2011. potraživanja, odnosno potraživanja za vlastite prihode iznose 405.557,00 kn i čine 15,0% ukupnih prihoda, odnosno 68,9% vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela. Odnose se na potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 243.425,00 kn, općinske poreze u iznosu 115.685,00 kn, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 21.272,00 kn, naknade za koncesije u iznosu 12.335,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 10.194,00 kn, druge naknade u iznosu 2.064,00 kn, te spomeničku rentu u iznosu 583,00 kn.

Navedena potraživanja (bez općinskih poreza i drugih potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine u ukupnom iznosu 136.957,00 kn) s rokom dospijecha do godinu dana iznose 163.231,00 kn, do tri godine iznose 66.618,00 kn, a do pet godina iznose 38.751,00 kn. Općina nema potraživanja starija od pet godina.

Općina Oprisavci vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, niti sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava iskazivanje potraživanja po dospelosti. Za potrebe revizije sastavljena su potraživanja po dospelosti.

Tijekom godine otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 6.280,00 kn, iako općina nije donijela akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja. Otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu općina Oprisavci je obaviještena putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza. Navedena potraživanja su otpisana bez suglasnosti općine Oprisavci koja nema saznanja je li Porezna uprava poduzela sve mjere naplate otpisanih potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: upućivane su opomene, te pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se provode ili se uopće ne provode. Od drugih mjera naplate provode se usmene opomene (telefonom). U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Oprisavci nema utvrđenu pisanu proceduru za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti Općine i njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po rokovima dospelosti.

- Obavještavanje građana

Općina Oprisavci obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, kao i o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i to putem objava u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima.

Općina Oriovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Oriovac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Oriovac je 99,06 km², a obuhvaća deset naselja. Nalazi se u trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 5 819 stanovnika, 1 910 kućanstava i 2 277 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Oriovac je imala deset zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Oriovac, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 17.222.382,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 1.352.940,00 kn ili za 8,5%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 10,9% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 9,6% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Oriovac za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 39.

Tablica broj 39

Vlastiti prihodi općine Oriovac ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	287.341	310.321	108,0
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	207.041	232.737	112,4
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	34.717	33.386	96,2
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	45.583	44.198	97,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	229.721	166.198	72,3
2.1.	Naknade za koncesiju	41.106	25.953	63,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	188.615	140.245	74,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	30	139	463,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	986.815	894.800	90,7
4.1.	Komunalni doprinos	0	85.685	-
4.2.	Komunalna naknada	986.815	809.115	82,0
5.	Prihodi po posebnim propisima	115.691	142.483	123,2
5.1.	Doprinos za šume	29	0	-
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	115.662	142.483	123,2
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	113.292	136.075	120,1
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	62.791	89.768	143,0
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	50.501	46.307	91,7
Ukupno:		1.732.890	1.650.016	95,2

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.650.016,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 82.874,00 kn ili 4,8%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje prihoda od naknada za koncesije, te komunalne naknade.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 809.115,00 kn koji čine 49,0% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od općinskih poreza u iznosu 310.321,00 kn ili 18,8%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 140.245,00 kn ili 8,5%. Svi ostali prihodi iznose 390.335,00 kn i čine 23,7% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Oriovac koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 40.

Tablica broj 40

Potraživanja općine Oriovac koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	3.019.142	3.757.949	124,5
1.1.	Potraživanja za poreze	1.044.693	1.589.701	152,2
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	319.364	389.772	122,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.655.085	1.778.476	107,5
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	13.834	0	-
Ukupno		3.032.976	3.757.949	123,9

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 3.032.976,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 3.757.949,00 kn, što je za 724.973,00 kn ili 23,9% više u odnosu na početak godine.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.778.476,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 47,3%, potraživanja za poreze u iznosu 1.589.701,00 kn ili 42,3%, te potraživanja od imovine u iznosu 389.772,00 kn ili 10,4% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Oriovac ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, kuće za odmor, tvrtku i korištenje javnih površina naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na kuće za odmor, tvrtku i korištenje javnih površina. Za prihode od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, obračun i naplatu obavljaju stručne službe grada Slavonskog Broda.

Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavljaju dva zaposlenika odsjeka za financije i proračun, koji je sastavni dio jedinstvenog upravnog odjela - (dalje u tekstu: Odjel). Općina Oriovac je imenovala osobu za obavljanje poslova naplate prihoda, koja prati stanja potraživanja i vodi analitičku evidenciju prihoda. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Naplata općinskih poreza, na temelju odluke povjerenika Vlade Republike Hrvatske prenesena je u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava, dostavlja općini Oriovac zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, dok druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 1.529,066,00 kn, što je gotovo pet puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 310.321,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Oriovac o izdanim rješenjima za naplatu poreza na potrošnju, kuće za odmor, tvrtku i korištenje javnih površina, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Oriovac ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i komunalne naknade ostvareni su u iznosu 894.800,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 809.115,00 kn, što čini 49,0% vlastitih prihoda, odnosno 4,7% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 986.815,00 kn, manji su za 177.700,00 kn ili 18%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 1.406.533,00 kn, što je za 597.418,00 kn ili 42,5% manje od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje su u potpunosti ili djelomično oslobođene od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobođanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobođanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata komunalne naknade je odlukom utvrđena za sva naselja. Obračun komunalne naknade obavlja jedinstveni upravni odjel. Naplaćuje se za poslovni i stambeni prostor na temelju rješenja.

Naknada se ne naplaćuje za garažni prostor, neizgrađeno građevinsko zemljište i građevinsko zemljište koje služi za obavljanje poslovne djelatnosti. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Baza podataka obveznika plaćanja komunalne naknade formirana je u ranijim godinama, a ažurira se na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika i drugih. Problem pri obračunu komunalne naknade pricinjava velik broj korisnika u sustavu socijalne skrbi s obzirom da je područje od posebne državne skrbi. Baza podataka komunalne naknade koju vodi upravni odjel sadrži podatke o 2 168 aktivnih i neaktivnih obveznika, te obveznika koji su oslobođeni plaćanja komunalne naknade. S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjene vezane za nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu dužni učiniti u roku od 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju općinu o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), općina u takvim slučajevima nema točne podatke za razrez i naplatu. Revizijom je ocijenjeno da je potrebno provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu.

Naplata prihoda od komunalne naknade bila bi učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija, kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 69/97, 26/00, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obavezni su ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja, da bi se dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti bazu podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem (stanjem na terenu) što bi pridonijelo njenoj učinkovitijoj naplati. Također predlaže ubiranja prihoda od komunalne naknade za garažni prostor, neizgrađeno građevinsko zemljište i građevinsko zemljište koje služi za obavljanje poslovne djelatnosti.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine se odnose na zakup poslovnih prostora, poljoprivrednog zemljišta i drugo. Ostvareni su u iznosu 140.245,00 kn, što čini 8,5% vlastitih prihoda odnosno 0,8% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni u iznosu 188.615,00 kn manji su za 48.370,00 kn ili 25,6%. Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine iskazana koncem 2011. iznose 450.407,00 kn.

Prihodi od zakupa poslovnih prostora ostvareni su u iznosu 67.950,00 kn. Općina Oriovac ima u vlasništvu 15 poslovnih prostora ukupne površine 860,49 m², od čega je u 2011. u zakupu bilo 5 poslovnih prostora ukupne površine 334,49 m². Navedeni poslovni prostori su dani u zakup na temelju javnih natječajâ ili su ugovori zaključeni s prethodnim zakupcima u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09). Bez naknade, dodijeljeno je 8 poslovnih prostora ukupne površine 469 m². Prostori su dodijeljeni udrugama, ustanovama, kulturno-umjetničkim društvima, matičnom uredu i hrvatskoj pošti. Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječajâ, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječajâ kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana.

Prema odluci općinskog vijeća o davanju u zakup poslovnih prostora, utvrđena je početna cijena zakupa poslovnih prostora u iznosu od 2,00 kn/m² do 50,00 kn/m². Prosječna cijena zakupa iznajmljenih poslovnih prostora iznosi 26,00 kn/m², te je revizijom ocijenjeno da nisu ostvareni prihodi za poslovni prostor dan u zakup bez naknade u približnom iznosu 146.328,00 kn (utvrđeno na temelju površine poslovnog prostora i prosječne cijene zakupa).

U 2011. dva poslovna prostora ukupne površine 57 m² nisu korištena, niti su dana u zakup. Prema obrazloženju navedenom u upitniku, poslovni prostori nisu dani u zakup jer nije postojao interes. Javni natječajâ ne provode se kontinuirano (više puta), jer je općina ocijenila da su troškovi javnog natječajâ visoki, te ih provodi tek kada utvrdi da za pojedini prostor postoji interes.

Državni ured za reviziju predlaže davanje poslovnih prostora u zakup putem javnog natječajâ, onosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora

- Prihodi koji nisu ostvareni

U glavnoj knjizi iskazana je vrijednost poljoprivrednog zemljišta u iznosu 343.000,00 kn i građevinskog zemljišta u iznosu 27.000,00 kn.

Revizijom je utvrđeno da nije u poslovnim knjigama evidentirano cjelovito građevinsko, poljoprivredno i ostala zemljišta, niti je ustrojena analitička evidencija navedene imovine. Zbog neevidentiranja navedene imovine otežano je raspolaganje istom, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže evidentirati cjelokupnu dugotrajnu imovinu u poslovnim knjigama, te ustrojiti analitičku evidenciju dugotrajne imovine, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 3.757.949,00 kn i čine 21,8% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 3.754.354,00 kn i čine 227,5% vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela. Odnose se na potraživanja za općinske poreze u iznosu 1.529.066,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 1.406.533,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 387.896,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 368.296,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 60.635,00 kn, najam stanova u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 1.876,00 kn, te doprinos za šume u iznosu 52,00 kn. Dospjela potraživanja s rokom dospijeća do godinu dana iznose 1.326.031,00 kn, a do tri godine iznose 2.428.323,00 kn.

Općina Oriovac vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, u kojima su podaci usklađeni, te iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su kontinuirano upućivane opomene, dok druge mjere naplate nisu poduzimane. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Općina Oriovac ne raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera naplate slanjem opomena. Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da nisu poduzimane raspoložive mjere naplate prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, te sustavno praćenje rezultata poduzetih mjera.

Također, predlaže donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

- Obavještanje građana

Općina Oriovac obavještava građane o značajnim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem objava u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Obavještanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) do konca 2011. nisu provedene mjere obavještanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 150/02, 147/03, 132/06 i 26/07), propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o obvezi prijave promjene podataka potrebnih za naplatu, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Podcrkavlje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj) utvrđena je općina Podcrkavlje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Podcrkavlje je 94,83 km², a obuhvaća 13 naselja. U cijelosti pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 573 stanovnika, 771 kućanstvo i 1 072 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala tri zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Podcrkavlje, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.931.522,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 429.806,00 kn ili 12,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 31,6% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 24,5% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Podcrkavlje ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 41.

Tablica broj 41

Vlastiti prihodi
općine Podcrkavlje ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	24.133	30.989	128,4
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	9.984	10.500	105,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	6.413	7.480	116,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	7.736	13.009	168,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	30.002	12.822	42,7
2.1.	Naknade za koncesiju	1.115	715	64,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	10.874	11.964	110,0
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	18.013	143	0,8
3.	Komunalni doprinosi i naknade	335.165	515.918	153,9
3.1.	Komunalni doprinos	65.556	51.064	77,9
3.2.	Komunalna naknada	269.609	460.054	170,6
3.3.	Naknade za priključak	0	4.800	-
4.	Upravne i administrativne pristojbe	13.413	307	-
4.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	13.392	0	-
4.2.	Ostale pristojbe i naknade	21	307	1.461,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	629.370	125.416	19,9
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	2.017	-
5.2.	Doprinos za šume	117.872	83.201	70,6
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	511.498	40.198	7,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	31.426	31.425	100,0
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	28.853	28.853	100,0
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	2.573	2.572	100,0
Ukupno:		1.063.509	716.877	67,4

Vlastiti prihodi za 2011. ostvareni su u iznosu 716.877,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 346.632,00 kn ili 32,6%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje ostalih prihoda po posebnim propisima, te prihoda od naknada za korištenje nefinancijske imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 460.054,00 kn koji čine 64,2% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od doprinosa za šume u iznosu 83.201,00 kn ili 11,6%, komunalni doprinos u iznosu 51.064,00 kn ili 7,1%, te ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 40.198,00 kn ili 5,6% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 82.360,00 kn i čine 11,5% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Podcrkavlje koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 42.

Tablica broj 42

Potraživanja općine Podcrkavlje koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.213.420	1.145.540	94,4
1.1.	Potraživanja za poreze	276.505	136.140	49,2
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	850	425	50,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	936.065	1.008.975	107,8
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	115.413	86.560	75,0
3.	Druga potraživanja	483	198	41,0
Ukupno		1.329.316	1.232.298	92,7

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.329.316,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.232.298,00 kn, što je za 97.018,00 kn ili 7,3% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.008.975,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 81,9% i potraživanja za poreze u iznosu 136.140,00 kn ili 11,0%. Sva druga potraživanja iznose 87.183,00 kn i čine 7,1% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Podcrkavlje ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavljaju zaposlenici jedinstvenog upravnog odjela na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavlja jedna zaposlenica upravnog odjela, (dalje u tekstu: Upravni odjel). Općina Podcrkavlje nije imenovala osobu za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda. Obračun i naplata općinskih poreza je na temelju ugovora i dodatka ugovoru prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava općini Podcrkavlje dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), te mjerama naplate ne dostavlja.

Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 132.926,00 kn, što je četiri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze koji su iznosili 30.989,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno s Poreznom upravom zaključiti dodatak ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Podcrkavlje o izdanim rješenjima za naplatu poreza na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja, da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Podcrkavlje ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže zaključenja dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalni doprinos, naknadu i naknadu za priključak ostvareni su u iznosu 515.918,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 460.054,00 kn, što čini 64,2% vlastitih prihoda, odnosno 15,7% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 269.609,00 kn veći su za 190.445,00 kn ili 70,6%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 862.805,00 kn, što je gotovo dva puta više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata komunalne naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Podcrkavlje. Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel. Naplaćuje se za stambeni i poslovni prostor. Naknada se ne naplaćuje za garažni prostor, neizgrađeno građevno zemljište koje se koristi u poslovne svrhe i neizgrađeno građevinsko zemljište. Rješenja se u skladu s odredbama (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika stambenog i poslovnog prostora. Revizijom je utvrđeno da u pojedinim slučajevima vlasnici, odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu. Baza podataka obveznika komunalne naknade formirana je u ranijim godinama, a ažurira se samo na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika i drugih. Sadrži podatke o 760 obveznika.

S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjene vezane za nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu dužni učiniti u roku od 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju općinu o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), općina u takvim slučajevima nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana. Revizijom je ocijenjeno da je potrebno provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu.

Naplata navedenih prihoda bila bi učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 53/90, 59/90, 95/94, 69/97, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obvezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke u bazi obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanje, te ubiranja prihoda od komunalne naknade za garažni prostor, neizgrađeno građevinsko zemljište koje se koristi u poslovne svrhe i neizgrađeno građevinsko zemljište.

- Prihodi koji nisu ostvareni

U glavnoj knjizi iskazana je vrijednost građevinskog zemljišta u iznosu 213.820,00 kn. U poslovnim knjigama nije evidentirana cjelokupna dugotrajna imovina (zemljišta, groblja, te športske objekte), niti je ustrojena analitičku evidenciju, navedene imovine. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje imovinom, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže evidentirati cjelokupnu imovinu u poslovnim knjigama, te ustrojiti analitičku evidenciju dugotrajne imovine, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju imovinom.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.232.298,00 kn i čine 42,0% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 1.232.000,00 kn i čine 171,8% vlastitih prihoda, od čega dospjela potraživanja iznose 1.159.867,00 kn. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 862.505,00 kn, općinske poreze u iznosu 136.141,00 kn, doprinos za šume u iznosu 116.578,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 20.481,00 kn, prodaju nefinancijske imovine u iznosu 14.427,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 9.112,00 kn, te prihode od nefinancijske imovine u iznosu 623,00 kn. Navedena potraživanja (bez potraživanja za komunalnu naknadu, općinske poreze, doprinos za šume, prodaju nefinancijske imovine, te druge prihode od nefinancijske imovine) s rokom dospelosti do godinu dana iznose 5.203,00 kn, do tri godine iznose 5.605,00 kn, do pet godina iznose 17.238,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 1.547,00 kn.

Općina Podcrkavlje vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, a sustav vođenja evidencija potraživanja, omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti (osim za komunalnu naknadu). Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 116.661,00 kn, iako općina nije donijela akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja. Otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu općina je obaviještena putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza. Navedena potraživanja su otpisana bez suglasnosti općine koja nema saznanja je li Porezna uprava poduzela sve mjere naplate otpisanih potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su povremeno upućivane opomene, a za dio potraživanja provedene su prijave u stečajnu masu. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode. Od drugih mjera naplate provode se usmene opomene (telefonom) i naplata putem bjanko zadužnice.

U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu. Općina Podcrkavlje ne raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate ili koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da općina nije poduzimala raspoložive mjere naplate prihoda, a poduzete mjere naplate su nedostatne i ne daju očekivane rezultate.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

Također, predlaže usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po rokovima dospelosti.

- Obavješćavanje građana

Općina Podcrkavlje obavješćava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem objava u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Obavješćavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) do konca 2011. nisu provedene mjere obavješćavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 150/02, 147/03, 132/06 i 26/07), propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže obavješćavati građane o obvezi prijave promjene podataka, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Rešetari

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Rešetari kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Rešetari je 59,42 km², a obuhvaća sedam naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 4 752 stanovnika, 1 489 kućanstava i 1 813 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Rešetari je imala osam zaposlenika. Ima jednog proračunskog korisnika u kojemu su bila tri zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Rešetari, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.214.199,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 469.931,00 kn ili 9,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 20,0% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 29,5% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Rešetari ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 43.

Tablica broj 43

Vlastiti prihodi Općine Rešetari ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	57.912	57.853	99,9
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	22.183	21.496	96,9
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	35.729	36.357	101,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	122.875	131.174	106,8
2.1.	Naknade za koncesiju	17.577	7.568	43,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	104.445	123.085	117,8
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	853	521	61,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	598	1.208	202,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	681.843	735.150	107,8
4.1.	Komunalni doprinos	0	42.626	-
4.2.	Komunalna naknada	681.843	692.524	101,6
5.	Prihodi po posebnim propisima	79.028	256.335	324,4
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	2.957	-
5.2.	Doprinos za šume	37.228	22.807	61,3
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	41.800	230.571	551,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	4.400	358.200	8.140,9
Ukupno:		946.656	1.539.920	162,7

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.539.920,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 593.264,00 kn ili 62,7%.

Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od prodaje materijalne imovine, te ostalih prihoda po posebnim propisima.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 692.524,00 kn koji čine 45,0% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 358.200,00 kn ili 23,2%, ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 230.571,00 kn ili 15,0%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 123.085,00 kn ili 8,0% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 135.540,00 kn i čine 8,8% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Rešetari koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 44.

Tablica broj 44

Potraživanja općine Rešetari koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	3.328.408	2.117.670	63,6
1.1.	Potraživanja za poreze	546.194	400.528	73,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	106.477	126.174	118,5
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	2.675.737	1.590.975	59,5
2.	Druga potraživanja	18.885	6.107	32,3
Ukupno		3.347.293	2.123.784	63,4

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 3.347.293,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 2.123.784,00 kn. U odnosu na stanje koncem 2010., potraživanja su manja za 1.223.509,00 kn ili 36,6 %.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.590.975,00 kn, koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 74,0% i potraživanja za poreze u iznosu 400.528,00 kn ili 18,9% ukupnih potraživanja. Sva druga potraživanja iznose 132.281,00 kn ili 6,2% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Rešetari ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirezu porezu na dohodak, kod isplate dohotka.

Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Razrez prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate se obavlja u jedinstvenom upravnom odjelu (dalje u tekstu: Upravni odjel). Upravni odjel izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Obračun i naplata općinskih poreza na temelju ugovora prenesena je u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja općini Rešetari zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina Rešetari nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 400.528,00 kn, što je približno sedam puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 57.853,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti dodatak ugovoru o razrezu i naplati općinskih poreza s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Rešetari o izdanim rješenjima za naplatu općinskih poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže zaključenje dodatka ugovoru o razrezu i naplati općinskih poreza s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja ili ocijeniti može li općina samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade ostvareni su u iznosu 735.150,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 692.524,00 kn, što čini 45,0%% vlastitih prihoda, odnosno 13,3% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 681.843,00 kn, veći su za 10.681,00 kn ili 1,6%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 707.582,00 kn, što je približno jednako ostvarenom prihodu u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja.

Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel. Naplaćuje se za stambeni i poslovni prostor. Naknada se ne naplaćuje za garažni prostor, neizgrađeno građevno zemljište koje se koristi u poslovne svrhe i neizgrađeno građevinsko zemljište. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika stambenog i poslovnog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici, odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana. Baza podataka obveznika komunalne naknade formirana je u ranijim godinama, a ažurira se samo na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika i drugih. Baza podataka sadrži podatke o 1 896 obveznika plaćanja komunalne naknade. Revizijom je ocijenjeno da općina treba provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu. Također je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 53/90, 59/90, 95/94, 69/97, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obvezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke u bazi obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanje, ubiranja prihoda od komunalne naknade za garažni prostor, neizgrađeno građevinsko zemljište koje se koristi u poslovne svrhe, te neizgrađeno građevinsko zemljište.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Rešetari je u glavnoj knjizi iskazala vrijednost građevinskog zemljišta u iznosu 3.463.002,00 kn i ostalog zemljišta u iznosu 56.065.844,00 kn.

Analitička evidencija navedene imovine, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti zemljišta, nije ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje imovinom, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojavanje analitičke evidencije dugotrajne imovine, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju imovinom.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 2.123.784,00 kn i čine 40,7% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 2.025.927,00 kn i čine 131,6% potraživanja za vlastite prihode, od čega dospjela potraživanja iznose 1.264.822,00 kn. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 707.582,00 kn, porez na tvrtku 493.975,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu 87.009,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 65.766,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 28.490,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 16.686,00 kn, doprinos za šume u iznosu 16.886,00 kn, te koncesije u iznosu 7.642,00 kn.

Općina Rešetari vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, niti sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja po rokovima dospelosti, tako da za dospjela potraživanja u iznosu 1.264.822,00 kn, zbog manjkavosti programske podrške, nema podataka o roku dopjeća.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja u iznosu 159.214,00 kn (porez na tvrtku i potrošnju). Otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu općina je obaviještena putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza. Navedena potraživanja su otpisana bez suglasnosti općine koja nema saznanja je li Porezna uprava poduzela sve mjere naplate otpisanih potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su povremeno upućivane opomene, dok druge raspoložive mjere naplate nisu poduzimane. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.), te da su pojedina potraživanja veća ili približno jednaka godišnjem zaduženju (u omjer stavljen potraživanja koncem 2011. i zaduženje za 2011.). Na naplatu potraživanja također utječe rješavanje statusa vlasništva nad nekretninama (darovanja i otkupi).

Općina Rešetari ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima poslanih opomena (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj poslanoj opomeni, te o drugim učincima). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da općina nije poduzimala raspoložive mjere naplate prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po rokovima dospelosti.

Također, predlaže donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

- Obavješćavanje građana

Općina Rešetari obavješćava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem obavjesti u tiskanom, elektronskim i elektroničkim medijima. Obavješćavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji je komunalna) do konca 2011. nisu provedene mjere obavješćavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavješćavati građane o prijavi obveze plaćanja ili nastale promjene za komunalnu naknadu, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Sibinj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Sibinj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Sibinj je 110,00 km², a obuhvaća dvanaest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 6 860 stanovnika, 2 226 kućanstava i 2 664 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala šest zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Sibinj, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.137.505,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 844.482,00 kn ili za 14,1%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 18,4% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 27,3% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Sibinj ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 45.

Tablica broj 45

Vlastiti prihodi
Općine Sibirj ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	45.842	42.945	93,7
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	8.402	8.021	95,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	17.668	15.671	88,7
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	19.772	19.253	97,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	373.190	299.592	80,3
2.1.	Naknade za koncesiju	151.708	147.013	96,9
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	140.728	151.518	107,7
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	16.536	1.061	6,4
2.4.	Naknade za ceste	64.218	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.819	7.009	385,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	556.717	486.954	87,5
4.1.	Komunalni doprinos	206.482	153.959	74,6
4.2.	Komunalna naknada	312.275	291.888	93,5
4.3.	Naknade za priključak	37.960	41.107	108,3
5.	Prihodi po posebnim propisima	90.376	33.316	36,9
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	32.981	13.403	40,6
5.2.	Doprinos za šume	46.975	3.843	8,2
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	10.420	16.070	154,2
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	29.899	533.161	1.783,2
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	19.951	524.122	2.627,0
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	9.948	9.039	90,9
Ukupno:		1.097.843	1.402.977	127,8

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.402.977,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 305.134,00 kn ili 27,8%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od prodaje materijalne imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 524.122,00 kn koji čine 37,3% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 291.888,00 kn ili 20,8%, komunalnog doprinosa u iznosu 153.959,00 kn ili 11,0%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 151.518,00 kn ili 10,8%, te prihodi od naknada za koncesije u iznosu 147.013,00 kn ili 10,5% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 134.477,00 kn i čine 9,6% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Sibinj koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 46.

Tablica broj 46

Potraživanja općine Sibinj koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.807.700	2.771.764	98,7
1.1.	Potraživanja za poreze	285.313	230.268	80,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	359.313	321.816	89,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	2.163.074	2.219.680	102,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	125.969	71.819	57,0
3.	Druga potraživanja	20.629	20.660	100,2
Ukupno		2.954.298	2.864.243	97,0

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 2.954.298,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 2.864.243,00 kn, što je za 90.055,00 kn ili 3,0% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 2.219.680,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 77,5%, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 321.816,00 kn ili 11,3%, potraživanja za poreze u iznosu 230.268,00 kn ili 8,0%. Sva druga potraživanja iznose 92.479,00 kn i čine 3,2% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Sibinj ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Sibinj na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, kuće za odmor i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na kuće za odmor i tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo) ostvaruje se na temelju obračuna stručnih službi grada Slavonskog Broda koji vodi evidenciju i naplatu navedenih prihoda. Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate se obavlja putem jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel). Općina Sibinj nije imenovala osobe za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda. O naplati prihoda ne izvještava se zakonski predstavnik. Upravni odjel ima četiri zaposlenika. S obzirom na vrstu i opseg poslova, ocjenjuje se da Upravni odjel ima dovoljan broj, ali ne i odgovarajuću strukturu zaposlenih prema stručnoj spremi.

Upravni odjel nema osobu nadležnu za upravljanje i gospodarenje imovinom, zbog čega je žiro račun općine Sibinj, od konca ožujka do konca prosinca 2011. bio u blokadi 42 dana. Tijekom 2008. općina je građevinsko zemljište dobiveno od Republike Hrvatske, namijenjeno izgradnji poslovne zone prodala na način da nije poštivala odredbe Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. Razrez i naplata općinskih poreza je u skladu s ugovorom prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Sibinj zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina Sibinj nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 230.268,00 kn, što je pet puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 42.945,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza na kuće za odmor, tvrtku i potrošnju, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja, da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Sibinj ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže zaključenje ugovora s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja, odnosno poduzimanje radnji za učinkovitiju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže, s obzirom na veličinu proračuna, iskazanih potraživanja, blokadu žiro računa, kadrovsku strukturu i uočene probleme u koordinaciji rada i raspolaganju imovinom (zemljište), razmotriti unutarnje ustrojstvo upravnog odjela, odnosno eventualno stručno osposobiti zaposlenike kako bi se dugotrajnom imovinom gospodarilo na učinkovitiji način.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalni doprinos, naknadu i naknadu za priključak ostvareni su u iznosu 486.954,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 291.888,00 kn, što čini 20,8% vlastitih prihoda, odnosno 5,7% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 312.275,00 kn, manji su za 20.387,00 kn ili 6,5%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 2.029.725,00 kn, što je približno sedam puta više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja.

Obračun komunalne naknade obavlja djelatnik jedinstvenog upravnog odjela. Naplaćuje se za poslovni i stambeni prostor na temelju rješenja. Naknada se ne naplaćuje za garažni prostor, neizgrađeno građevno zemljište koje se koristi u poslovne svrhe i neizgrađeno građevinsko zemljište. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika stambenog i poslovnog prostora. Baza podataka obveznika plaćanja komunalne naknade je formirana u ranijim godinama, a ažurira se samo na temelju prijave obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika i drugih. Baza podataka obveznika plaćanja komunalne naknade koju vodi upravni odjel sadrži podatke o 1 871 obvezniku. S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjene vezane za nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu dužni učiniti u roku od 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju općinu Sibinj o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), općina u takvim slučajevima nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana. Revizijom je ocijenjeno da je potrebno provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu.

Revizijom je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta, zasnivanje radnog odnosa, ostvarivanje prava iz mirovinskog ili socijalnog sustava.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 53/90, 59/90, 95/94, 69/97, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obvezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke u bazi obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanje, ubiranja prihoda od komunalne naknade za garažni prostor, neizgrađeno građevinsko zemljište koje se koristi u poslovne svrhe i neizgrađeno građevinsko zemljište.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine se odnose na prihode od zakupa poslovnih prostora, poljoprivrednog zemljišta i drugo. Ostvareni su u iznosu 151.518,00 kn, što čini 10,8% vlastitih prihoda, odnosno 3,0% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni u iznosu 140.728,00 kn, veći su za 10.790,00 kn ili 7,7%. Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine iskazana koncem 2011. iznose 291.798,00 kn.

Prihodi od zakupa poslovnih prostora ostvareni su u iznosu 57.928,00 kn. Općina Sibinj ima u vlasništvu 5 poslovnih prostora ukupne površine 462 m², od čega su u 2011. u zakupu bila 2 poslovna prostora ukupne površine 185 m². Navedeni poslovni prostori su dani u zakup na temelju javnih natječaja ili su ugovori zaključeni s prethodnim zakupcima u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09). Bez naknade, dodijeljen je Hrvatskoj pošti za obavljanje poštanske djelatnosti poslovni prostor ukupne površine 57 m². Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana. Prema odluci općine Sibinj o davanju u zakup poslovnih prostora, početna cijena zakupa poslovnih prostora utvrđena je u rasponu od 5,73 kn/m² do 19,10 kn/m².

Prosječna cijena zakupa iznajmljenog poslovnog prostora iznosi 17,18 kn, te je revizijom ocijenjeno da općina nije iskazala prihode za poslovni prostor dan u zakup bez naknade u približnom iznosu 11.751,00 kn. (utvrđeno na temelju površine poslovnog prostora i prosječne cijene zakupa).

Državni ured za reviziju predlaže davanje poslovnih prostora u zakup putem javnog natječaja, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

Tri poslovna prostora ukupne površine 280 m² u 2011., nisu korištena niti dana u zakup. Prema obrazloženju navedenom u upitniku, poslovni prostori nisu dani u zakup jer nije postojao interes, a jedan poslovni prostor koji je smješten u zgradi društvenog doma nije u zakupu radi sanacije navedenog društvenog doma. Javni natječaji za davanje u zakup provode se kontinuirano (više puta). Ocijenjeno je da su troškovi objavljivanja javnog natječaja visoki, te ih se provodi tek kada se utvrdi da postoji interes za pojedini prostor.

Državni ured za reviziju predlaže kontinuirano javno objavljivanje podataka o slobodnim poslovnim prostorima uzimajući u obzir troškove objavljivanja.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Sibirj do konca 2011. nije ostvarila prihode od spomeničke rente po četvornom mjestu, naknade za grobno mjesto i godišnje grobne naknade.

Naplata spomeničke rente utvrđena je odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12 i 136/12). Plaća se po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, a visina naknade propisuje se odlukom nadležnog tijela.

U skladu s odredbama Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12) predstavničko tijelo bilo je dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te o uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Također, za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu. Do konca 2011. navedeni propisi nisu doneseni.

Općina Sibirj je u glavnoj knjizi iskazala vrijednost građevinskog zemljišta u iznosu 55.000,00 kn i ostalog zemljišta u iznosu 307.094,00 kn. Revizijom je utvrđeno da u poslovnim knjigama nije evidentirana sva dugotrajna imovina (poljoprivredno i građevinsko zemljište, stanovi i športski objekti), niti je analitička evidencija navedenog zemljišta, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti zemljišta, ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje dugotrajnom imovinom, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenja prihoda od spomeničke rente po četvornom metru, naknade za korištenje grobnog mjesta i godišnje grobne naknade.

Također predlaže evidentiranje cjelokupne dugotrajne imovine u poslovnim knjigama, te ustrojavanje analitičke evidencije građevinskog i ostalog zemljišta, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju dugotrajnom imovinom.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 2.864.243,00 kn i čine 55,8% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 2.845.249,00 kn i čine 202,8% vlastitih prihoda, od čega dospjela potraživanja iznose 2.708.648,00 kn.

Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 2.029.725,00 kn, općinske poreze u iznosu 230.268,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 209.348,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 150.780,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 53.684,00 kn, naknadu za koncesije u iznosu 28.311,00 kn, te najam stanova u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 4.845,00 kn. Navedena potraživanja (bez potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 2.029.725,00 kn, te općinske poreze u iznosu 230.268,00 kn) s rokom dospjeća do godinu dana iznose 16.070,00 kn, do tri godine iznose 176.206,00 kn, do pet godina iznose 45.344,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 209.348,00 kn.

Općina Sibirj vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu (osim za naknadu od drugih koncesija, komunalnu naknadu i komunalni doprinos), niti sustav vođenja evidencija potraživanja, omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja (osim za komunalnu naknadu i općinske poreze).

Tijekom godine otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 58.094,00 kn, iako općina nije donijela akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja. Otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu općina je obaviještena putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza. Navedena potraživanja su otpisana bez suglasnosti općine koja nema saznanja je li Porezna uprava poduzela sve mjere naplate otpisanih potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su upućivane opomene i pokretane su sudske tužbe. Opomene se ne šalju kontinuirano, a ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Općina Sibirj ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao što je ovrha novčanih sredstava, te o drugim učincima). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Sibirj nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da su s obzirom na iznos dospjelih potraživanja, poduzete mjere naplate nedostatne i ne daju očekivane rezultate, niti se sustavno prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, te sustavno praćenje rezultata provedenih mjera.

Također, predlaže donošenje procedura za obavljanje naplate i kontrole naplate prihoda, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po rokovima dospelosti.

- Obavještavanje građana

Općina Sibinj ne obavještava građane o značajnim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, niti o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) do konca 2011. nisu provedene mjere obavještavanja.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 150/02, 147/03, 132/06 i 26/07), propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Sikirevci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Sikirevci kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Sikirevci je 29,50 km², a obuhvaća dva naselja. U cijelosti pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 470 stanovnika, 652 kućanstva i 825 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala tri zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Sikirevci, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 1.704.625,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.179.078,00 kn ili za 40,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 24,0% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 16,8% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Sikirevci ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 47.

Tablica broj 47

Vlastiti prihodi općine Sikirevci ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	24.529	19.127	78,0
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	10.869	7.106	66,4
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	13.660	12.021	88,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	64.484	56.349	87,4
2.1.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	60.812	52.974	87,1
2.2.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	3.672	3.375	91,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.303	0	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	420.490	127.600	30,3
4.1.	Komunalni doprinos	266.263	26.905	10,1
4.2.	Komunalna naknada	154.227	100.695	65,3
5.	Prihodi po posebnim propisima	145.827	49.169	33,7
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	35.867	34.302	95,6
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	29.026	29.194	100,6
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	6.841	5.108	74,7
	Ukupno:	692.500	286.547	41,4

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 286.547,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 405.953,00 kn ili 58,6%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje prihoda od komunalnog doprinosa i ostalih prihoda po posebnim propisima.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 100.695,00 kn koji čine 35,1% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 52.974,00 kn ili 18,5%, ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 49.169,00 kn ili 17,2%, te prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 29.194,00 kn ili 10,2% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 54.515,00 kn i čine 19,0% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Sikirevci koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 48.

Tablica broj 48

Potraživanja općine Sikirevci koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	541.704	526.546	97,2
1.1.	Potraživanja za poreze	94.885	51.732	54,5
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	6.222	10.344	166,2
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	440.597	464.470	105,4
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	89.406	66.391	74,3
	Ukupno	631.110	592.937	94,0

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 631.110,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 592.937,00 kn, što je za 38.173,00 kn ili 6,0 % manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 464.470,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 78,3%, potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 66.391,000 kn ili 11,2%, potraživanja za poreze u iznosu 51.732,00 kn ili 8,7%, te potraživanja za prihode od imovine u iznosu 10.344,00 kn ili 1,8% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Sikirevci ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Sikirevci na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i reklamu naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i reklamu.

Dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo) ostvaruje se na temelju obračuna stručnih službi grada Slavenskog Broda koji vodi evidenciju i naplatu navedenih prihoda. Dio prihoda od nefinancijske imovine, dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinosi za šume, vodni doprinosi) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja, izdavanje rješenja i poduzimanje mjera naplate obavljaju dva zaposlenika jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel). Naplata općinskih poreza je u skladu s ugovorom prenesena u nadležnost Porezne uprave. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Porezna uprava, dostavlja ipćini Sikirevci zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 51.732,00 kn, što je približno tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 19.127,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno s Poreznom upravom zaključiti dodatak ugovoru o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i reklamu i korištenje javnih površina, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja, da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Sikirevci ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže zaključenje dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade ostvareni su u iznosu 127.600,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 100.695,00 kn, što čini 35,1% vlastitih prihoda, odnosno 5,9% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 154.227,00 kn, manji su za 53.532,00 kn ili 34,7%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 441.075,00 kn, što je četiri puta više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja.

Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel. Naplaćuje se za poslovni i stambeni prostor na temelju rješenja. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Naknada se ne naplaćuje za garažni prostor, neizgrađeno građevno zemljište koje se koristi u poslovne svrhe i neizgrađeno građevinsko zemljište. Baza podataka obveznika komunalne naknade je formirana u ranijim godinama, a ažurira se samo na temelju prijava obveznika, odnosno korisnika ili vlasnika i drugih.

Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici, odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. Stoga, u navedenim slučajevima općina Sikirevci nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana. Baza podataka obveznika komunalne naknade koju vodi upravni odjel sadrži podatke o 748 obveznika. Revizijom je ocijenjeno da općina Sikirevci treba provesti sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem na terenu. Naplata prihoda od komunalne naknade bila bi učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 53/90, 59/90, 95/94, 69/97, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obvezni su ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obvezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže usklađenje podataka u bazi obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanje, ubiranje prihoda od komunalne naknade za garažni prostor, neizgrađeno građevinsko zemljište koje se koristi u poslovne svrhe i neizgrađeno građevinsko zemljište.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Sikirevci nije ostvarila prihode od zakupa poslovnih prostora. Ima u vlasništvu četiri poslovna prostora ukupne površine 250 m².

Tijekom 2011. općina nije davala poslovne prostore u zakup. Bez naknade, dodijeljena su sva četiri poslovna prostora ukupne površine 250 m². Prostori su dodijeljeni dvjema fizičkim osobama za obavljanje zdravstvene i ljekarničke djelatnosti, te poštanske djelatnosti. Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana.

Odluku o davanju u zakup poslovnih prostora, kojom bi bila utvrđena početna cijena zakupa poslovnih prostora, općina Sikirevci nije donijela. Kako nije moguće utvrditi prosječnu cijenu zakupa poslovnih prostora, ne može se utvrditi koliki su mogli biti ostvareni i evidentirani navedeni prihodi.

Državni ured za reviziju predlaže davanje poslovnih prostora u zakup putem javnog natječaja, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011., jednaka su potraživanjima za vlastite prihode i iznose 592.937,00 kn, te čine 34,8% ukupnih prihoda, odnosno 206,9% potraživanja za vlastite prihode. Dospjela potraživanja iznose 532.783,00 kn. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 441.075,00 kn, općinske poreze u iznosu 51.731,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 10.344,00 kn, naknadu za korištenje javnih površina u iznosu 9.667,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 6.332,00 kn, druga potraživanja u iznosu 5.756,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 6.179,00 kn, te naknadu za otkup grobnog mjesta u iznosu 1.699,00 kn. Navedena potraživanja s rokom dospijeca do godinu dana iznose 93.777,00 kn, do tri godine iznose 231.557,00 kn, do pet godina iznose 151.374,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 56.075,00 kn.

Općina Sikirevci vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, niti sustav vođenja evidencija potraživanja, omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su kontinuirano upućivane opomene. Od drugih mjera naplate upućuju se usmene opomene (telefonom), te se provode postupci putem državnog odvjetništva.

U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljene ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.), da su pojedina potraživanja veća ili približno jednaka godišnjem zaduženju (u omjer stavljena potraživanja koncem 2011. i zaduženje za 2011.).

Općina Sikirevci ne raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj poslanoj opomeni, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere, te o drugim učincima). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Općina Sikirevci nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, te sustavno praćenje rezultata provedenih mjera.

Također, predlaže donošenje procedura za obavljanje naplate i kontrole naplate prihoda, njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po rokovima dospelosti.

- Obavještavanje građana

Općina Sikirevci obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem objava u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Obavještavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provedene mjere obavještavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o prijavi obveze plaćanja ili nastale promjene za komunalnu naknadu, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Slavonski Šamac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Slavonski Šamac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina je 22,56 km², a obuhvaća dva naselja. Pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 142 stanovnika, 715 kućanstava i 830 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala pet zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Slavonski Šamac, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.086.384,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 556.235,00 kn ili 21,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 22,4% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 20,0% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Slavonski Šamac ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 49.

Tablica broj 49

Vlastiti prihodi
općine Slavonski Šamac ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	38.456	43.767	113,8
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	1.134	1.412	124,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	10.594	10.246	96,7
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	26.728	32.109	120,1
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	48.227	37.534	77,8
2.1.	Naknade za koncesiju	19	0	-
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	43.000	31.000	72,1
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	5.208	6.534	125,5
3.	Upravne i administrativne pristojbe	15.983	11.120	69,6
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	8.010	3.760	46,9
3.2.	Ostale upravne pristojbe i naknade	7.973	7.360	92,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	256.039	318.180	124,3
4.1.	Komunalni doprinos	9.221	6.835	74,1
4.2.	Komunalna naknada	246.818	311.345	126,1
5.	Prihodi po posebnim propisima	169.082	2.117	1,3
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	1.417	-
5.2.	Mjesni samodoprinos	0	700	-
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	169.082	0	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	63.432	5.449	8,6
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	56.737	0	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	6.695	5.449	81,4
Ukupno:		591.219	418.167	70,7

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 418.167,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 173.052,00 kn ili 29,3%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje ostalih prihoda po posebnim propisima, te prihoda od prodaje materijalne imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 311.345,00 kn koji čine 74,4% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od općinskih poreza u iznosu 43.767,00 kn ili 10,5% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 63.055,00 kn i čine 15,1% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Slavonski Šamac koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 50.

Tablica broj 50

Potraživanja Općine Slavonski Šamac koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.654.628	1.393.577	84,2
1.1.	Potraživanja za poreze	550.796	366.689	66,6
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	248.729	253.509	101,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	855.103	773.379	90,4
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	47.456	47.877	100,9
3.	Druga potraživanja	320	0	-
	Ukupno	1.702.404	1.441.454	84,7

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.702.404,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.441.454,00 kn, što je za 260.950,00 kn ili 15,3% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 773.379,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 53,7%, potraživanja za poreze u iznosu 366.689,00 kn ili 25,4%, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 253.509,00 kn ili 17,6%, te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 47.877,00 kn ili 3,3% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Slavonski Šamac ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Slavonski Šamac na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, kuće za odmor, tvrtku i javne površine naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na kuće za odmor, porezu na tvrtku i porezu na korištenje javnih površina. Dio prihoda od nefinancijske imovine (prodaja stanova sa stanarskim pravom) ostvaruje se na temelju obračuna stručnih službi grada Slavenskog Broda koji vodi evidenciju i naplatu navedenih prihoda.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu (dalje u tekstu: Upravni odjel). Upravni odjel izdaje rješenja i provodi natječaje na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Osim poslova naplate priprema prijedloge akata za načelnika i općinsko vijeće. Ima tri zaposlenika. Razrez i naplata općinskih poreza je odlukom općinskog vijeća prenesena u nadležnost Porezne uprave.

Porezna uprava dostavlja općini Slavonski Šamac zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 51.732,00 kn, što je približno tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 19.127,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno s Poreznom upravom zaključiti ugovor o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku, poreza na kuće za odmor i poreza na korištenje javnih površina, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Slavonski Šamac ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže zaključenje ugovora s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade ostvareni su u iznosu 318.180,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 311.345,00 kn, što čini 21,6% vlastitih prihoda, odnosno 14,9% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 246.818,00 kn, veći su za 64.527,00 kn ili 21,7%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 631.916,00 kn, što je dva puta više od ostvarenog prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja.

Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel. Naplaćuje se za poslovni, stambeni i proizvodni prostor na temelju rješenja. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), izdaju na vlasnika, odnosno korisnika stambenog, poslovnog i proizvodnog prostora. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici, odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana.

Također, revizijom je utvrđeno da općina Slavonski Šamac ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze.

Usklađenje baze podataka obveznika komunalne naknade provodi se kontinuirano na temelju prijave obveznika (korisnika ili vlasnika), saznanja komunalnog redara i drugih. Međutim, problem pri obračunu pričinjava velik broj korisnika u sustavu socijalne skrbi, s obzirom da općina Slavonski Šamac pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Sveobuhvatno usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade sa stanjem na terenu se ne provodi. Baza podataka obveznika plaćanja komunalne naknade koju vodi upravni odjel sadrži podatke o 721 obveznika, među kojima su aktivni i neaktivni korisnici i korisnici za koje su obavljena oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. S obzirom da korisnici često sami ne prijave promjene vezane za nastanak ili prestajanje obveze, što su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu dužni učiniti u roku od 15 dana, a nadležne institucije ne obavještavaju općinu o nastanku promjena (Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i drugi), koja u takvim slučajevima nema točne podatke za razrez i naplatu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Primjerice, odredbama članka 15. Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine 53/90, 59/90, 95/94, 69/97, 153/02 i 22/11) je propisano da je javni bilježnik koji ovjerava potpise na ispravama o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine obavezan jedan primjerak isprave, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštvu, ugovor o osnivanju prava građenja i slično) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka, dostaviti ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je ovjeren potpis na ispravi, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena. Sudovi i druga javnopravna tijela obavezni su ispostavi Porezne uprave na području na kojem se nalazi nekretnina dostavljati svoje odluke uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka kojima se mijenja vlasništvo nekretnina u zemljišnim knjigama, odnosno u službenim evidencijama u roku od 15 dana po isteku mjeseca u kojem je odluka postala pravomoćna, prema propisima o obveznom osobnom dostavljanju pismena.

Odredbama članka 227. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03 i 163/03) je propisano da se pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo, postigla učinkovitija naplata prihoda.

Također je mišljenja da bi se dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju, na način, da su sudovi i druga javnopravna tijela obavezna dostavljati svoje odluke jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravomoćna rješenja o nasljeđivanju nadležnom poreznom tijelu, postigla učinkovitija naplata prihoda. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže usklađenje baze podataka obveznika plaćanja komunalne naknade sa stvarnim stanjem, što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine se odnose na prihode od zakupa poslovnih prostora i naknade za korištenje nefinancijske imovine u ukupnom iznosu 37.534,00 kn. Vrijednosno su značajniji prihodi od zakupa poslovnih prostora ostvareni u iznosu 31.000,00 kn, što čini 7,4% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni u iznosu 43.000,00 kn manji su za 12.000,00 kn ili 27,9%. Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine iskazana koncem 2011. iznose 253.509,00 kn.

Prihodi od zakupa poslovnog prostora ostvareni su u iznosu 31.000,00 kn. Općina Slavonski Šamac ima u vlasništvu šest poslovnih prostora ukupne površine 669,67 m², od čega je u zakupu bio jedan poslovni prostor ukupne površine 122 m². Bez naknade dodijeljena su tri poslovna prostora, od čega dva poslovna prostora ukupne površine 140 m² fizičkim osobama za obavljanje zdravstvene i stomatološke djelatnosti, a jedan poslovni prostor dobrovoljnom vatrogasnom društvu. Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana.

Odluku o davanju u zakup poslovnih prostora kojom bi bili utvrđeni način, kriteriji, te visina početne cijene zakupa poslovnih prostora, općina nije donijela. S obzirom da nije moguće utvrditi prosječnu cijenu zakupa poslovnih prostora, ne može se utvrditi koliki su mogli biti ostvareni i evidentirani navedeni prihodi.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje odluke o davanju u zakup poslovnih prostora, te davanje poslovnih prostora u zakup putem javnog natječaja, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. jednaka su potraživanjima za vlastite prihode iznose 1.441.454,00 kn i čine 69,0% ukupnih prihoda, odnosno 344,7% vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 631.916,00 kn, općinske poreze u iznosu 366.689,00 kn, druge naknade u iznosu 141.499,00 kn, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 101.350,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 72.701,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 68.762,00 kn, prodaju nefinancijske imovine u iznosu 47.877,00 kn, te naknadu za korištenje javnih površina u iznosu 10.660,00 kn.

Navedena potraživanja s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 9.600,00 kn, a do tri godine iznose 50.131,00 kn.

Općina Slavonski Šamac vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, niti sustav vođenja evidencija potraživanja, omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti, tako da za dospjela potraživanja u iznosu 1.381.723,00 kn (komunalnu naknadu, općinske poreze, komunalni doprinos, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine, druge naknade, te druga potraživanja od nefinancijske imovine) zbog manjkavosti programske podrške nema podataka o dopjeću. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o dospelosti potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere: dužnicima su povremeno upućivane opomene, obračunavane su zatezne kamate, te su pokretane sudske tužbe. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Općina Slavonski Šamac nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Općina Slavonski Šamac ne raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po rokovima dospelosti.

Također, predlaže donošenje procedura za obavljanje naplate i kontrole naplate prihoda, njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema.

- Obavješćavanje građana

Općina Slavonski Šamac ne obavješćava građane o značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, niti o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada i porez na kuće za odmor) do konca 2011. nisu provedene mjere obavješćavanja.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 150/02, 147/03, 132/06 i 26/07), propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o prijavi obveze plaćanja ili nastale promjene za komunalnu naknadu i kuće za odmor, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Stara Gradiška

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Stara Gradiška kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Stara Gradiška je 76,75 km², a obuhvaća sedam naselja. Pripada prvoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 346 stanovnika, 506 kućanstava i 751 stambenu jedinicu. Na području općine Stara Gradiška ima 27 poslovnih subjekata, 15 registriranih obrta, te 150 registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala četiri zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Stara Gradiška, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.237.851,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 405.460,00 kn ili za 14,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 43,9% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 22,8% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Stara Gradiška ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 51.

Tablica broj 51

Vlastiti prihodi općine Stara Gradiška ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	13.757	18.580	135,1
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	4.233	2.738	64,7
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	9.524	15.842	166,3
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	99.819	159.419	159,7
2.1.	Naknade za koncesiju	1.500	2.600	173,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	90.603	148.544	164,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	0	97	-
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	7.716	8.178	106,0
3.	Upravne i administrativne pristojbe	767	0	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	143.143	152.986	106,9
4.1.	Komunalni doprinos	0	36.379	-
4.2.	Komunalna naknada	143.143	116.607	81,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	240.543	369.198	153,5
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	4.754	5.176	108,9
5.2.	Doprinos za šume	232.589	362.102	155,7
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	3.200	1.920	60,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	744.386	39.254	5,3
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	291.060	39.254	13,5
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	453.326	0	-
Ukupno:		1.242.415	739.437	59,5

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 739.437,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 502.978,00 kn ili 40,5 %. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje prihoda od prodaje nefinancijske imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od doprinosa za šume u iznosu 362.102,00 kn koji čine 49,0% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 148.544,00 kn ili 20,1%, te prihodi od komunalne naknade u iznosu 116.607,00 kn ili 15,7% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 112.184,00 kn i čine 15,2% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Stara Gradiška koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 52.

Tablica broj 52

Potraživanja općine Stara Gradiška koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	381.456	317.499	83,2
1.1.	Potraživanja za poreze	52.161	60.017	115,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	63.523	84.879	133,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	265.772	172.603	64,9
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	0	637	-
3.	Druga potraživanja	904	816	90,3
Ukupno		382.360	318.952	83,4

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 382.360,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 318.952,00 kn, što je za 63.408,00 kn ili 16,6% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 172.603,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 54,1%, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 84.879,00 kn ili 26,6%, te potraživanja za poreze u iznosu 60.017,00 kn ili 18,8%. Sva druga potraživanja iznose 1.453,00 kn ili 0,5% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Stara Gradiška ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Stara Gradiška na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na: porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavljaju dva zaposlenika jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel), koji osim navedenih, obavljaju i niz drugih poslova iz djelokruga općine. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Naplata općinskih poreza je zaključkom općinskog vijeća prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Stara Gradiška zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 51.732,00 kn, što je približno tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 19.127,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno s Poreznom upravom zaključiti ugovor o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Stara Gradiška o izdanim rješenjima za naplatu poreza na potrošnju i tvrtku, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Stara Gradiška ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže zaključenje ugovora s Poreznom upravom o razrezu i naplati općinskih poreza kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Stara Gradiška nije ostvarila prihode od spomeničke rente po četvornom metru. Naplata spomeničke rente po četvornom metru utvrđena je odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12 i 136/12). Plaća se po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, a visinu propisuje odlukom općina. Prema obrazloženju navedenom u upitniku donošenje odluke i uvođenje navedenog prihoda negativno bi se odrazilo na gospodarski razvoj.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenje prihoda od spomeničke rente po četvornom metru.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 318.952,00 kn, jednaka su potraživanjima za vlastite prihode i čine 9,9% ukupnih prihoda, odnosno 43,1% vlastitih prihoda. Dospjela potraživanja iznose 299.814,00 kn. Odnose se na potraživanja za doprinos za šume u iznosu 89.796,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 75.725,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 62.040,00 kn, općinske poreze u iznosu 60.017,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 4.310,00 kn, naknadu za koncesije u iznosu 4.000,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 2.719,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 637,00 kn, te druga potraživanja od zakupa imovine u iznosu 570,00 kn.

Navedena potraživanja s rokom dospijeca do godinu dana iznose 53.633,00 kn, do tri godine iznose 77.177,00 kn, do pet godina iznose 14.253,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 4.938,00 kn. Za dospjela potraživanja u iznosu 149.813,00 kn (doprinos za šume i općinske poreze) nema podataka o roku dopjeća.

Općina Stara Gradiška vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi, dok sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućava ispis potraživanja po dospelosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o dospelosti potraživanja. Tijekom godine otpisana su potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 6.788,00 kn, iako općina Stara Gradiška nije donijela akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja.

S obzirom da je općina otpisivala potraživanja, a nije utvrdila kriterije i procedure za otpis potraživanja, Državni ured za reviziju predlaže primjenu odredbi Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, (Narodne novine 76/12) koja je stupila na snagu u srpnju 2012.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: dužnicima su kontinuirano upućivane opomene, pokretane su sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Općina Stara Gradiška ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za obavljanje poslova kontrole naplate prihoda, te kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja, kako bi se, radi izbjegavanja zastare osigurao pregled potraživanja po rokovima dospelosti.

Također predlaže donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

- Obavještavanje građana

Općina Stara Gradiška obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem objava u tiskanom, elektronskim i elektroničkim medijima. Obavještavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provođene mjere obavještavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o prijavi obveze plaćanja ili nastale promjene za komunalnu naknadu, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Staro Petrovo Selo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Staro Petrovo Selo kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Staro Petrovo Selo je 141,11 km², a obuhvaća trinaest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 5 143 stanovnika, 1 687 kućanstava i 2 284 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Staro Petrovo Selo ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina je imala osam zaposlenika. Prema Registru proračunskih korisnika ima jednog proračunskog korisnika u kojem su koncem 2011. bila četiri zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Staro Petrovo Selo, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.092.515,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 395.237,00 kn ili za 7,2%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 29,2% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 40,3% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Staro Petrovo Selo ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 53.

Tablica broj 53

Vlastiti prihodi općine Staro Petrovo Selo ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	51.058	63.663	124,7
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	20.263	20.808	102,7
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	30.795	42.855	139,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	483.615	833.239	172,3
2.1.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	483.615	830.929	171,8
2.2.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	0	186	-
2.3.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	0	2.124	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	7.031	4.752	67,6
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	613	0	-
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	6.418	4.752	74,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	544.374	679.239	124,8
4.1.	Komunalni doprinos	0	8.744	-
4.2.	Komunalna naknada	544.374	670.495	123,2
5.	Prihodi po posebnim propisima	204.398	91.154	44,6
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	12.997	8.503	65,4
5.2.	Doprinos za šume	48.432	78.836	162,8
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	142.969	3.815	2,7
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	312.173	381.509	122,2
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	263.073	363.509	138,2
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	49.100	0	-
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	0	18.000	-
Ukupno:		1.602.649	2.053.556	128,1

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 2.053.556,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 450.907,00 kn ili 28,1%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine, doprinosa za šume, te prihoda od prodaje materijalne imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 830.929,00 kn koji čine 40,5% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 670.495,00 kn ili 32,6%, te prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 363.509,00 kn ili 17,7%. Svi ostali prihodi iznose 188.623,00 kn i čine 9,2% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Staro Petrovo Selo koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 54.

Tablica broj 54

Potraživanja općine Staro Petrovo Selo koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.202.202	2.529.244	114,9
1.1.	Potraživanja za poreze	642.547	408.988	63,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	493.050	1.018.561	206,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.066.605	1.101.695	103,3
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	3.282.609	3.886.191	118,4
3.	Druga potraživanja	1.688	705	41,8
Ukupno		5.486.499	6.416.140	116,9

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 5.486.499,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 6.416.140,00 kn, što je za 929.641,00 kn ili 16,9% više.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 3.886.191,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 60,5%, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.101.695,00 kn ili 17,2%, te potraživanja za prihode od imovine u iznosu 1.018.561,00 kn ili 15,9%. Sva druga potraživanja iznose 409.693,00 kn ili 6,4% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Staro Petrovo Selo ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Staro Petrovo Selo na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i korištenje javnih površina naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i korištenje javnih površina, a preiz porezu na dohodak, kod isplate dohotka.

Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, vodni doprinos) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu (dalje u tekstu: Upravni odjel). O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Upravni odjel izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Osim poslova naplate priprema prijedloge akata za načelnika i općinsko vijeće. Upravni odjel ima pet zaposlenika.

Naplata općinskih poreza je odlukom općinskog vijeća prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Staro Petrovo Selo zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 408.988,00 kn, što je približno šest puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 63.663,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno s Poreznom upravom zaključiti ugovor o razrezu i naplati poreznih prihoda, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i korištenje javnih površina, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 6.416.140,00 kn i čine 126,0% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 6.415.434,00 kn i čine 312,4% potraživanja za vlastite prihode. Dospjela potraživanja iznose 2.583.353,00 kn. Odnose se na potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 979.255,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 917.596,00 kn, općinske poreze u iznosu 408.988,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 153.949,00 kn, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 92.329,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 30.241,00 kn, te najam stanova u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 995,00 kn. Navedena potraživanja (bez komunalne naknade i općinskih poreza) s rokom dospjeća do godinu dana iznose 1.256.769,00 kn, a starija od pet godina iznose 436.977,00 kn.

Općina Staro Petrovo Selo vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi, niti sustav vođenja evidencija potraživanja omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti, tako da za dospjela potraživanja u iznosu 1.326.584,00 kn, zbog manjkavosti programske podrške, nema podataka odospjelosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o dospjelosti potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su povremeno upućivane opomene i pokrenuta je jedna sudska tužba. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama općeg poreznog zakona, uopće se ne provode.

U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.)

Općina Staro Petrovo Selo ne raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po poslanoj opomeni, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere, te o drugim učincima). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Općina Staro Petrovo Selo nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate prihoda (potraživanja).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da su s obzirom na iznos dospjelih potraživanja, poduzete mjere naplate nedostatne i ne daju očekivane rezultate, niti se sustavno prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja, kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po dospjelosti.

Također, predlaže, donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

- Obavještavanje građana

Općina Staro Petrovo Selo obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem objava u tiskanom, elektronskim i elektroničkim medijima. Obavještavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provedene mjere obavještavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o obvezi prijave promjene podataka, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Velika Kopanica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Velika Kopanica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Velika Kopanica je 62,00 km², a obuhvaća pet naselja. U cijelosti pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 286 stanovnika, 1 041 kućanstvo i 1 199 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Velika Kopanica je imala četiri zaposlenika. Prema Registru proračunskih korisnika nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Velika Kopanica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.568.200,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 2.295.057,00 kn ili 39,1%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 16,2% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 25,7% udjela u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Velika Kopanica ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 55.

Tablica broj 55

Vlastiti prihodi općine Velika Kopanica za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	31.922	44.382	139,0
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	19.047	13.823	72,6
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	12.875	30.559	237,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	295.263	699.691	237,0
2.1.	Naknade za koncesiju	42.108	22.924	54,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	244.298	674.428	276,1
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	8.857	2.339	26,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	10.606	22.547	212,6
3.1.	Državne upravne i sudske pristojbe	5.393	0	-
3.2.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	5.213	22.547	432,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	26.961	20.752	77,0
5.	Prihodi po posebnim propisima	20.108	5.838	29,0
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	1.736	0	-
5.2.	Doprinos za šume	700	0	-
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	17.672	5.838	33,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	561.837	123.637	22,0
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	553.079	113.162	20,5
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	8.758	10.475	119,6
Ukupno:		946.697	916.847	96,8

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 916.847,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 29.850,00 kn ili 3,1%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na smanjenje prihoda od prodaje materijalne imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 674.428,00 kn koji čine 73,6% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 113.162,00 kn ili 12,3% i prihodi od općinskih poreza u iznosu 44.382,00 kn ili 4,8%. Svi ostali prihodi iznose 84.875,00 kn i čine 9,3% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Velika Kapanica koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 56.

Tablica broj 56

Potraživanja općine Velika Kapanica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	35.782	306.401	856,3
1.1.	Potraživanja za poreze	0	237.640	-
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	35.782,00	66.438	185,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	0	2.323	-
2.	Druga potraživanja	1.257	5.834	464,1
	Ukupno	37.039	312.235	843,0

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 37.039,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 312.235,00 kn, što je za 275.196,00 kn ili 843,0% više.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za općinske poreze u iznosu 237.640,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 76,1%, te potraživanja za prihode od imovine u iznosu 66.438,00 kn ili 21,3%. Sva druga potraživanja iznose 8.157,00 kn i čine 2,6% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Velika Kapanica ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalni doprinos, dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Velika Kapanica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine koji se odnose na prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo naplaćuju stručne službe grada Slavonskog Broda.

Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (vodni doprinos) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina Velika Kopanica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu (dalje u tekstu: Upravni odjel). Praćenje stanja potraživanja, izdavanje rješenja i poduzimanje mjera naplate obavljaju dva zaposlenika upravnog odjela. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Osoba za obavljanje kontrole naplate prihoda nije imenovana. Naplata općinskih poreza je ugovorom prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava u skladu s ugovorom, dostavlja općini Velika Kopanica zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja.

Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 238.342,00 kn, što je približno pet puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 44.382,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno s Poreznom upravom zaključiti dodatak ugovoru, te ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja, da se navedeni podaci ne bi smjeli smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti dodatak ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja. Također, predlaže preispitati mogućnost može li općina samostalno obavljati razrez i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni su u iznosu 674.691,00 kn i čine 73,6% vlastitih prihoda, odnosno 18,9% ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta, zakupa poslovnog prostora, te korištenja javnih površina. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni u iznosu 244.298,00 kn, veći su za 430.130,00 kn ili 176,1%. Potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine koncem 2011. iznose 60.937,00 kn.

Prihodi od zakupa poslovnog prostora ostvareni su u iznosu 32.900,00 kn. Općina Velika Kopanica ima u vlasništvu petnaest poslovnih prostora ukupne površine 1 550 m², od čega su u zakupu bila dva poslovna prostora ukupne površine 275,38 m². Bez naknade, dodijeljeno je 13 poslovnih prostora ukupne površine 1 274,62 m². Prostori su dodijeljeni udrugama i kulturno-umjetničkim društvima, dobriovoljnom vatrogasnom društvu i nogometnim klubovima.

Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana.

Prema odluci o davanju u zakup poslovnih prostora, početna cijena zakupa poslovnih prostora utvrđena je u rasponu od 10,00 kn/m² do 20,00 kn/m², ovisno o lokaciji i namjeni korištenja. Prosječna cijena zakupa iznajmljenih poslovnih prostora iznosi 1,26 kn/m², te je revizijom ocjenjeno da općina Velika Kopanica nije ostvarila prihode za poslovni prostor dan u zakup bez naknade u približnom iznosu 19.272,00 kn (utvrđeno na temelju površine poslovnog prostora i prosječne cijene zakupa).

Državni ured za reviziju predlaže davanje poslovnih prostora u zakup putem javnog natječaja u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Velika Kopanica je u 2004. donijela odluku o komunalnoj naknadi, a prihode od komunalne naknade nije ostvarila. Odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 150/02, 147/03, 132/06 i 26/07), propisano je da su vlastiti izvori prihoda, između ostaloga i prihodi od komunalne naknade, doprinosi i druge naknade utvrđene posebnim zakonom. Te prihode utvrđuju lokalne jedinice. Komunalna naknada prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji je u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), namijenjen financiranju obavljanja komunalnih djelatnosti. Odlukom o komunalnoj naknadi utvrđena su naselja u kojima bi se trebala naplaćivati komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine za koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Tijekom 2010. i 2011. općina Velika Kopanica nije ostvarila prihode od naknade za pravo puta koju, prema Zakonu o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine 73/08 i 90/11), plaćaju operatori javnih komunikacijskih mreža za korištenje nekretnina u vlasništvu lokalnih jedinica radi gradnje elektroničke komunikacijske infrastrukture. Naknada se plaća na temelju izdane potvrde o pravu puta od strane Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije, plaća se godišnje, po četvornom metru zemljišta koje se koristi za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu, a izračun i visina naknade propisuju se pravilnikom koji donosi Vijeće spomenute Agencije. Općina može od Agencije tražiti utvrđivanje infrastrukturnog operatora za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu koja je izgrađena na nekretninama u njegovom vlasništvu, te utvrđivanje visine naknade za pravo puta. Prema saznanjima jedan operater javnih komunikacijskih mreža koristi zemljište u vlasništvu općine.

U glavnoj knjizi iskazana je vrijednost građevinskog zemljišta u iznosu 65.000,00 kn i ostalog zemljišta u iznosu 22.095,00 kn. U poslovnim knjigama nije evidentiran dio dugotrajne imovine u vlasništvu općine (poljoprivredno i građevinsko zemljište, te objekti i uređaji javne rasvjete). Analitička evidencija navedene imovine, odnosno podaci o vrsti, količini i pojedinačnoj vrijednosti imovine, nije ustrojena. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje dugotrajnom imovinom, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od zakupa, prodaje i drugog.

Državni ured za reviziju predlaže uvođenje prihoda od komunalne naknade. Zatražiti podatke od Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije kako bi utvrdila točan broj operatora javnih komunikacijskih mreža na zemljištu u njenom vlasništvu za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu, te poduzeti mjere za ostvarivanje prihoda od naknade za pravo puta u skladu s odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama. Također, predlaže ustrojavanje analitičke evidencije dugotrajne nefinancijske imovine, te njeno cjelokupno evidentiranje u poslovnim knjigama, što bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 312.235,00 kn i čine 8,8% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 294.012,00 kn i čine 32,1% vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela. Odnose se na potraživanja za općinske poreze u iznosu 238.342,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 28.700,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 13.656,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 5.500,00 kn, te komunalni doprinos u iznosu 2.323,00 kn. Navedena potraživanja s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 117.742,00 kn, a do tri godine iznose 176.279,00 kn.

Općina Velika Kopanica vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, iako u poslovnim knjigama nisu evidentirana potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u iznosu 28.700,00 kn, te potraživanja za depozite u iznosu 26.986,00 kn, ali ne omogućuje iskazivanje dospjelih potraživanja po starosti (osim za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države). Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su povremeno upućivane opomene. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima i nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama općeg poreznog zakona, uopće se ne provode. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.). Općina ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, evidentiranje svih potraživanja u poslovnim knjigama, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja, kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po dospelosti. Također, predlaže, donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

- Obavještavanje građana

Općina Velika Kapanica obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem objava u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Obavještavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Vrbje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Vrbje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina je 80,00 km², a obuhvaća sedam naselja. U cijelosti pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 2 209 stanovnika, 772 kućanstva i 1 032 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Vrbje je imala četiri zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Vrbje, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.120.155,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 198.047,00 kn ili 5,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 21,9% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 46,6% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Vrbje ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 57.

Tablica broj 57

Vlastiti prihodi općine Vrbje ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	17.079	14.492	84,9
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	11.289	7.974	70,6
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	5.790	6.518	112,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	96.644	66.827	69,1
2.1.	Naknade za koncesiju	5.510	10.984	199,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	86.673	49.920	57,6
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	0	5.923	-
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	4.461	0	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	208.072	106.057	51,0
4.1.	Komunalni doprinos	3.595	7.550	210,0
4.2.	Komunalna naknada	187.977	91.007	48,4
4.3.	Naknade za priključak	16.500	7.500	45,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	200.050	1.038.791	519,3
5.1.	Doprinos za šume	114.442	990.323	865,3
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	85.608	48.468	56,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	204.333	227.981	111,6
Ukupno:		726.178	1.454.148	200,2

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.454.148,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 727.970,00 kn ili 100,2%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od doprinosa za šume.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od doprinosa za šume u iznosu 990.323,00 kn koji čine 68,1% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 227.981,00 kn ili 15,7% i prihodi od komunalne naknade u iznosu 91.007,00 kn ili 6,3%. Svi ostali prihodi iznose 144.837,00 kn i čine 9,9% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Vrbje koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 58.

Tablica broj 58

Potraživanja općine Vrbje koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.300.642	579.965	44,6
1.1.	Potraživanja za poreze	147.591	100.285	67,9
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	97.106	197.220	203,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.055.945	282.460	26,7
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	301.017	386.926	128,5
3.	Druga potraživanja	11.695	12.566	107,4
	Ukupno	1.613.354	979.457	60,7

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.613.354,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 979.457,00 kn, što je za 633.997,00 kn ili 39,3% manje.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 386.926,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 39,5%, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 282.460,00 kn ili 28,8%, te potraživanja za prihode od imovine u iznosu 197.220,00 kn ili 20,2%. Sva druga potraživanja iznose 112.851,00 kn i čine 11,5% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Vrbje ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Vrbje na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku, reklamu i korištenje javnih površina naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku, reklamu i korištenje javnih površina, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka.

Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavljaju dva zaposlenika jedinstvenog upravnog odjela (dalje u tekstu: Upravni odjel). O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Naplata općinskih poreza, odlukom općinskog vijeća, prenesena je u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini Vrbje zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 100.285,00 kn, što je približno sedam puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 14.491,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati općinskih poreza, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza na potrošnju, tvrtku, reklamu i korištenje javnih površina, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Prihodi koji nisu ostvareni

U skladu s odredbama Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12) predstavničko tijelo bilo je dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnog mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te o uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Također, za korištenje grobnog mjesta korisnik plaća godišnju grobnu naknadu. Do konca 2011. općina nije donijela navedene propise.

Državni ured za reviziju predlaže razmotriti mogućnost uvođenja prihoda od naknade za korištenje grobnog mjesta i dodjele grobnog mjesta.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 979.457,00 kn i čine 31,4% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 969.671,00 kn i čine 66,7% vlastitih prihoda. U cijelosti su dospjela.

Odnose se na potraživanja za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 386.926,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 281.509,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 146.008,00 kn, općinske poreze u iznosu 100.285,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 46.715,00 kn, koncesije u iznosu 3.325,00 kn, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 1.173,00 kn, doprinos za šume u iznosu 2.294,00 kn, te druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 1.436,00 kn. Navedena potraživanja s rokom dospijanja do godinu dana iznose 413.197,00 kn, do tri godine 196.286,00 kn, do pet godina 92.821,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 165.646,00 kn.

Općina Vrbje vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, niti iskazivanja dospjelih potraživanja po starosti (osim za komunalnu naknadu i komunalni doprinos). Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o dospelosti potraživanja, iako za dospjela potraživanja u iznosu 101.721,00 kn (općinski porezi i druga potraživanja od nefinancijske imovine) nema podataka dospelosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) dužnicima su povremeno upućivane opomene, a za dio potraživanja dokumentacija je predana državnom odvjetniku. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama općeg poreznog zakona, uopće se ne provode. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljeni ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.) Općina ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured ocjenjuje da općina Vrbje nije poduzimala raspoložive mjere naplate prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja, kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po dospelosti.

Također, predlaže, donijeti procedure za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

- Obavještavanje građana

Općina Vrbje obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem objava u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Obavještavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana, se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajnija je komunalna naknada) do konca 2011. nisu provedene mjere obavještavanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o obvezi prijave promjene podataka, te o značaju javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Vrpolje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Vrpolje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Vrpolje je 60,50 km², a obuhvaća tri naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 511 stanovnika, 1 078 kućanstava i 1 279 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Vrpolje ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Vrpolje je imala 3 zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Vrpolje, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.654.246,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.334.380,00 kn ili za 26,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 22,9% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 46,1% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Vrpolje ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 59.

Tablica broj 59

Vlastiti prihodi
općine Vrpolje za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	67.568	86.141	127,5
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	10.305	30.535	296,3
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	16.607	12.791	77,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	40.656	42.815	105,3
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	499.454	466.689	93,4
2.1.	Naknade za koncesiju	13.830	41.178	297,7
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	485.181	425.044	87,6
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	443	467	105,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	920	4.239	460,8
4.	Komunalni doprinosi i naknade	436.346	378.530	86,7
4.1.	Komunalni doprinos	79.955	103.556	129,5
4.2.	Komunalna naknada	326.691	265.974	81,4
4.3.	Naknade za priključak	29.700	9.000	30,3
5.	Prihodi po posebnim propisima	120.188	118.863	98,9
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	21.342	-
5.2.	Doprinos za šume	746	16.379	2.195,6
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	119.442	81.142	67,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	15.889	628.958	3.958,4
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	0	614.718	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	15.889	14.240	89,6
Ukupno:		1.140.365	1.683.420	147,6

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.683.420,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 543.055,00 kn ili 47,6%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od prodaje materijalne imovine.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 614.718,00 kn koji čine 36,5% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 425.044,00 kn ili 25,2%, prihodi od komunalne naknade u iznosu 265.974,00 kn ili 15,8%, te komunalnoga doprinosa u iznosu 103.556,00 kn ili 6,2%. Svi ostali prihodi iznose 274.128,00 kn i čine 16,3% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Vrpolje koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 60.

Tablica broj 60

Potraživanja općine Vrpolje koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	795.827	995.524	125,1
1.1.	Potraživanja za poreze	271.598	286.429	105,5
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	70.257	67.918	96,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	453.972	641.177	141,2
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	0	8.334	-
3.	Druga potraživanja	159	158	99,4
	Ukupno	795.986	1.004.016	126,1

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 795.986,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.004.016,00 kn, što je za 208.030,00 kn ili 26,1% više.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 641.177,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju sa 63,9%, te potraživanja za poreze u iznosu 286.429,00 kn ili 28,5%. Sva druga potraživanja iznose 76.410,00 kn i čine 7,6% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Vrpolje ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo) naplaćuju stručne službe grada Slavonskog Broda. Dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na te prihode općina Vrpolje nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine, te praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu i u računovodstvenom servisu koji je do konca 2011. obavljao unos podataka u poslovne knjige. (dalje u tekstu: Upravni odjel). Naplatu prihoda obavljaju svi zaposlenici. Iako za obavljanje navedenih poslova osobe nisu posebno imenovane, imenovana je osoba za obavljanje kontrole naplate prihoda. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Naplata općinskih poreza odlukom općinskog vijeća prenesena je u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja općini zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke, kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu, čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 286.428,00 kn, što je tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 86.141,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno zaključiti ugovor s Poreznom upravom o razrezu i naplati poreznih prihoda, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirjenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja, da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.004.016,00 kn i čine 27,5% ukupnih prihoda. Potraživanja za vlastite prihode iznose 1.003.856,00 kn i čine 59,6% vlastitih prihoda. Dospjela potraživanja iznose 957.297,00 kn. Odnose se na potraživanja za komunalnu naknadu 361.484,00 kn, općinske poreze u iznosu 286.428,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 99.467,00 kn, doprinos za šume u iznosu 73.567,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 61.367,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 59.983,00 kn, naknadu za korištenje javnih površina u iznosu 7.935,00 kn, te prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 7.066,00 kn. Navedena potraživanja s rokom dospelosti do godinu dana iznose 60.173,00 kn, do tri godine iznose 2.355,00 kn, do pet godina iznose 1.890,00 kn, a starija od pet godina iznose 64.867,00 kn.

Općina Vrpolje vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi, niti vođenje evidencije potraživanja po dospelosti. Za potrebe revizije dostavljeni su podaci o rokovima dospelosti potraživanja, iako za dospjela potraživanja u iznosu 828.012,00 kn (općinske poreze, komunalnu naknadu, komunalni doprinos, doprinos za šume i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države) zbog manjkavosti programske podrške nema podataka o roku dospelosti.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za korištenje javnih površina u iznosu 2.462,00 kn, iako općina Vrpolje nije donijela akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: dužnicima su povremeno upućivane opomene, te opomene pred ovrhu i požurnice. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode. U provođenju revizije izračunavani su koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer stavljene ostvareni prihodi u 2011. neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje, odnosno razrez za 2011.) općina ne raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao, te o drugim učincima). Također, nema utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured ocjenjuje da su poduzete mjere naplate prihoda nedostatne, ne daju očekivane rezultate, niti se sustavno prate rezultati provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, sustavno praćenje rezultata provedenih mjera, te usavršavanje informatičkog sustava vođenja poslovnih knjiga i evidencija prema vrstama potraživanja, kako bi se, radi izbjegavanja zastare, osigurao pregled potraživanja po dospelosti.

Također, predlaže, donošenje procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda iz nadležnosti općine, te njihovo obavljanje u skladu s donesenim procedurama.

- Obavještavanje građana

Općina Vrpolje obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana. Obavještavanje građana o značaju javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta građana, se ne provodi.

Državni ured za reviziju predlaže na prihvatljiv način obavještavati građane o značaju javnih prihoda i utjecaju na uvjete života.

OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA

Lokalne jedinice su odgovorne za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Prihodi proračuna se ubiru i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da naplata prihoda u lokalnim jedinicama Brodsko - posavske županije nije dovoljno učinkovita. Revizijom je utvrđeno da se u postupcima naplate prihoda lokalnih jedinica pojavljuju značajne nepravilnosti i propusti, koje je potrebno otkloniti, kako bi se povećala učinkovitost. Zbog navedenog se predlaže:

- donijeti odluke o prikupljanju prihoda od spomeničke rente, grobne naknade i komunalne naknade, koji se trebaju ostvarivati u skladu s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Zakona o grobljima i Zakona o komunalnom gospodarstvu;
- s Poreznom upravom ugovoriti obvezu informiranja lokalne jedinice (najmanje jednom godišnje) o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza i poduzetim mjerama radi njihove naplate, kako bi lokalna jedinica bila u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu ili razmotriti mogućnost samostalnog obavljanja obračuna i naplate prihoda na učinkovitiji način;
- davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječaja i po tržišnoj cijeni, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora;
- pribaviti od Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije potrebne podatke kako bi se utvrdilo koriste li operatori javnih komunikacijskih mreža zemljište u vlasništvu lokalne jedinice za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu, te, ukoliko koriste, poduzimati mjere za ostvarivanje prihoda od naknade za pravo puta, u skladu s odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama;
- prikupiti podatke o učinkovitosti naplate prihoda koju obavljaju drugi subjekti, a koji se u potpunosti ili dijelom uplaćuju lokalnoj jedinici na zakonom utvrđeni način, kako bi se utvrdilo ostvaruje li lokalna jedinica te prihode u iznosima koji joj pripadaju, s ciljem učinkovitije naplate;
- ažurirati baze podataka o obveznicima komunalne naknade i obveznicima poreza na kuće za odmor na način da se provjerom na terenu utvrdi stvaran broj nekretnina čiji su vlasnici ili korisnici obveznici plaćanja komunalne naknade, te kuća za odmor;
- unaprijediti sustav vođenja evidencija potraživanja, kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja po ročnosti radi izbjegavanja zastare, donijeti kriterije za otpis potraživanja, odnosno utvrditi procedure za donošenje odluke o otpisu potraživanja, te obavljati otpis nenaplativih i zastarjelih potraživanja u skladu s donesenim kriterijima i utvrđenim procedurama, te Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, koja je stupila na snagu u srpnju 2012.;

- u poslovnim knjigama evidentirati svu imovinu, te ustrojiti odgovarajuće analitičke evidencije na temelju kojih će se obavljati planiranje proračuna i donošenje akata o raspolaganju;
- donijeti procedure za naplatu i kontrolu naplate prihoda te imenovati osobu zaduženu za kontrolu naplate i predlaganje mjera za poboljšanje naplate;
- sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području lokalne jedinice.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica Brodsko-posavske županije.

OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA

Lokalne jedinice Brodsko-posavske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih naplata prihoda nije dovoljno učinkovita.

Većina lokalnih jedinica je u očitovanju navela da će poduzimati propisane mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda, a općine Davor, Donji Andrijevc i Dragalić će i pratiti rezultate poduzetih mjera naplate. Pet lokalnih jedinica (općine Klakar, Oriovac, Sikirevci, Slavonski Šamac i Staro Petrovo Selo) je navelo da će s Poreznom upravom zaključiti ugovor o razrezu i naplati općinskih poreza. Općina Vrpolje je tijekom 2010. i 2011. zatražila od Porezne uprave izvješće o poduzetim mjerama naplate općinskih poreza, te dobila odgovor da Porezna uprava poduzima raspoložive mjere naplate, iako tijekom 2012. navedeni prihodi nisu ostvareni u većem iznosu.

Općine Donji Andrijevc, Okučani, Oriovac i Rešetari su navele da će u narednom razdoblju iskazati dugotrajnu imovinu u poslovnim knjigama i ustrojiti analitičku evidenciju dugotrajne imovin, a općine Brodski Stupnik, Nova Kapela, Okučani i Slavonski Šamac će, radi izbjegavanja zastare, usavršiti informacijski sustav vođenja potraživanja po dospjelosti. Općine Sikirevci i Slavonski Šamac su navele da će donijeti odluke o davanju u zakup poslovnih prostora, a općine Gundinci, Klakar i Velika Kapanica će uvesti komunalnu naknadu, kao jedan od vlastitih prihoda.